

Vol. II
Book - 3

21st August, 1985
Wednesday,
30 Sravan, 1907 S. E.

**The Andhra Pradesh
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT**

CONTENTS

	PAGES
Oral Answers to Questions	 183
Condolence Motion	 203
re : Demise of Sri Sant Harchand Singh Longo- wal, President of Akalidal (L)	... 203
Business of the House	 204
Matters Under Rule 329	 205
re : Raid of Office of Sri K. Rambhoopal Reddy, M. L. A., Panyam, Kurnool District by Police.	... 205
re : Assault on Lady Doctor on Duty in Govern- ment Hospital.	... 224
Business of the House	 230
Calling Attention Matters	 232
re : Plight of Cotton Growers in Prakasam District in selling the Cotton Bales.	 232
re : Admission of more than Hundred Students into B. Sc., (Agriculture) and B. V. Sc., Course with bogus Certificates.	 243

[Contd. on 3rd Cover]

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF A. P.
AT BHAVANI MUDRANALAYAM, KANDUKUR-523 105.

PHONE : 86 51
1987.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
PRINCIPAL OFFICERS

Speaker : ... Sri G. Narayana Rao

Deputy Speaker : Sri A. V. Suryanarayana Raju

Panel of Chairmen : .. 1. Smt. Y. Sita Devi
2. Sri M. Rajaiah
3. Sri H. B. Narse Goud
4. Sri K. Yerraji Naidu
5. Sri D. Sripada Rao
6. Sri C. Narsi Reddy

Secretary : Sri E. Sadasiva Reddy

Deputy Secretaries : 1. Sri A. V. G. Krishna Murthy
2. Sri C. Venkatesan

Assistant Secretaries : 1. Sri P. Bashaiah
2. Sri N. Pattabhirama Rao
3. Sri P. Satyanarayana Sastry
4. Sri P.V.K.L.N.V. Raghava Sarm
5. Sri V. V. Subrahmanyam
6. Sri K. R. Gopal
7. Sri T. Muralidhara Rao
8. Sri V. V. Bhaskara Rao
9. Sri S. Suryanarayana Murthy

Chief Reporter : Smt. M. V. S. Jayalakshmi

C O N T E N S — (Contd.)

Papers Laid On The Table.		247
Government Motions		249
re : Election of the Committee on Public Accounts.		249
re : Election of the Committee on Estimates		249
re : Election of the Committee on Public Under- takings.	..	250
Annual Financial Statement (Budget) for 1985-86 (General Discussion).		251

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Seventh Day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday The 21 st August, 1985
The House met at Half-past Eight of the clock

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

EXPLOITATION OF SEA - WEALTH BY FOREIGNERS

61 —

* 698—Q—Sri R. Chenga Reddy (Nagari) :- Will the Minister for Agriculture and Animal Husbandry be pleased to state :

- a) whether it has come to the notice of the Government that the sea-wealth (fishes) in the sea coast areas of our State is being exploited by foreign trawlers; and
- b) if so, the steps taken to protect the sea-wealth ?

వ్యవసాయ, పశుసంవర్ధక శాఖామంత్రిలు పరస్పర హోమ్ శాఖామంత్రి
(శ్రీ పసంత నాగేశ్వరరావు)

ఎ) అవునండీ. ఆర్థిక ప్రాతిపదిక మీద నౌకలను తీసుకునే కేంద్ర ప్రభుత్వ విధానాన్ని అనుసరిస్తున్నాం.

బి) 1981 భారత సముద్ర మండలాల (విదేశీ నౌకలు చేపలు పట్టే కార్యకలాపాల క్రమబద్ధీకరణ) చట్టంలో విదేశీ నౌకలు చేపలు పట్టడాన్ని క్రమబద్ధీకరించేందుకు దేశీయ జలాలలో సముద్ర సంపదను పరిరక్షించేందుకు నిబంధనలు ఉన్నాయి.

* An asterisk before the name indicates Confirmation by the member

[183]

శ్రీ ఆర్. చంగారెడ్డి :- అటువంటి నౌకలను ఎన్ని పట్టుకున్నారు. అటువంటివి ఏమైనా ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినవా? ప్రాసిక్యూషను ఏమైనా వేశారా? సముద్ర సంపదలను కొల్లగొడుతున్న విదేశీ ట్రాలర్లవలన మన జాలర్లకు చాలా నష్టము కలుగుతున్నది. దీనిని ప్రభుత్వము అలోచన చేస్తుందా? ఫ్రీ జోను చేసి జాలర్లకు రక్షణ ప్రభుత్వము కల్పిస్తుందా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- విదేశీ నౌకలు విషయం కేంద్రప్రభుత్వం పరిధి లోనికి వస్తుంది. అవి 24 మైళ్లు అవల లోగా రావడానికి వీలులేదు. నాగాలాండులో చెక్ గురించి కట్టడం జరుగుతున్నది. ఏదైనా ఉంటే ఢిల్లీలోని నావల్ డిపార్టుమెంటు తోను, ఎగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటులో తెలియజేస్తారు. ఉల్లంఘించినవారిపై రెగ్యులేషను ఆఫ్ ఫిషింగ్ బై ఫారిన్ వెస్సెల్స్ ఏక్టు, 1981 క్రింద 15 లక్షల రూపాయలు జరిమానా, మూడు సంవత్సరములు జైలుశిక్ష విధించవచ్చు. కేంద్రప్రభుత్వము యాజమాన్యములో ఉంది. వారే చూసుకుంటారు. మన జాలర్లకు నష్టము కలుగుతుంది అంటే అక్కడ సేవల్ కోస్టల్ గార్డుస్ ఉంటారు. వారే యాక్షను తీసుకుంటారు.

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు (మెట్ పల్లి) :- ఏ విదేశీ నౌకలను పట్టుకున్నారో వారి పేర్లు చెబుతారా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- మనకు సంబంధి చినటువంటి విషయం కాదు. తెలవాన్ మొదలగు దేశాలు ఉంటాయి...

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు (చింతలపూడి) :- ట్రాలర్లను ప్రభుత్వము కోస్టల్ ఏరియా అయినటువంటి ఒరిస్సా, బెంగాల్ లో నిలుపుదల చేయడానికి అధికారరీత్యా అవకాశం ఉందా? కేరళ కోస్టల్ లోను కూడా అవకాశం లేదా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- ఈ ప్రశ్నకు వారి సప్లిమెంటరీ ఉత్పన్నం కాదు. వేరే ప్రశ్న వేయండి. అక్కడ సేవల్ గార్డుస్ ఉండి చూస్తూ ఉంటారు. The Maritime Zones of India (Regulation of Fishing by Foreign vessels) Act, 1981 ప్రకారం కఠినమైన వర్కలు తీసుకునే అధికారం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఉంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన విషయం కాదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పిక్కరులోకి రాదు.

Review of working of Task Force

62—

* 69-Q.- Sri K. Nageswara Rao (Kothagudem) :- Will the Minister for home be pleased to state ;

(a) whether it is a fact that the Government is contemplating to review the working of the Task Force; and

(b) if so, the details thereof ?

(ఎ) కాదండీ.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

(No supplementaries)

Amalgamation of A. P. K. V. I. Board with Handi
Crafts Corporation

63—

* 84 - Q - Sarvasri M. Omkar (Narsampet) Narasimha Reddy (Musheerbad) and V. Narayana Rao (Muthugodu) - will the Minister for Small Scale Industries, Textiles. Commerce and Marketing be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that the Khadhi and Village Industries Board is being emalgamated with A. P. Handicrafts Development Corporation ; and

(b) if so, the details thereof ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :- చిన్నతరహా పరిశ్రమలు, జాతిపరిశ్రమ, వాణిజ్యం, మార్కెటింగు శాఖామాత్యులు.

ఎ) లేదండీ.

బి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

Util Sation of Mineral Wealth

64—

* 828 - Q - Sri G. Yadagiri Reddy (Ramamepet) : Will the Minister for Mines be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that the State Government are not having the powers required for proper utilisation of the mineral wealth available in the State for establishing allied industries :

(b) if so, whether the State Government have requested the Central Government for changing the existing rules ;

- (c) Whether the Government have appointed a Commission to make suitable suggestions for the proper utilisation of the mineral wealth; and
- (d) if so, whether the Commission has submitted the report ?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ గనులు, భూగర్భ శాఖామూఖ్యులు :

(ఎ) లేదండీ,

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

(సి) ఖనిజాల ఆధారంగా నడిచే పరిశ్రమల అభివృద్ధికి సంబంధించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక కమిటీని ఏర్పాటుచేసింది. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో విజ్ఞానాత్మక భూ భౌతిక శాస్త్రానికి చెందిన కేంద్రంలో పనిచేస్తున్న భూ భౌతిక శాస్త్ర ప్రొఫెసర్ పి. ఎల్. ఎస్. భీమశంకరంగారు ఆ కమిటీ అధ్యక్షులు.

డాక్టరు వై. యస్. రాజశేఖరరెడ్డి (పులివెందుల) :- ప్రభుత్వానికి కావలసినన్ని అధికారాలు ఉన్నాయి. రెవెన్యూ టాక్సు యం.ఆర్.టి. ద్వారా ఆదాయం వచ్చే ఆవకాశం ఉంది. లైమ్ స్టోను 800 శాతానికి పెంచినందువలన ఐ డి పి ఏ వారు ఈ రాష్ట్రములో సిమెంటు ఫ్యాక్టరీలు క్రొత్తగా స్థాపించేందుకు ఆవకాశం ఉండదని స్పష్టం చేసిన విషయం వాస్తవమేనా ?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :- యం. ఆర్. టి. 800 శాతము కాదు. 900 శాతం పెంచాము. ఐ. డి. పి. ఏలోను యివ్వదనే విషయం గురించి కాదు ప్రభుత్వం పెంచిన టాక్సు తగ్గిచింది. రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలు ఎక్కువగా నెలకొల్పి ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించడం కోసం తగ్గించడం జరిగింది.

గౌరవ సభ్యులు :- పరీహారెన్ను గ్రెనేట్కు క్లాకు గ్రెనేట్కు ఒకే రేటు వసూలు చేస్తున్నారు. దీనికి ఏదైనా నిబంధనలు సడలించినారా ?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :- ఇది వేరే ప్రశ్న వేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ హెచ్. బి. నర్సగౌడు :- కడప జిల్లాలో మైన్ను గురించి ఎక్కువగా కంప్లయింట్స్ వస్తున్నవి. ప్రయివేటు వాళ్ళు దొంగిలించుకుని పోతున్నారని అంటున్నారు. వాస్తవమేనా ?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :- అనేకసార్లు ఫిర్యాదులు వచ్చినవి. ఇంతకు పూర్వం

పాత ప్రభుత్వాల్లో ఉన్న వారు ఇందులో ఇన్వార్వ్ అయినారని కంప్లయిండ్స్ చార్జినవి వాటిని చూస్తున్నారు ...

గౌరవసభ్యులు :- 900 పర్సంటు యం. ఆర్. టి. నుంచి 300 పర్సంటు యం. ఆర్. టికి తగ్గించామన్నారు. ఆర్.జి.ఓ. ఇన్వార్వ్ చేసినారా ? లేక యింకా ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉందా ?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :- తగ్గించాలని ప్రభుత్వము నిర్ణయము తీసుకుంది. మైన్ ఓనర్స్ సుప్రీం కోర్టులో కేసు పెట్టారు, దానిని విత్ డ్రా చేసుకున్నాక చేస్తారు. సుప్రీం కోర్టు నుంచి కూడా 300 పర్సంటు చనూలు చేయమని ఆదేశాలిచ్చారు.

శ్రీ జి. యాదగిరిరెడ్డి :- కోదాడ, హుజూర్ నగర్ తాలూకాలో సిమెంటు పరిశ్రమకు ఎక్కువ అవకాశము వుంది. ప్రభుత్వము పర్మిషన్ ఇవ్వడానికి నిరాకరించడం జరుగుచున్నదని విన్నాము. అది వాస్తవమేనా ? అయితే పర్మిషన్ ఇవ్వడానికి ఆలోచన చేస్తారా ?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :- ఎటువంటి యిబ్బందులు లేకుండా ఉంటే అవ్వంతిరం లేకుండా లీజుకు ఇస్తాము.

శ్రీ పావ్. బి. నర్సేగౌడ్ :- ప్రభుత్వాధికారులు దుర్వినియోగము చేశారని అన్నారు. వారి పేర్లు వున్నాయా ?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :- కేసు పరిశీలనలో వుంది.

Mr. Speaker : Question No. 65 is postponed for tomorrow.

Smuggling and Teakwood

66—

* 602 - Q. Sarvasri B. Venkateswara Rao (Madhira), N. Raghava Reddy (Nakrekal), and C. Narsi Reddy (Makthal) Will the Minister for Forests be pleased to state :

- whether it is fact that teak wood which is being smuggled from the adjoining forests was Seized from several residents of Achampet, Mahabubnagar district on 30-4-1985;
- whether it is also a fact that the main culprit involved in the present scandal was caught on 29-9-83 while smuggling gum;

- c) if so, the action taken and proposed to be taken against the culprits; and
- d) the steps taken by the Government to prevent smuggling of forest produce ?

శ్రీ పి. మహిపాల్ రెడ్డి (అటవీశాఖామంత్రి) :-

ఎ) బి) అవునండీ.

సి) అటవీశాఖావారు పోలీసుశాఖ వారు కూడా చర్య తీసుకునే విషయాన్ని పరిశీలిస్తున్నారు.

డి) అటవీ ఉత్పత్తుల దొంగరవాణాను అరికట్టడానికి శాఖ గట్టి చర్యలు తీసుకుంటున్నది. గస్తీ బృందాలవారు అడవిలోను, గ్రామాల చుట్టూ గస్తీ తిరుగుతున్నారు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు :- నేరస్తులపైన ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు ? వివరాలు కావాలను ? కంట్రాక్టరు మీద ఏ రకమైన చర్యలు తీసుకున్నారు ?

శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి :- కేసులో ఇన్‌వాల్యుయిన వారిపైన చట్ట రీత్యా కేసు పెట్టడం జరిగింది. రెండు కేసుల గురించి గౌరవ సభ్యులు అడిగారు. మొదటి కేసులో 29-8-1984 న జిరుడును ఎ.పి.ఎం. 8252 నెంబరుగల లారీ దొంగగా తీసుకొని పోతూ వుండగా అటవీ శాఖా వారు పట్టుకోవడం జరిగింది. ఇంకా దీనిలో ప్రత్యక్షంగా సంబంధం వున్న వ్యక్తులను ఎ.పి. అడవి చట్టం 1967 సెక్షన్స్ 44-45 ప్రకారం కేసులను నమోదు చేశాము. ప్రస్తుతం వాగర్ కర్నూలు మునిసిపల్ కోర్టులో విచారణ జరుగుచున్నది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- దొంగరవాణా చేస్తున్నటువంటి వారిని పట్టుకొన్నారని అన్నారు. కలప, జిగురు, ఎంత పట్టుకొన్నారు? ఎంత మందిమీద కేసులు పెట్టారు? నిందితులను అరెస్టు చేయడంలో పోలీసు వారికి స్థానికంగా వున్న అనధికారులు అడ్డుపడుతున్న విషయం వాస్తవమేనా ? వాస్తవమయితే ఏమి చర్యలు తీసుకొన్నారు ?

శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి :- అడవి, పోలీసు శాఖలుద్వారా సమగ్రమైన ఎంక్వయరీ జరుగుచున్నది. కేసులో డై రెక్టుగా ఇన్వాల్యు ఆయినారని భావిస్తున్న తిరుమలయ్య తండ్రి రామయ్య...

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఎంత సదుకు పట్టుకొన్నారనేది గౌరవ సభ్యుల ప్రశ్న. దానికి సమాధానము ఇవ్వండి.

శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి :- ఆ వివరాలు నా దగ్గర లేవు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- అధ్యక్షా, తమరు మారెన్ క్యూకు రావాలి. మేము సైసివిక్ ప్రశ్న వేస్తే పర్మికులర్ తేదీనాడు ఎంత పట్టుకొన్నారని అంటే ఆ సమాచారము లేదని అంటే ఎట్లా అధ్యక్షా ? ప్రశ్న వేసి ఏమి ప్రయోజనము చెప్పండి.

Mr. Speaker : You ask another question. Do not argue with the Minister, Whatever information he is having, he has given.

Sri N. Indrasena Reddy : Let him answer, Sir.

డాక్టర్ మహిపాల్ రెడ్డి :- చెబుతాను ఆన్సర్. ఆరోజు 125 పేసెస్ పట్టుకొన్నాము. దాని విలువ రు. 2.68 కోట్లు వుంటుంది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- అధ్యక్షా, నేను అడిగినదానికి సమాధానము వచ్చిందని అంటారా? Are you satisfied with the answer given?

Mr. Speaker :- Yes. Satisfied.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు (కొల్లాపూర్) :- కలప దొంగ రవాణా కేసులో సంబంధమున్న ఫార్వెస్టు ఆఫీసరు ఎవరు? ప్రభుత్వము వారిని విచారణ జరిపి, చర్య తీసుకొన్న మాట వాస్తవమేనా?

శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి :- ఈ కేసుకు సంబంధమున్న ఇద్దరు అధికారులను సస్పెండు చేయడం జరిగింది. డి. ఎఫ్. బి. చార్జెస్ ఎస్. లీ, రెండవ చ్యక్తి లింగాలపల్లి రేంజి ఆఫీసరు పేరు నాదగ్గరలేదు.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు :- హైకోర్టునుండి స్టే తెచ్చిన మాట వాస్తవమేనా?

శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి :- వాస్తవమే. స్టే తేవడం వారిని అక్కడే వేయడం జరిగింది.

శ్రీ మొహమ్మద్ రజబ్ అలీ (సుజాతనగర్) :- ఫార్వెస్టు ప్రొడ్యూజ్ విస్తారంగా దొంగరవాణా అవుతున్నది. అందులో ముఖ్యమైంది జిగురు. ఎందుకనగా గిరిజన కార్పొరేషన్ లో దీని రేటు చాలా తక్కువగా వుండడంవల్ల, చాలా విస్తారంగా బయటివారితో దొంగవ్యాపారం జరుగుతున్నది. కోట్లు గడిస్తున్నారు. దీనిని అరికట్టడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నారు?

శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి :- జిగురు ప్రస్తుతం ఫార్మెంట్ డిపార్టుమెంటు ద్వారా సేకరించడంలేదు. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు గిరిజన సహకార సంస్థద్వారా సేకరించబడుతున్నది. కార్పొరేషన్ చెల్లిస్తున్న రేటుకంటే ఎక్కువరేటు ఎవరయినా చెల్లించే పక్షములో గిరిజనులు స్మగ్లింగ్ చేయడంకూడా జరుగుతుంది. అక్కడక్కడా అడపాదడపా పట్టుకోవడం జరుగుచున్నది.

శ్రీ ఎం. నరశింహులు (ఆలేర్) :- కలప అక్రమ రవాణా చేస్తున్న ఒక అధికారిని సస్పెండు చేసినట్లు చెప్పారు. ఇంచార్జి డి. ఎఫ్. ఓ. గారు అక్రమ కలప నిలువలను పెట్టుకొన్నట్లు వార్త పత్రికలలో వచ్చిన మాట వాస్తవమేనా? వాటి వివరాలు ఏమి? ఆ అధికారి పేరేమి?

శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి :- వాస్తవమే. అచ్చంపేట డివిజన్ లో పెద్దెత్తున దాడులు చేసి పట్టుకొన్న విషయం వాస్తవమే. దానికి సంబంధించిన వివరాలు కావాలంటే చెబుతాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :- వారిదగ్గర సమాచారం ఉంది అన్నారు, అది చెబుతారా?

శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, లింగాల రేంజిలో 8 వేరు వేరు కేసులలో సుమారు 17,482 రూపాయలు విలువగల కర్రను అక్రమంగా నరికివేసినటువంటి కలపను స్వాధీనం చేసుకోవడం జరిగింది. అదేవిధంగా అమరావతి, అచ్చంపేట, కొల్హాపూర్ రేంజిలలో ఐదు వేరు వేరు కేసులలో 4,486 రూపాయలు విలువగల దొంగ కర్రను స్వాధీనం చేసుకోవడం జరిగింది. అధికారులూ మన్ననూరు ఫార్మెంట్ రేంజి ఆఫీసరు కూడా పెద్ద మొత్తంలో 96,181 రూపాయలు విలువగల దొంగకలప స్వాధీనం చేసుకున్నారు. 14 కేసులలో 4,978 రూపాయలు విలువగల దొంగసరుకు స్వాధీనం చేసుకుని సంబంధించిన వారందరిపైన కేసులు పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :- అచ్చంపేటలో టేకు, జిగురు దొంగతనం ఎల్లప్పుడూకూడా జరుగుతూనే ఉంది. ఈ డిపార్టుమెంటువారితో కలసి ఈ దొంగతనం చేసేవారు ఈ దొంగతనం ఎప్పటినుంచో చేస్తున్నట్లుగా గవర్నమెంటుకి రిపోర్టు చేపెట్టు ఇవ్వడం జరిగింది. కాని గవర్నమెంటు దానిని గ్రహించి అరికట్టడానికి వారు తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటో తెలియడంలేదు. ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారో తెలియజేస్తారా?

శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి :- అచ్చంపేట డివిజన్ లోను ప్రక్కనే ఉన్నటువంటి మన్ననూరు డివిజనులోను కూడా ఇట్లాంటి అక్రమ దొంగరవాణా జరుగుతున్నట్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చింది. దానిని అరికట్టడంకోసం క్రొత్తగా ఎఫెక్టివ్ మేజర్సు తీసుకుందామని ప్రభుత్వానికి ఉంది. కంట్రోలు చేయాలని ఉంది. ఇప్పటికే నాలుగు

స్టేషన్సులో వైర్లెస్ సెట్టు పెట్టడం జరిగింది. దీనివల్ల దొంగతనాలను తగ్గించడానికి వీలుకందని భావిస్తున్నాము.

Lawyers Welfare Fund

67—

* 837-Q.— Sarvasri Gangineni Venkateswara Rao (Vinukonda and Ch. Vidyasagar Rao (Metpalli): Will the Minister for Law and Courts be pleased to state :

- whether the Government have decided to provide 'Lawyers Welfare Fund';
- if so, the total amount to be allotted; and
- the manner in which the said fund is likely to be utilised ?

శ్రీ జి. రాజేశంగండ్ : (న్యాయన్యాయస్థానాల శాఖ మంత్రి) :

ఎ) న్యాయవాదుల సంక్షేమ నిధిని ఏర్పాటు చేయాలనే ప్రతిపాదన ఉంది.

బి) ఈ విషయంలో ఎట్టి నిర్ణయం తీసుకోలేదు.

సి) ఈ విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుంది.

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు : ప్రతి ఎడ్యోకేటు ఎన్రోల్మెంటు అయ్యేటప్పుడు కొంత డబ్బు బార్ కౌన్సిల్ కి ఇస్తున్నాడు. అయితే ఆ డబ్బు కౌన్సిల్ లకు రూపాయలు ప్రభుత్వ ఖాతాలో జమ అయి వున్నాయి. ఆ డబ్బును ఈ నిధికి ఉపయోగించే ఆలోచన ఏమయినా ఉన్నదా? ఈ నిధిని ఎన్ని రోజులలోపల ప్రారంభించబడుతున్నారు ?

శ్రీ జి. రాజేశంగండు : ఎడ్యోకేటు సంక్షేమ నిధి డబ్బు ప్రభుత్వానిది కాదు. బార్ కౌన్సిలు వారి రిజ్రెండ్రేషనులో "20 పర్సెంటు డబ్బు బార్ కౌన్సిల్ కి వెడుతుంది; అలాగే రు. 15 లక్షలు స్టేటు గవర్నమెంటు సెక్రటరీ గవర్నమెంటు ఇవ్వాలి, ఒక లక్ష యాభై వేలు గ్రాంటు రావాలి, ఎడ్యోకేటు ప్రాక్టీసు మొదలు పెట్టేప్పుడు 200 రూపాయలు చెల్లించాలి" వుంది. తొందరలోనే బార్ కౌన్సిలు, లా సెక్రటరీగారు అంతా డిస్కస్ చేసి ప్రారంభిస్తారని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ (మహబూబ్ నగర్) : అధ్యక్షా, ఇదివరకు ఈ నిధికొరకు వకాలక్ పైన ఒకటి రెండు రూపాయలు ఎటెస్టు చేసేప్పుడు కలెక్టు చేసి దానిద్వారా కొంత డబ్బు సమకూర్చుకొని ఎడ్యోకేట్ నిధికి యివ్వాలని అనుకున్నారు. ఈ నిధి చాలా అవ

సరము. జూనియర్ ఎడ్యుకేట్టుకి కూడా ఈ నిధి సహాయం ఉంటుంది కొంతవరకు. వారు ప్రాజెక్టు పంజాకుకేరకు అని అన్నారు. ఈ విషయం పరిశీలనలో ఉందా ?

శ్రీ జి. రాజేశంగం : ప్రభుత్వం ఈ ఎడ్యుకేట్టు సంక్షేమనిధిని ప్రారంభించడములో ఉద్దేశం పేద న్యాయవాదులకు అకస్మాత్తుగా న్యాయవాదులు చనిపోతే వారి కుటుంబాలను సహాయపడాలని అయితే రెండు రూపాయలు, ఐదు రూపాయలు పెంచాలి అంటే పేద రిటిరెడ్డునుంచి క్రీటిసిజం వస్తుందని అనుకుంటున్నాము. ఇవి అన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రభుత్వం తీర్మానముగా పరిశీలిస్తున్నది.

శ్రీ డి. చిన్నమల్లయ్య (ఇందూర్) : ఈ నిధినుండి రిటైర్ అయిన న్యాయవాదులకు మరణించినవారి కుటుంబాలకు ఏమయినా ఉందా? దీనిలో ప్రభుత్వము నిధి ఎంత? బార్ కౌన్సిలునుంచి ఏమైనా ఇస్తారా? దీనికి బ్రస్టిలను ఎరెరినయినా నామినేట్ చేస్తారా? వివరాలు రూపొందించారా ?

శ్రీ జి. రాజేశంగం : మరణించిన న్యాయవాదుల కుటుంబములోని లీగల్ హెయిర్స్ ఈ సంక్షేమనిధినుంచి మార్జినుం రు. 30,000 వినిమం 5,000లు ఇవ్వాలని పెట్టుకోవడం జరిగింది. ఇది ఇంకా ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుంది. కన్సాలిడేటెడ్ ఫండునుంచి రు. 15 లక్షలు ఈ నిధికి ఇవ్వాలని ఇంతకుముందే మనవి చేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వ పరంగా బ్రస్టిని కూడా నామినేటు చేయాలని ప్రభుత్వానికి వుంది.

CONSTRUCTION OF CINEMA THEATRES

68 —

* 124—Q.—Sri M. Gopala krishna (Kakinada) :— Will the Chief Minister be pleased to state :

- whether it is a fact that there is a provision in the Cinematograph Act that licences for construction of cinema theatres will be deemed to have been issued to them even though permission has been rejected by the Municipalities, Local bodies and other District officials on the ground that they are highly objectionable to that area;
- if so, the number of theatre owners that have obtained licences under this provision from January, 1983 to date;
- whether any suits have been filed in the courts against this provision; and
- whether there is any proposal before the Government to prevent misuse of the provision and cancel the licences already issued ?

శ్రీ చనంత నాగేశ్వరరావు (మఖ్యమంత్రి తరపున హోమ్ శాఖామంత్రులు) :-

ఎ) కాదండి.

బి,సి,డి) ఈ ప్రశ్నలకు కావు లేదు.

శ్రీ ఎం. గోపాలకృష్ణ : నా ప్రశ్న అసలు స్వరూపాన్ని విధానసభలోని స్టాఫ్ 9-00 a. m. మార్చివేశారు. నేను అసలు అడిగినది ఏమిటంటే 90 రోజుల లోపల అప్లికేషన్ సినిమా హాలు కట్టడానికి యిచ్చిన పర్మిషన్ లెటరుకు డిపార్టు మెంటువారు సమాధానం యివ్వకపోతే పర్మిషన్ లెటరు అందకపోయినా పర్మిషన్ యిచ్చినట్లే అని యాధ్వరో ఉండి. దానివల్ల యజమానులు ఆ రూలును ఉపయోగించుకొని ఒకవేళ జాయింటు కలెక్టరుగాని. ఎస్. పి. గాని జిల్లాలలో ధియేటరు కట్టడానికి పర్మిషన్ యిచ్చడానికి అంగీకరించకపోయినా హైకోర్టుకుపోయిస్తే తెచ్చుకొని సినిమా హాలుకట్టవేయడం జరుగుతున్నది. దానివల్ల ప్రజలు చాలా యిబ్బందులు పడుతున్నారు. ఇప్పుడు మంత్రిగారి సమాధానంలో లై సెన్సులు ఏమీ యివ్వలేదని అన్నారు. కాని కొన్ని ధియేటర్లకు పర్మిషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. కాబట్టి యాక్ట్ ను సవరించాలని కోరుతున్నాను.

Sri Vasantha Nageswara Rao : Under rule/93 (1) there is a provision in the A. P. Cinematograph rules.

ఈ రూలు క్రింద 90 రోజుల లోపల లై సెన్సులుచ్చే ఆధారితీలెటరుపంపకపోతే, licence can be given.

శ్రీ ఎం. గోపాలకృష్ణ :- నా ప్రశ్నలో ఉన్నది ఏమిటంటే మునిసిపాలిటీలు, స్థానిక సంస్థలు, సంబంధిత జిల్లా అధికారులు అనుమతి నిరాకరించినప్పటికీ వాటి నిర్మాణానికి లై సెన్సు యిచ్చినట్లు ఉన్నది నిజమేనా అని అడగడం జరిగింది. అసలు లై సెన్సులు ఎట్లాగు యిచ్చారు.

శ్రీ చనంత నాగేశ్వరరావు : 1985 సంవత్సరంలో లై సెన్సింగు ఆధారితీ 90 రోజులలో సమాధానం ఇవ్వని కారణంగా 4 ధియేటర్లకు లై సెన్సులు పొందడం జరిగింది. కాబట్టి ఆ రూలును యాక్టులో ఎమెండు చేయాలని అనుకుంటున్నాము.

శ్రీ ఎం. గోపాలకృష్ణ : ఇప్పుడు ఇచ్చిన లై సెన్సులను ఆపుచేసే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉందా? ఆ ధియేటర్లకు పర్మిషన్ ఇవ్వలేదన్నారు కదా.

శ్రీ చనంత నాగేశ్వరరావు : వారు అడిగిన ప్రశ్నకు 90 రోజుల లోపల జాయింటు కలెక్టరు వద్దనుంచిగాని, ఎస్. పి. నుంచిగాని లేక జిల్లా పరిషత్తు ఆఫీసునుంచి రికెస్టు అయినట్లు సమాధానం రాకపోతే అవి పర్మిషన్ పొందకట్లే అని యాక్టులో ఉన్నందువల్ల ధియేటర్ యజమానులు హైకోర్టుకుపోయి స్టేటు తెచ్చుకుంటున్నారు.

ప్రభుత్వం ప్రైవేట్ అదేశములను పాటించాలి కాబట్టి యీ ఇబ్బంది వస్తున్నది. కాని యీ నాలుగు థియేటర్ల యజమానులనుంచి ప్రైవేట్ వారు తుది తీర్పు యిచ్చిన తరువాత పర్మిషన్ లభించకపోతే సినిమాహాలులు పగలుకొట్టడానికి అంగీకరిస్తూ వ్రాసి యిచ్చిన తరువాత లై సెన్సులు ప్రైవేట్ స్టేలద్వారా పొందుతున్నారు. కాబట్టి ఇందులో పొరపాటు ఏమీలేదు.

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ : 1985 సంవత్సరంలో 4 థియేటర్లకు లై సెన్సు ఇవ్వడం జరిగిందని మంత్రిగారు అంటున్నారు. ఇప్పుడు ఈ థియేటర్ల యజమానులు, డిపార్టు మెంటువారు కుమ్మక్కయి 90 రోజులలోపల రిజెక్టు మెమోలు పొందకుండా చేసుకొని థియేటర్ల కట్టుకుంటున్నారు. కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయంలో జిల్లా కలెక్టర్లకు ఏమైనా ఆదేశాలు ఇచ్చారా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : అటువంటివి జరగకుండా ఇట్ ఈజ్ డీమ్డ్ అనే మాటను యాక్టులోనుంచి తొలగించాలని ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నది. ఇప్పుడు అన్ని విషయాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయాలి.

శ్రీ శ్రీపాదరావు (మందని) : మంత్రిగారు జవాబులో మొదలు ఏమీ యజమానులకు లై సెన్సులు ఇవ్వలేదన్నారు. తరువాత సప్లమెంటరీలో 4 థియేటర్లవారు లై సెన్సులు పొందినారన్నారు. ఇట్లా మూడు విధాలైన సమాధానాలు ఒకే ప్రశ్నలో వచ్చాయి. ఇకముందైనా ఈ థియేటర్ల యజమానులకు లై సెన్సులు అక్రమంగా వాటిని రూల్స్ అతిక్రమించి కడుతున్నప్పుడు ఇవ్వకుండా చూస్తామని హామీ ఇస్తారా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : గౌరవ సభ్యులు మొదలు చేసిన ప్రశ్నకు సమాధానం ఇవ్వడం జరిగింది. కాని ఈ లై సెన్సులు ప్రభుత్వం ఇవ్వదు. లోకల్ గా జాయింట్ కలెక్టరు, లోకల్ ఖాడీసు వారు ఇస్తారు. వారు యిచ్చడానికి వీలులేదని వ్రాసినా ఈ థియేటర్ల యజమానులు యాక్టులో లోపంవల్ల ప్రైవేట్ నుంచి స్టేలు తెచ్చుకొని థియేటర్ల లై సెన్సులు పొందుతున్నారు. అందువల్లనే యాక్టును ఎమెండు చేయడానికి పరిశీలన జరుగుతున్నట్లు చెప్పారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ప్రైవేట్ అదేశాల ప్రకారం ఈ థియేటర్లకు పర్మిషన్ ఇవ్వడం జరిగిందని మంత్రిగారు చెప్పిన తరువాత ఇక డిస్ కషన్ అనవసరం.

ఒక సభ్యుడు లేచి మాట్లాడబోగా మైక్రోఫోను పనిచేయలేదు.

అది ఒక గౌరవ సభ్యుడు : అధ్యక్షా, నాకు మైక్ కనెక్షన్ ఇవ్వడంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : నేను సూచించిన వారికే కనెక్షన్ యిస్తారు కాని అందరికీ

కనెక్షన్ ఇవ్వరు. అయినా సభ్యులు ఒకరినొకరు సంభోదించుకోవడం సభా మర్యాద అనిపించుకోదు.

Sale of Government Quarters

69—

* 128. Q- Sri V. Rambhupal Choudary (Kurnool) :-
Will the Chief Minister be pleased to state :

whether the Government have any proposal to sell away the Government quarters to the employees who are residing in them ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు (ముఖ్యమంత్రి) :-

జంబనగరాల ప్రభుత్వ కాలనీ నివాసుల సంఘాల సమాఖ్య. కొన్ని సర్వీసు సంఘాలు, పదవీ విరమణ చేసిన ఉద్యోగులు, జంటనగరాలు, కర్నూలులోని ప్రభుత్వ క్వార్టర్లను అందులో ప్రస్తుతం వుంటున్నవారికే అమ్మివేయాలని కోరాదు. ప్రభుత్వం ఆ విషయాన్ని పరిశీలించి వారి కోర్కెను నిరాకరించింది. ప్రభుత్వ క్వార్టర్లను అమ్మాలనే ప్రతిపాదన ఏదీ ప్రభుత్వ పరిశీలనలో లేదు.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి :- అసలు యీ రాష్ట్రంలో మొత్తం ప్రభుత్వ క్వార్టర్లు ఎన్ని ? గత కొన్ని సంవత్సరాల క్రితము ప్రభుత్వ నివాస గృహములను అందులో ఉండే ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకే ఇన్స్టాల్మెంటు బేసిస్ మీద అమ్మాలనే ప్రతిపాదనను ప్రభుత్వం పరిశీలించిందా ? దానికి స్పెసిఫిక్ గా ముఖ్యమంత్రిగారు యీ సభా ముఖంగా సమాధానం ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- అధ్యక్షా, యీ రాష్ట్రంలో గవర్నమెంటు క్వార్టర్లు 2254 జంటనగరాలలో, కర్నూలులో 1067 ఉన్నాయి.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి :- కొన్ని వేలమంది మాత్రమే ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు క్వార్టర్లలో ఉంటున్నారు. మొత్తం 2400 క్వార్టర్లను అవి ఎట్లాగూ అందరు ప్రభుత్వోద్యోగులకు సరిపోవు కాబట్టి కొద్దిమందికైనా అమ్మడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తుందా ?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు : అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ క్వార్టర్లు నిర్మించడానికి గల కారణం ఎవరయినా బదిలీ అయినపుడు వారు హైదరాబాదు వచ్చి ఎక్కువ అద్దెలు భరించలేరనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వము యీ ప్రభుత్వ క్వార్టర్లను అమ్మడానికి యిష్టపడ లేదు. ఇలా క్వార్టర్లు అమ్మివేస్తే ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఇళ్లు సౌకర్యముగా దొరకక

ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలకు అడ్డుగా వుంటుంది. అయినా వారికి ఇళ్ళ స్థలాలు కేటాయిస్తున్నాము. ఇళ్ల కట్టడంపైనే కడతాము.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి : హౌసింగ్ బోర్డు ద్వారా ఉద్యోగులకు ఇప్పటికైనా క్వార్టర్స్ కట్టించే ప్రతిపాదన ప్రభుత్వముద్ద ఉందా?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు : వారికి కాలసిన స్థలాలు కేటాయించడం జరుగుతోందని ఇదివరకే మనవి చేశాన. హౌసింగ్ బోర్డునుంచి ఈ విధంగా కట్టించడానికి అవకాశాలు ఉంటాయేమో పరిశీలించడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగర్ రావు : ప్రభుత్వోద్యోగుల కాలనీ సిటీకి చాలా దూరములో వుండి కాబట్టి ఆ క్వార్టర్స్ మెయింటెయిన్ చేయడానికి పి.డబ్ల్యు.డి.కి, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు, అలాగే శానిటరీ డిపార్ట్మెంటుకు చాలా కష్టమవుతోంది. అందుల్లో ఆక్యుపేషన్ లో వున్న ప్రభుత్వోద్యోగులకే వాటిని విక్రయించితే బాగుంటుందని చీఫ్ ఇంజనీర్ గారు ప్రభుత్వానికి సలహా ఇచ్చినమాట వాస్తవమేనా? అలా సలహా ఇచ్చివుంటే వాటిని ఆమ్మే విషయాన్ని ఆలోచిస్తున్నారా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- ఇలాంటి సలహా ఇవ్వడం జరగలేదు. వాటిని అమ్మడం అన్న ప్రసక్తే లేదు. ఎందుకంటే వారు పదవిలో ఉన్నంత కాలం వాటిలో ఉండడం వారు రిటైర్ అవుతేనో లేక బదలీ అవుతేనో వారి స్థానంలో వచ్చిన వారికి క్వార్టర్స్ ఇస్తే వారికి సౌకర్యం కల్పించినట్లు అవుతుంది. అంతేకాని కేవలం అమ్మకం చేసే వ్యాపార సంస్థగా ప్రభుత్వం మారదలచుకోదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగర్ రావు : వాటిని మెయింటెయిన్ చేయడం ప్రభుత్వ శాఖలకు కష్టమవుతోంది. కాబట్టి ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చినట్లయితే క్వార్టర్స్ రూపు ఆమ్మే విషయం పరిశీలిస్తారా?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు : ఎరరయిరా ఇళ్ల కట్టుకోవాలంటే తగిన సౌకర్యాలు కల్పించడము జరుగుతుంది తప్ప ఈ విషయములో యిప్పుడు ఏమీ హామీ యివ్వడం జరగదు.

శ్రీ కె. వీరయ్య (వేమూరు) : జంటరగరాలలోని ప్రభుత్వ భవనాలు, నివేశన స్థలాలు కొందరు ప్రైవేటు వ్యక్తులకు దీర్ఘకాలిక లీజుకు ఇవ్వడం మూలంగా ప్రభుత్వానికి ఎంతో నష్టం జరిగింది. ఈ విషయం ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా? వారిని బాళీ చేయించడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారా? దీర్ఘకాలిక లీజుకు ఇవ్వడంవల్ల వచ్చిన నష్టాన్ని పూడ్చుకొని అనసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- ఈ రోజులు ఇదివరకటి రోజుల్లా లేవు. కార్య

నిర్వహణకోసం ప్రభుత్వానికి భవనాల, స్థలాల అవసరం ఏర్పడింది. కాబట్టి ప్రజల సౌకర్యాన్ని వినియోగించడానికిగానీ, వాటి విలువ ఎంతవుందో అంతకు విక్రయించడానికి గానీ ఇది వరకు ఎవరైతే ప్రభుత్వ భవనాలు, స్థలాలు తీసుకొని ఉన్నారో, ఏ పర్సన్లు అయితే వారు తీసుకొన్నారో ఆ పర్సన్ కోసం వాటిని ఉపయోగించడం జరగకపోతే వాటిని ఉదారంగా ప్రభుత్వానికి స్వాధీనం చేయవలసిందిగా ఇదివరకే ప్రకటన పూర్వకంగా విజ్ఞప్తి చేయడం జరిగింది. ఇదివరకు ప్రభుత్వ భవనాలు స్థలాలు తీసుకొన్నవారు వారు ఏ పర్సన్ కోసం తీసుకొన్నారో ఆ పర్సన్ కోసం వాటిని ఉపయోగించడం జరగకపోతే వాటిని తీసుకొనడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

డాక్టర్ వై. యస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి :- ప్రభుత్వం వ్యాపార సంస్థకాదు అని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. చాలా సంతోషం. ప్రభుత్వం వ్యాపార సంస్థ కాకూడదు. దీనిని హ్యూమనిటేరియన్ గ్రౌండ్స్ మీద ఆలోచించాలి. గత 15, 20 సంవత్సరాలుగా క్వార్టర్స్ లో ఉంటూ అద్దె చెల్లిస్తున్నారు. ఈ రోజు వాటిని మెయింటెన్ చేసుకొనడానికి అయ్యే ఖర్చు వారు చెల్లించే అద్దెలకన్నా ఎక్కువగా ఉంది. ఇదివరకు ఈ విధంగా ఇచ్చిన ప్రిసిడెంట్స్ ఉన్నాయి కాబట్టి ఇప్పుడు కూడా యివ్వమని వారు అడుగుతున్నారు. ఇకపోతే రిటైర్ అయినవారికి ఖాళీ చేయించవద్దని సుప్రీం కోర్టు సే ఇచ్చిన మాట వాస్తవమేనా ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- సుప్రీం కోర్టు సే ఇచ్చిన మాట వాస్తవమే. వారిని ఇబ్బంది పెట్టాలని కాదు కాని వారి స్థానంలో వచ్చే ఉద్యోగులకు సౌకర్యం కల్పించానికే వారిని ఖాళీ చేయమని ఆడగడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

డాక్టర్ వై. యస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి :- ఈ విధమైన సమస్యలు ఉన్నప్పుడు ఉద్యోగులకోసం మేజర్ హౌసింగ్ స్కీము చేపట్టి హౌసింగ్ టోగ్ల తరపున ఇళ్లు కట్టించే ఆలోచన చేస్తారా ? మీరు రికార్డుస్ చెక్ చేయండి. రెండు సంవత్సరాల క్రితం ఇదే ప్రశ్న చచ్చినప్పుడు ఇదేవిధంగా పరిశీలిస్తున్నాం అని సమాధానమిచ్చారు. ఇంకా పరిశీలనలోనే ఉందా ? ఈ పరిశీలన ఇంకా ఎంతకాలం కొనసాగుతుంది ?

Mr. Speaker : It is for the Government to decide as to how long they will take.

డాక్టర్ వై. యస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి :- రెండు, మూడు సంవత్సరాల నుంచి ఇంకా పరిశీలనలో ఉండే అనడం ఏమిటి ?

Allotment of Power To States -

70—

* 192 - Q. Sri P. Chandrasekhar : Will the Minister for Finance and Power be pleased to state :

- whether there is any discrepancy in allotting electricity to the State by the Centre; and
- whether the N.T.P.C. has fixed the rate at 0.43 paise per unit for the electricity being supplied to our State on account of the inequality that occurred in tariff ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ (ఆర్థిక, విద్యుచ్ఛక్తి శాఖామంత్రిలు) :-

ఎ) ష్యూత్యాసం ఉండదీ.

బి) అవునదీ.

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ :- కేంద్రం మన రాష్ట్రానికి విద్యుచ్ఛక్తి ఇచ్చే విషయంలో విషయత ఉందని మంత్రిగారు సమాధానమిచ్చారు. దానిని తొలగించడానికి ఏమైనా ప్రయత్నం చేస్తున్నారా? అలాగే తారిఫ్ లో 43 పైసలు కేటాయించినందువల్ల మనం ఎక్కువ డబ్బు కేంద్రానికి చెల్లించవలసి వస్తుందని రిపోర్టు వచ్చింది. ఈ విషయమై మంత్రిగారు ఏమైనా చర్య తీసుకొంటున్నారా?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- ఈ ష్యూత్యాసాన్ని నివారించడానికి ప్రభుత్వపరంగా అనేక చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. దాని పర్యవసానంగానే వారు ఈశ్వరన్ అనేవారి అధ్యక్షతన ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు.

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ :- ఈ కమిటీ రిపోర్టు ఎప్పటికైనా వస్తుంది? ప్రభుత్వం ఇదివరకు చెల్లించిన అదనపు డబ్బును రాబట్టడానికి ఏమైనా ఆలోచన చేస్తుందా? అలాకాని పక్షంలో ఈ ష్యూత్యాసంతో డబ్బు కడుతూనే ఉంటే ప్రభుత్వంపై అదనపు భారం పడుతుంది కదా?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- ఇందులో రెండు భాగాలు ఉన్నాయి. ఒకటి ఎలాట్ మెంట్ ఆఫ్ పవర్ రెండవది టారిఫ్. గౌరవ సభ్యులు దేని గురించి అడుగుతున్నారు?

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ :- పవర్ ఎలాట్ మెంట్ కూడా తక్కువగానే ఉంది. ఈ కొరతను తగ్గించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారా? అంతేకాక టారిఫ్ విషయం తీసుకొంటే ఇతర రాష్ట్రాలనుండి వసూలు చేస్తున్నదానికంటే మననుంచి 43 పైసలు అధికంగా వసూలు చేస్తున్నారు. అందువల్ల ఈ ష్యూత్యాసాన్ని తొలగించి మిగతా రాష్ట్రాలనుంచి చేస్తున్న మాదిరిగానే మననుంచికూడా అంతే చార్జీని వసూలు చేయాలి. ఇందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోందా?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- అందుకు ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతోంది. ఈ ప్రభుత్వం పచ్చిన తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు ఉత్తరం వ్రాశారు. నేనుకూడా వ్రాశాను. ఈ విషయంలో అససరమైన చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతోంది.

శ్రీ ఎమ్ మల్లేశం (మైదారము) :- రామగుండంలోని ఎస్. టి. పి. సి. ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎంత విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేస్తోంది? అలాగే మన రాష్ట్రానికి ఎంత సరఫరా చేస్తోంది? ఎస్.టి.పి.సి. మన రాష్ట్రానికి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేస్తున్నా దాని చుట్టు ప్రక్కల ఉన్న గ్రామాలకు ఇంతవరకూ విద్యుచ్ఛక్తి రాలేదు. ఈ విషయం గురించి ఏమైనా పరిశీలించారా?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ : రామగుండం సూపర్ థర్మల్ పవర్ స్టేషన్ నుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ కు 295 మెగావాట్లు, కర్ణాటకు 175, కేరళకు 125, తమిళనాడుకు 240, గోవాకు 100 మెగావాట్లు సరఫరా చేయడం జరుగుతోంది. కేంద్రం ఆదీనంలో ఉండేది 125 మెగావాట్లు. దాని స్థాపిత ఉత్పత్తి శక్తిలో ఈ విధంగా మొత్తం 1100 మెగావాట్లు పంపిణీ చేయడం జరుగుతోంది.

శ్రీ ఎన్. ఆర్. జయదేవనాయుడు (చంద్రగిరి) :- కల్పాకంనుంచి మనకు రావలసిన కోటా వస్తోందా? లేని పక్షంలో అందుకు ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకొంటోంది?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ : మన రాష్ట్రంలోవున్న రామగుండం పవర్ స్టేషన్ లో ఉత్పత్తి అయ్యే విద్యుచ్ఛక్తిని ఇతర రాష్ట్రాలకు ఏ విధంగా పంపిణీ చేయడం జరుగుతోందో అలాగే దక్షిణ విద్యుత్ మండలి పేరుతో నిర్ణయించిన రాష్ట్రాలనుంచి మనకు విద్యుచ్ఛక్తి వస్తుంది. తమిళనాడులో కల్పాకం, నైవేలీ అని రెండు సెంట్రల్ ప్రాజెక్టు ఉన్నాయి. అక్కడనుంచి విద్యుచ్ఛక్తి ఇక్కడంలో మనకు న్యాయం జరగాలని కల్పాకంలో మొదటి స్టేజ్ లో ఉత్పత్తి అయ్యే మొత్తం ఆ రాష్ట్రానికే ఇవ్వాలని అనుకున్నారు.

రెండవ స్టేజి ఉత్పత్తి అయిన శక్తిలో 50 శాతం ఆ రాష్ట్రానికి, మిగతా 50 శాతంలో అంటే దాదాపు 25 శాతంలో మాత్రమే మిగతా రాష్ట్రాలు పంచుకోవాలని కేంద్రప్రభుత్వం ఫార్ములా పెట్టారు. ఆ ఫార్ములా న్యాయమైంది కాదు. వారు రామగుండం సూపర్ థర్మల్ స్టేషన్ లో ఏది గుర్తించాలో అది న్యాయం. మిగతా రాష్ట్రాలలో వుండే ఉత్పత్తి కేంద్రాలకు వర్తించాలని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరంగా కోరడము జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు (చింతలపూడి) : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానము

చెప్పతూ కల్పాకంలో మొదటి దశలో 100 శాతం, రెండవ దశలో 50 శాతం తమిళ నాడుకు యివ్వడం జరిగింది అన్నారు. ఒప్పందం ప్రకారము మొదట్లో కేంద్రం ఇచ్చిన సూచన యేమిటి? రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి యీ కల్పాకం విద్యుచ్ఛక్తి ఏ రకంగా రాష్ట్రం మధ్య విభజన చేస్తారని యిచ్చిన ఒప్పందం ఏమిటి? రామగుండంలో మనం ఏ విధంగా ఇతర రాష్ట్రాలకు యిస్తున్నాము? ఇక్కడ ఇన్వలెంట్ కాబట్టి, రామగుండం విషయంలో అభ్యంతరం పెట్టడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచన చేసిందా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ : ఇదే అభిప్రాయాన్ని కేంద్రానికి పలుమాళ్లు చెప్పడం జరిగింది. ఈ రాష్ట్రానికి స్వయం కలిగించాలని కోరడం జరిగింది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు : దామాషా ప్రకారం కల్పాకం విద్యుచ్ఛక్తి సదరన్ రీజియన్ లో వున్న రాష్ట్రాలకు పర్సంచేజ్ వైట్ బ్రేకప్ యివ్వాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. కేంద్రం పర్సంచేజ్ ఎంత? లోకల్ రాష్ట్రాలకు తమిళనాడుకు ఎంత? సదర్న్ రీజియన్ లో ఎంత శాతంలో పంపిణీ చేస్తారో చెప్తారా?

Mr. Speaker : It is not part of the question. You are referring to Kalpakkam. How do you expect the Minister to reply?

Sri K. Vidyadhara Rao : The question is whether there is any discrepancy ? The Minister said there is a discrepancy. I would like to know in what form it is there.

Mr. Speaker : How can you expect the Minister to reply about Kalpakkam ?

Sri K. Vidyadhara Rao : Because he has clearly stated that hundred percent of the first stage and fifty percent of the second stage is given to Tamil Nadu.

Mr. Speaker : It is Ramagundam.

Sri K. Vidyadhara Rao : He referred to Kalpakkam. He clearly said that hundred percent of the first stage and fifty percent of the second stage is given to Tamil Nadu. Only the remaining 25 percent is given to other States.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ : అధ్యక్షా, కల్పాకం రెండు యూనిట్లు. ఫస్ట్ యూనిట్ పూర్తిగా వారికే యిచ్చారు, రెండవ యూనిట్ లో 50 శాతం యిచ్చారు. మిగతా 50 శాతములో మిగతా రాష్ట్రాలు పంచుకోవాలన్నది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు : ప్లేజ్ వన్, ప్లేజ్ 2 లో రాష్ట్రాల మధ్య పంపిణీ చేయబడే ఒప్పందం ఏమిటో తెలియజేయాలని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- ఇంకా ఏమీ ఒప్పందం లేదు. పరిశీలించడం ఒడగూడుంది

శ్రీ సి. హెచ్. విద్యాసాగర్ రావు :- మన రాష్ట్రంలో యీ విద్యుత్ ట్రాన్స్ ఫార్మర్స్ యొక్క ఇన్ స్టలేషన్ మన విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు చాలా ఆలస్యం చేయడం వల్ల ఇంతవరకు నిర్మాణం కాలేదు. దానివల్ల మనం కరెంటు రిసీవ్ చేసుకొనే పరిస్థితిలో లేము. ఇది మన రాష్ట్రం వైఫల్యం అని కేంద్ర ప్రభుత్వము చెబుతున్న మాట వాస్తవమే ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- ఈ ప్రభుత్వము వచ్చిన తరువాత మనకు న్యాయం జరగడానికి ప్రయత్నము చేయడము జరుగుతున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, ఉత్తరాలు వ్రాయడం జరిగింది. చివరకు, దక్షిణభారత విద్యుచ్ఛక్తి మండలి సమావేశములో యీ విషయాలు చర్చించి యీ న్యాయసౌలసు వారి దృష్టికి తీసుకు రావడం జరిగింది.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు (మంధరి) :- అధ్యక్షా, విద్యాధరరావుగారు అడిగివట్టు యిప్పుడు డిస్కం పెన్సి రెండవదాంట్లో వచ్చింది. సరిగా చెప్పలేక పోతున్నారు మంత్రీ వర్యులు. ఎన్ టి పి సి, కల్పాకంలో జరిగిన ఎగ్రిమెంటు స్టేజ్ వన్, స్టేజ్ సెకండులో 100-50 ఘంట. కల్పాకం సెంట్రల్ ప్రాజెక్టుగా వున్నప్పటికీ ఎన్ టి పి సి నుంచి మన స్టేట్ కు యింత వరసంటు రావాలని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాశారా ? ఆ ఎగ్రిమెంటు ఏమైనా జరిగిందా ? ఇంతకు ముందు ఏ టైమ్ లో అయినా ప్రయత్నం చేశారా ? ఆ కేంద్ర ప్రదేశ్ లో, రామగుండంలోని ఎన్ టి పి సి నుంచి కూడా ఆ పద్ధతిలోనే మనకు సప్లయ చేయడానికి మంత్రీవర్యులు చర్యలు తీసుకుని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అప్రోచ్ అవుతున్నారా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- మన రాష్ట్రానికి 100 మె. వా. యివ్వవలసి వుంటుందని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెప్పడం జరిగింది. మన, దక్షిణ ప్రాంతీయ రాష్ట్రాల విద్యుత్ మండలిలో కూడా ఈ విషయాన్ని చర్చించడం జరిగింది.

శ్రీ వి. రంగారావు (బుదరు) :- ఇప్పుడు, మొట్టమొదట కల్పాకం పెట్టినప్పుడు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ వారికి మనకి జరిగిన ఒప్పందం ఏమిటి ? దాంట్లో మన భాగం ఎంత ? భాగం నుందా లేదా ? రావడానికి ప్రభుత్వం ఏమి చేసిందని ప్రశ్న. ప్రధానంగా ఒప్పందం జరిగిందా లేదా ? జరిగితే మన వాటా ఎంత ? మనకు నుందా లేదా ? మన వాటా రాకపోతే మీరు తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- అధ్యక్షా, నేను మనవి చేశాను. ఎలాంటి ఒప్పందం జరగలేదు. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఈ అన్యాయాల్ని నివారించాలని అనేక సార్లు రిప్రజెంట్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు :- మాకు అన్యాయం జరిగింది.

Mr. Speaker : The question is whether there is any agreement between the State and the Centre. He answered there is no such agreement.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- టారిఫ్ విషయంలో పెంటేటివ్ ఎగ్రిమెంటులో 48 ప్రెసెంటు మన బోగ్డవారు పెంటేటివ్గా అంగీకరించారు కాని, ఎలాబ్ మెంట్ ఆఫ్ పవర్ విషయంలో మాత్రం ఇంతవరకు ఎలాంటి ఎగ్రిమెంట్ జరగలేదు.

శ్రీ కె. దాపిరాజు (కైకయ్యార) :- అధ్యక్షా, యిప్పుడు మన మినిష్టరుగారు, మా, మన ప్రభుత్వం అని సంబోధించారు తమ ద్వారా. అధ్యక్షా, మన ప్రభుత్వంలో మనం అందరినీ కలిపి, తమ లోటి అనుకొన్నారా ? లేక ఏదో పార్టీని భావించి అన్నారా ? క్లారిఫికేషన్ యివ్వాలి.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- మన అందరిని కలుపుకుని, మన ప్రభుత్వం అంటారు.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :- నన్ను ఎలా చేయడం లేదు ...

Mr. Speaker : I am not allowing. Don't question me. Unless I ask you, you should not speak. You can speak only with my permission. Please sit down.

Sri V. Sreeramulu : We are not dictating terms to the Speaker; we are requesting the Speaker.

Mr. Speaker :- I am not allowing you. Please sit down.

Sri K. Vidhyadhara Rao . Is it a fact that there is an agreement of understanding that the power produced by the Kalpakkam Atomic Power Plant, 15 per cent from the first state would be to the central pool, 10 percent to the local state and the remaining 75 percent to the States of Southern grid ?

శ్రీ మహేంద్రనాథ్ : నేను ఇదివరకు మనవిచేశాను-కల్పాకము గురించి-ఒక టే స్టేట్ వుందంటే. దానికి రెండు యూనిట్లు-మొదటి యూనిట్ లో ఎంత ఉత్పత్తి అయి నప్పుడీకే, ఆ విద్యుత్తుకీ యావత్తూ ఆ రాష్ట్రానికి మాత్రమే వినియోగించుకోవడానికి అనుమతి ఇవ్వబడిందని కేంద్రం వారు చెప్పారు. రెండవ యూనిట్ లో 50 శాతం ఆ రాష్ట్రానికి వదిలి మిగతా 50 శాతం మాత్రమే...

Sri K. Vidhyadhar Rao : My question has not been answered.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- దయచేసి చూశోండి.

I am not allowing you.

శ్రీవి. శ్రీరాములు : ఈ ఎలక్టిసిటీ విషయంలో కేంద్రవిద్యుత్ మండలి ఆర్.ఇ.సి స్కీమ్ క్రింద 1983-84, 1984-85 లో ఎంత ఫండ్లు యిచ్చారు? ఆర్.ఇ.సి స్కీమ్ క్రింద ఇచ్చిన డబ్బు ఎగ్రికల్చరు కనెక్షన్స్ కొరకు మాత్రమే వినియోగించాలన్నది వాస్తవమా? (మూడవది) యిట్లా వినియోగించకుండా ఎన్ని ఫండ్లు ఇతర వాటికి కన్ స్ట్రక్షన్ సైడ్ వినియోగించారో చెబుతారా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ : సెపరేట్ క్వశ్చన్ వేయండి.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి : అధ్యక్షా, సెంట్రల్ గవర్నమెంటుద్వారా ఉత్పత్తి చేసేటటు 9-30 a. m. వంటి ఎలక్టిసిటీ-పవర్ ను స్టేట్స్ మధ్య అలాబ్ చేయడానికి ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయా? ఏ ప్రాతిపదిక మీద ఈ పవర్ అలాబ్ మెంటు జరుగుతోంది ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- మన రాష్ట్ర పరిధిలోవున్న కేంద్ర ప్రాజెక్టునుండి ఏ ప్రాతిపదికపైన ఇతర రాష్ట్రాలకు పంపిణీ చేస్తున్నారో అదే ప్రాతిపదికమీద మన రాష్ట్రంలోకూడా చేస్తున్నారు.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి : ప్రాతిపదిక ఏదో చెప్పకుండా ఇతర రాష్ట్రాలకు పంపిణీ చేస్తున్న ప్రాతిపదిక అంటూ చెబుతే సమాధానం సరిపోదు. తెలియకపోతే తరువాత చెబుతామని, లేదా చీబుకోమీద పెడతామనీ చెప్పండి.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు : కేంద్రము, రాష్ట్రాలు అంటున్నారు. ప్రత్యేకంగా చెప్పడం లేదు.

Mr. Speaker : Question hour is over.

CONDOLENCE MOTION

Re : Demise of Sri Sant Harchand Singh Longowal

మిస్టర్ స్పీకర్ : ప్రముఖ నాయకులు స్వర్ణీయ సంత హరిచంద్ సింగ్ లోంగోవాల్ దారుణ హత్యకు వారి మరణానికి ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలుపుతూ వారి కుటుంబ సభ్యులకు ఈ సభవారు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు.

శ్రీ సంత హరిచంద్ సింగ్ లోంగోవాల్ ప్రముఖ జాతీయవాది, దేశభక్తులు. శాంతి కాముకులు. పంజాబ్ లో ఇటీవల నెలకొన్న అశాంతి, ఘర్షణల సందర్భముగా మత సామరస్యం నెలకొల్పడానికి ప్రయత్నించి, అత్యంత ధైర్య సాహసాలను ప్రదర్శించిన మహా నీయులు ఆయన. దేశ సమైక్యత ఆయన ధ్యేయం. అదే ఆయన పరమావధి. దేశ సమైక్య

తను పటిష్టము చేయడానికి శ్రీ లాంగ్‌వార్ లోరితాత్మకమైన పంజాబ్ ఒప్పందాన్ని చేసుకున్నాడు. రాష్ట్రంతో తిరిగి మామూలు పరిస్థితులు నెలకొనడానికి, ప్రజలకు శాంతి సౌఖ్యాలు చేకూరడానికి పాటుపడుతున్న సమయంలో శ్రీ లాంగ్‌వార్ హత్య చేయబడడం దురదృష్టకరం. దేశానికి తీరని లోటు. శ్రీ లాంగ్‌వార్ ఆత్మ శాంతికి ప్రార్థిస్తూ గౌరవ సూచకంగా రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటిద్దాము.

The Motion was adopted nemcon by all the Members standing in silence for two minutes.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :- అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, మనకు యిచ్చిన ఎజెండాలో క్వశ్చన్ ఆవర్ తరువాత షార్టు నోటీస్ క్వశ్చన్స్ వుంటాయి. అది సభ్యుల హక్కు. మీరు దాన్ని ఎందుకు గమనించలేదు. లెజిస్లేషన్ వారుగాని, మీరుగాని ఎందుకని పెడడం లేదు :

Mr. Speaker : I am going to adopt the same system.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :- షార్టు నోటీసు క్వశ్చన్స్ ఎజెండాలో పెట్టాలి. ఎందుకు పెట్టలేదు :

మిస్టర్ స్పీకర్ :- అ జెండాలో లేకపోతే అడ్మిట్ కానట్లే, తాకితును సెక్షన్ నుండి తీసుకోండి.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :- హౌస్‌లో రాకపోతే మా హక్కు పోయినట్లే కదా.

Mr. Speaker : Unless it is admitted, it will not come. You are an experienced Legislator. It will come if it is admitted, It will certainly come.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :- షార్టు నోటీసు క్వశ్చన్స్‌కు ఈ హౌస్‌లో అవకాశం వుంటుంది. కేటాయింబడిన సమయములో క్వశ్చన్స్ తీసుకొని తీరాలి. లేనిచో సభ్యులకు అన్యాయం జరిగినట్లే.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- అడ్మిట్ అయితే సమయం కేటాయింబడం జరుగుతుంది. ఈ రోజు సమయం కేటాయింబడలేదు.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :- అధ్యక్షా, అలాకాదు. సమయం కేటాయించాలి. మీ దగ్గర చాలా క్వశ్చన్స్ పెండింగ్‌లో వున్నాయి. ఈ విధంగా దాటవేస్తే మా హక్కును హరించి వేసివట్టు అవుతుంది.

(శ్రీ ఎ. నల్లెండ్ల మరి కొందరు శాసన సభ్యులు సమయం కేటాయింబాలంటూ కోరుతూ లేచి నిలబడ్డారు)

(ఇంటర్ప్లస్)

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర (హిమాయత్ నగర్) :- రోజుకు మీరు యిచ్చేదే రెండు శార్డు నోటీసు క్వశ్చన్స్. అనికూడా మీరు యివ్వకపోతే మా అందరి హక్కు దెబ్బ తింటుంది.

MATTER UNDER RULE 329

re : raid of office of Sri K. Rambhoopal Reddy M.L.A., Panyam, Kurnool District on 5-8-1985 by police.

శ్రీ ఎ. రాంభూపాల్ చౌదరి (కర్నూలు) :- మిస్టర్ స్పీకర్ సర్, తెలుగుదేశం Congress (I) supporters ను గవర్నమెంటువారు, కాంగ్రెస్-ఐ, ఎం.ఎల్.ఎ.లను హరాన్ చేస్తున్నారు అన్న దానికి మరొక క్లాసిక్ ఎగ్జాంపుల్. అదృష్టా, తోటి శాసన సభ్యుడు రాంభూపాల్ రెడ్డి 5-8-1985 వ తారీఖునాడు తన నియోజకవర్గ సమస్యలను, ఆ నియోజకవర్గ ప్రజల దృష్టికి తీసుకువచ్చి చర్చించుతున్న సమయంలో, పోలీస్ ఫబ్ ఇన్ స్పెక్టర్లు శ్రీ లక్ష్మణ్ నాయక్, నాగేశ్వరరావు గార్లు, శాసనసభ్యుడు ఏదో దొంగ తనం లేదా ఖాసీ చేసి వుంటాడన్న రీతిలో శాసన సభ్యుని ఆఫీస్ పై దాడి చేయడం, దుర్భాషలు అడటం, శాసనసభ్యుడు తమనద్ద వుంచుకున్న రూ. 30 వేలను తీసుకువెళ్ళడం జరిగింది. ఇది ఆలోచించదలసిన విషయం. అదృష్టా, ఒకవైపు శాసనసభ్యునిపై ఈ విధంగా దాడి జరపడం, యింకొకవైపు శాసనసభ్యుని ప్రత్యర్థి అయిన వ్యక్తికి విచ్చలవిడిగా బాంబులు, రివల్యూల్వర్లు పట్టుకొని జీవ్ లో తిరుగుతూ వుంటే అతన్ని పరికరించే నాభుడే లేకపోవడం శోచనీయం. ఉన్నది వున్నట్లు చెప్పాలంటే, 19-8-1985న తారీఖు నాడు ఇదే శాసనసభ్యునిపై హతాప్రయత్నం జరిగింది. ఈ విషయం మీ ద్వారా సభదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఇప్పుడువున్న ప్రభుత్వం కేవలం కాంగ్రెస్-(ఐ) ఎం.ఎల్.ఎ.లపైన కాంగ్రెస్ అనుయాయులమీద ఆపలు పనులను తెలుసుకోకుండా వాస్తవాలను ప్రక్కకు పెట్టి బెదిరింపు చర్యలను తీసుకోవడం హర్షణీయం కాదని మనవి.

(Sri C. Narsi Reddy in the Chair).

ఇంకొక విషయం చెప్పాలంటే మొన్న పత్రికాదుబై ఎలక్షన్ జరిగింది. మీ అందరకు తెలుసు. ఆ ఎలక్షన్ పోలింగు రోజున అక్కడి గౌనకండ్ల పిర్కాలో ఉన్నటువంటి ముల్త్రిగారి ఫాదర్ ని, అదేవిధంగా అక్కడ ఉన్నటువంటి పార్లమెంట్ మెంబర్ ని ఎక్స్ ఎం.ఎల్.సి. లను మీరు ఇక్కడ తిరుగుకూడదు, శాంతి భద్రతల ప్రమాదం ఉంది. మీరు ఇంటికి వెళ్ళిపోవడమే అక్కడి ఎస్. ఐ. చెప్పినంతమాత్రాన సి. ఎమ్. గారే దైరక్ష్ గా అయివను సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది. మరి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ మేజిస్ట్రేట్ డైరెక్టుగా ఇంటర్వ్యూర్ కావచ్చా? ఆ ఎస్. ఐ. కూడా అక్కడ ఉన్నటువంటి డి. ఎన్.ఎ.పి ఆర్డర్స్ ప్రకారం ప్రవర్తించాడే కాని ప్రత్యేకించి ఆయన ప్రవర్తించలేదు! నేను ఇది ఎందుకు చెబుతున్నాను ఇంటే అక్కడ ఉన్నటువంటి ముల్త్రిగారి ఫాదర్ ని మీరు

ఇంటికి వెళ్ళుచున్న చెప్పినందుకు ఎస్. ఐ. ని సస్పెండ్ చేయడం - అదికూడా డైరెక్టర్ గారి సి. ఎమ్. గారు చేయడం జరిగింది. ఇక్కడ కాంగ్రెసు శాసనసభ్యునిపైన ఎస్. ఐ. దౌర్జన్యం జరిగి దుర్భాషలాడి అపమానపరచినా ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదంటే ఇది గర్హించదగిన విషయం. అక్కడ ఉన్న సి.ఐ.ని, ఎస్.ఐ.ని సస్పెండ్ చేసి శాసనసభ్యుని, మన శాసనసభ యొక్క గౌరవం నిలుపుకోవలసి అవసరం ఎంతయినా ఉంది అని చెప్పి మనవిచేస్తూ ఈ విషయములో జుడీషియల్ ఎంక్వయిరీ చేసి అక్కడి సంబంధిత అధికారులను వెంటనే సస్పెండ్ చేయాలని అందుకు తగిన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థించవలసిందిగా మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రామధూపాలరెడ్డి (పాణ్యం) :- ఆధజ్ఞా, ఏ కాసనసభ్యునికి జరగని అవమానం నాకు జరిగింది. ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వములో ఏ ఎం. ఎల్. ఎకు జరగని అవమానం నాకు జరిగింది. నేను చాధపడడంలేదు. ఇదే అవమానం తెలుగుదేశం ఎం. ఎల్. ఏ. కి జరిగితే చరితామం ఏవిధంగా ఉండేదో. 5-8-1985 వ తేదీ 10-30 గంటలకు నా ఆఫీసు దగ్గర నా నియోజకవర్గ ప్రజలు వారి సమస్యలను నివేదించడానికి వచ్చి నవ్వుడు వారి సమస్యలను పరిష్కరించడానికి నేను అక్కడే ఉన్నాను. అంతలో ఐన గానవల్లి ఎస్. ఐ., సి. ఐ. వారి సిబ్బంది వచ్చి నా రూమ్లో నా నియోజకవర్గ ప్రజలను లాఠీచార్జి చేశారు. ఆ లాఠీచార్జిలో ఇద్దరు ముగ్గురకు దెబ్బలు తగిలాయి. కొంత మంది లాఠీచార్జిల్లో దెబ్బలు తగిలినా పోలీసులకు భయపడి నాదగ్గరకు వచ్చి చెప్పడానికి భయపడ్డారు. కాని ఇద్దరు ముగ్గురు వచ్చి నాదగ్గర చెప్పారు. వారినికూడా నేను గవర్న మెంట్ హాస్పిటల్కు తీసుకువెళ్ళి డాక్టర్ సర్పికివేచ్చి తీసుకువచ్చాను. నా రూమ్ చెక్ చేయడానికి వచ్చినవ్వుడు నేను ఇక్కడి ప్రజలను ఎందుకు కొట్టారని అడుగగా నీ రూమ్ కూడా చెక్ చేస్తాము, నీవు మాకు ఏమైనా పెద్దా నిన్ను ఆరెస్ట్ చేస్తామని సి.ఐ., ఎస్.ఐ. అన్నారు. నా రూమ్ చెక్ చేయడానికి సెర్ప్ వారంట ఉందా అనగా వారు నన్ను ప్రక్కకు వెళ్లి నా రూమ్లోకి ప్రవేశించి నన్ను నానా దుర్భాషలాడి నా టేబుల్పైన ఉన్న కేప్ తీసుకుపోయారు.

నేను మరల ఈ రిపోర్టు తీసుకొని పోలీసు స్టేషన్ కు డౌడు గంటలకు వెళ్ళి నప్పడూ రిపోర్టు తీసుకోలేదు. రెండు మూడు రోజుల తరువాత నవద్వారా ఆర్. డి. వో గారు వచ్చి ఎంక్వయరీ చేశారు. సంబంధిత అధికారులకు నేను టెలిగ్రామ్ పంపాను. గౌరవనీయులై ముఖ్యమంత్రిగారికి, చాంస్ మినిస్టర్ గారికి పంపిన వారు రిప్లయ ఇవ్వ లేదు. గౌరవనీయులైన స్పీకరుగారికూడా పంపాను. మా పార్టీ లీడర్లైన గౌరవనీయులు బాగా రెడ్డిగారికి కూడా పంపించాను. ఇంతవరకు ఆ ఎస్. ఐ. మీద, సి. ఐ. మీద ఏక్షన్ తీసుకోలేదు. ఈ ప్రజలవల్ల నాకు అన్యాయం జరగడానికి నేను ఒక ముఖ్యమైన నిద ర్శనం చెప్తున్నాను. 1979 మే నెం 27న నా తండ్రిగారైన కట్టసాని నరసింహారెడ్డి గారిని, ఇతరులను ఆరుమందిని గోండ్లకొండ బస్ కేసులో అప్పదు హత్య చేయడం

జరిగింది. దానికి సంబంధించిన ముద్దాయిలు 1983 డిశంబరు నెలలో పెరోల్ మీద విడుదల అయి ఉన్నారు. కాని వారిని ఇంతవరకు అరెస్టు చేయలేదు. నా అపోజిట్ కాండిడేట్ అయిన సత్యంరెడ్డికి లై సెన్సు ఇచ్చారే కాని ఇతర పార్టీవారికి ఇవ్వలేదు. గన్ లై సెన్సు లకు మేము ఇస్తే పార్టీ ఉందని ఎన్. పి., కలక్టరు - వారందరు రిజెక్టు చేస్తున్నారు. ఇది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వములో న్యాయమా? ఆరుకోట్ల అండ్రుల ఆత్మాభిమానాన్ని కాపాడాలన్న ఎన్. టి. రామారావు గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు నాకు జరిగిన అవమానానికి ఈ సభలో ఏమి సమాధానం ఇస్తారు? ఇది నాకేకాదు గౌరవనీయులైన సభ్యులకు జరిగిన అవమానమని సభకు విన్నవించుకుంటూ సమాధానం చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్) : ఒక క్లారిఫికేషన్ ఏమిటంటే ముఖ్యమంత్రి గారికి ఉత్తరము వ్రాస్తే తొందరగా సమాధానం వ్రాసినా సి.ఐ. పైన ఎన్.ఐ. పైన కేసులు నమోదుచేసి రిజిస్టరు చేయబడి వేరే సి.ఐ ఇన్ వెస్టిగేట్ చేస్తున్నారని ఆ ఉత్తర ములో తెలిపారు. కాని ఆ సి.ఐ పైన ఎన్.ఐ పైన ఇన్ వెస్టిగేషన్ జరిగితే ఎవిడెన్స్ ఏ విధంగా వస్తుంది అన్నది ఊహించదగిన విషయం. కాబట్టి మంత్రిగారు ఇమ్మిడియేట్ గా సి.ఐ.ని, ఎన్.ఐ.ని అక్కడనుంచి ట్రాన్స్ఫర్ చేసేటందుకు ఒప్పుకుంటారా? లేకపోతే ఈ శాసనసభలో ఉన్న శాసనసభ్యులకు గౌరవం లేదు. కేవలం ఎన్.ఐ, సి.ఐ.లకు మాత్రమే గౌరవం వున్నదని ఋజువు చేసినట్లవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వనంత నాగేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, ...

[ఇంటరప్షన్]

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి (ఖైరతాబాద్) : మేము కూడా ఇచ్చాము, మా పేర్లు కూడా వున్నాయి. మమ్ములను మాట్లాడనివ్వండి.

డా. వై.యస్. రాజశేఖరరెడ్డి : మేము కూడా ఇచ్చాము.

చైర్మన్ : మీ పేరులు ఇక్కడ లేవు.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి : ఇవి పద్ధతికాదు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర : పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్... 329 క్రింద తెలుగుదేశం వారు ఇచ్చినపుడు పేర్లు లేకుండాకూడా అవకాశం ఇచ్చారు. కాబట్టి...

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి : దీనిలో చాలామంది గౌరవసభ్యులు పేర్లు వ్రాసి ఇచ్చారు.

అఫీసులో ఏ విధంగా తప్పు ఒరిగింది తెలియదు, పేర్ల చూపడంలేదు. అఫీసు తప్పుకు దాఖలు కాననమ్మేలా? అయినా గౌరవనభ్యులు చెప్పినట్లు అఫీసు తప్పు జరిగినా ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే ఇందులో శాసనసభ్యుడు ఇన్‌వాలిడ్ అయి వున్నాడు. అందుకపైన ఆత్మాచారం జరిగింది. సి.ఐ. ఎస్.ఐ. సెర్ప్ వారంటు లేకుండా వారి ఇంట్లో దూరి ఆయనను ఇన్‌స్ట్రు చేసి అయనదగ్గర వున్న డబ్బంతా తీసుకొని ఆయన ఇంటి దగ్గర వున్నవారిని దాడి, తన్ని బాగా త్రాగి అక్కడ సెక్యూరిటీగార్డ్‌గా వున్న హెడ్ కానిస్టేబుల్‌ను దెడిరించారు. సెక్యూరిటీ ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేసి ఇచ్చి ఇలా చేయడము అసహ్యకరంగా వుంది. హెడ్ కానిస్టేబుల్ కలెక్టరు దగ్గరకు పోయి ఎం.ఎల్.ఏ.ని ఆగౌరవ పర్చానని హెడ్ కానిస్టేబుల్ ఎం.డెస్స్ ఇస్తే ఈ సి.ఐ. ఎస్.ఐ. దాగా త్రాగి వచ్చి బెదిరించడం అతనిని అక్కడనుంచి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం ఎంతమటుకు నిజం? శాసనసభ్యులను గౌరవించవలసిన విషయమా లేక వారి గౌరవం పోవాలని చూస్తున్నారా అనే మాట నేను చూసి చేయదలచుకొన్నాను.

దీనిలో పార్టీలకు, గ్రూపులకు ఏమీ సంబంధంలేదు. పోలీసులకు శాసనసభ్యులకు వున్న తగాదాలో మంత్రిగారి చర్య ఫెయిల్ కావడం శోచనీయం. విచారకరం. ఈ నోటీసుపైన ఇంకా కొంతమంది గౌరవనభ్యులు సంతకాలు చేయడం జరిగింది. వారికి కూడ మాట్లాడడానికి అవకాశం యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

చైర్మన్ : రూల్స్ ప్రకారం నోటీసుపైన వున్న వారినే పిలవాలనివుంది. గౌరవ సభ్యులు నోటీసులో వారిపేర్లు యిచ్చినప్పటికీ నా దగ్గర లేవు. కాబట్టి అలా పిలుచుట ఉచితము కాదని నా భావన. అఫీసు పొరపాటు అయితే అధికారులపైన చర్య తీసుకొనబడుతుంది.

డా. వై.యస్. రాజశేఖరరెడ్డి : మాకుకూడా అవకాశం యివ్వాలి.

చైర్మన్ : రూలు పొజిషన్ చెప్పిన తరువాత కూడా గౌరవసభ్యులు మాట్లాడుట ఏమీ మర్యాద?

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి : పేర్ల లేవప్పటికీ యిక్కడ పిలుచుట జరిగింది. స్పీకరు గారు అవకాశం ఇచ్చట జరిగింది. మీరు డిస్గ్రెషన్ ఉపయోగించి మరొక ఇద్దరికి అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

చైర్మన్ : మంత్రిగారిని రిప్లయి చదవ్ నిర్వచి. తరువాత అడగడానికి అవకాశం యిస్తాను.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, శ్రీ కె. రాంకూపాల్ రెడ్డి స్వగ్రామం బనగాన పల్లి తాలూకాలోని గుండ్ల సింగవరము ఆ గ్రామము విపరీతమున మూతగాదాలకు పేరు పొందింది. ఆ గ్రామములో 1985 మార్చి వరకు దండనాత్మక పోలీసు దళాన్ని

ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఆయన బనగానపల్లి తాలూకా సారాయి కా ట్రాక్టరు కూడ. తన సారాయి వ్యాపారం కోసం బనగానపల్లి బస్సు స్టాండు వద్ద ఒక ఇల్లు. గోదామును అద్దెకు తీసుకున్నారు. ఆయన బనగానపల్లి చిన్నప్పడల్లా, తన అనుచరులతో పాటు ఆ ఇంట్లో ఉంటారు.

శివారెడ్డిగారి కుమారుడు కటసానిశివరామిరెడ్డి, శాసనసభ్యునికి వరుసకు సోదరుడవు తాడు. ఆయన బూస సుబ్బారెడ్డి, యడతి తిరుపాలరెడ్డి. యస్. రామకృష్ణారెడ్డితో కలిసి 2-2-1985వ తేదీన బనగానపల్లి వద్ద ఎ. ఎ. జడ్. 8748ి ల్లోని బస్ కండ్లక్టరును కొట్టి, ఆ బస్సును ధ్వంసం చేశారు. ఈ సంఘటనను బనగానపల్లి పోలీసు స్టేషనులో ఐ. పి. సి. 84తో పాటు 882, 427 సెక్షన్లు క్రింద నేరం నెం. 1-85గా ఒక కేసును రిజిష్టరు చేసుకున్నారు. ఈ కేసులో మొదటి నిందితుడైన శ్రీ కె. శివారెడ్డిని 18-4-85 తేదీన అరెస్టు చేసి జ్యుడిషియల్ క: డికి పంపారు. మిగిలిన ముగ్గురు నిందితులు ఈ సంఘటన జరిగిన నాటి నుంచి వరారీలో ఉన్నారు.

5-8-85 తేదీన బనగానపల్లి పోలీసు సబ్-ఇన్స్పెక్టరు, సిబ్బందితోపాటు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు, సమాచారం అందిన మీదట, సుమారు 10 గంటల 40 నిమిషాలకు సారాయి గోదాంకు వెళ్ళి వరారీలో ఉన్న ముగ్గురు నిందితులను అరెస్టు చేసి, అదే రోజు ఉదయము 11 గంటల 10 నిమిషాలకు పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకువచ్చి 2 గంటల 30 నిమిషాలకు 1761 నెంబరు హెడ్ కానిస్టేబుల్; 881 నెంబరు పోలీసు కానిస్టేబుల్ కాలాలో రిమాండుకు పంపారు. సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు ఆయన సిబ్బందితో గోదాంకు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ సుమారు 15 మంది కూర్చోని ఉన్నారు. అచసరమైన నిందితులను అరెస్టు చేయగా మిగిలినవారు వెనుక ద్వారం నుండి పారిపోయారు. అటుపిమ్మట శాసన సభ్యుడు తన గది నుండి బయటకువచ్చి, తన అనుచరులను గోదాం నుండి ఎందుకు తీసుకువెళుతున్నారని ప్రశ్నించారు. ఒక క్రిమినల్ కేసులో ఆ ముగ్గురూ అచసరమైన నిందితులైనందున, వారిని అరెస్టు చేస్తున్నట్లు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్ ఆయనకు తెలియ చేశారు.

అప్పుడు శాసనసభ్యుడు, ఆయన బాబాయి అయిన శ్రీ శివారెడ్డి సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరును, సబ్-ఇన్స్పెక్టరును భయపెట్టారు. సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు, సబ్-ఇన్స్పెక్టరు ఉద్దేశపూర్వకంగా వ్యవహరించారన్న ఆరోపణ సరికాదు. సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు, సబ్-ఇన్స్పెక్టరు ఆ సమయములో త్రాగి ఉన్నారని నిరూపించడానికి ఎట్టి సాక్ష్యాధారాలు లేవు. శాసనసభ్యుడు సుమారు 11 గంటలప్పుడు వచ్చుట చిన్నమద్దలేదని, ఎర్రోడును చికిత్సకోసం ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్ళారు. వైద్య అధికారి వారిని పరీక్షించి చిన్నమద్దలేదని ఒంటిపైన రెండు బలమైన గాయాలు, ఎర్రోడు ఒంటిపైన ఒక బలమైన గాయం అయినట్లు కనుగొని వారికి బయటి రోగులుగా చికిత్సచేసి పంపించారు. వారు గాయపడి 6 గంటలు అయివుండవచ్చునని తెలియజేయడమైనది. అయితే ఆ ఇద్దరికి తగిలిన

గాయాలు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు, సబ్ ఇన్స్పెక్టరు కొట్టడం మూలంగా అయిన గాయాలు అని చెప్పడానికి వీలులేదు. ఈ ఇద్దరు వ్యక్తులు ఎం. ఎల్. వీకే అనుచరులుగా ఉంటూ సాచా గోదాములో పనిచేస్తున్నారు. పశువుల చిర మద్దీలేదని, బౌద్ పోలీసు స్టేషనులో ప్రేలుడు పూర్ణాల చట్టంలోని 57 సెక్షను క్రింద రిజిస్ట్రేషన్ నేరం నెంబరు 1-85 కేసుకు సంబంధించి, చరగానపల్లి పోలీసు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు అరెస్టు చేశాడు. రూ. 30,000 నగదు ఉన్న నంది కనిపించకుండాపోయిన కేసుకు సంబంధించి బనగానపల్లి పోలీసు స్టేషనులో ఐ. పి. సి. 3860 సెక్షను క్రింద నేరం నెంబరు 48/85గా ఒక నిర్దిష్టమైన కేసు రిజిస్టరు అయింది. ఈ కేసు దర్యాప్తును డోన్ పోలీసు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరుకు అప్పగించడం జరిగింది. ఆ కేసు దర్యాప్తులో ఉంది.

శ్రీ ఎం. దాగారెడ్డి : మంత్రిగారు సమాధానము జాగానే చెప్పారు, కాని పోలీసు వారు ఏది వ్రాసి పంపిస్తే అదే చెప్పాలని వుంటుంది. వ్యతిరేకముగా వ్రాసి పంపారు. వారి కేసును సపోర్ట్ చేసుకొంటూ రిపోర్టును పంపుతారు. దీనికి కారణం 1984 లో కందర్బరీని కొట్టడము అన్నాడు. సంకల్పరము క్రితము ఇది జరిగింది. కొద్దుకు పోయాడు. ఎవిడెన్స్ ఇచ్చారు. ఇన్స్పెక్టరు వారి జోలికిపోకుండా అదే రోజు రాత్రి ఎం. ఎల్. ఏ గారి ఇంట్లో జొరబడి కొట్టడం ఎంతవరకు సబబు. సెర్ప్ వారంటు చూపించకుండా జొరబడ్డారు. ఇలా ఇంటా జొరబడితే, జొరబడ్డారని ప్రభుత్వము ఊరకొంటే వారి పార్టీ సభ్యుల విషయంలోకూడా ఇలాంటి పరిస్థితే జరుగుతుంది. ఒక్క కాంగ్రెస్ పార్టీ వారి విషయములోనే ఇలా వుండదు. మంత్రిగారి ఇంట్లోకూడా ఇదే జరగవచ్చు. దీనిలో వేరే సాక్ష్యము అక్కరలేదు. పోలీసు ఎగనెస్టు పోలీసు ఎవిడెన్స్ సరిపోతుంది. వేరే వారు ఎచ్చరూ ఎవిడెన్స్ ఇవ్వాలని అవసరములేదు. శాసన సభ్యుడికి సెక్యూరిటీని ప్రోవైడ్ చేశారు. హెడ్ కానిస్టేబుల్ వున్నారు. ఆ హెడ్ కానిస్టేబుల్ కరెక్టరుముందు, జాయింటు కలెక్టరుముందు ఏమి సాక్ష్యము ఇచ్చారు? సెర్ప్ వారంటు అడిగితే నీవు ఎవరవు. అసెంబ్లీలో చెప్పకో అని బయటకు నెట్టివేసి శాసన సభ్యుడిని అగౌరవ పరిచారు. అది శాసన సభలో చెప్పకోకపోతే ఇంక ఎక్కడ చెప్పకోవాలి?

10-00 a. m.

శ్రీ ఎన్. రామారెడ్డి : అధ్యక్షా, హోమ్ మినిస్టరుగారు చెప్పినట్లు కేసు చిన్నదే కాని ఇంట్లో దూర పట్టుకోవాలని ఆగత్యము ఏమీ ఉద్భవించింది. ఏవో సీరియస్ ఎక్స్ ప్రోజెక్ట్ వున్నాయంటే అది వేరు. ఇక్కడ అటువంటివి ఏమీ లేవు. సెర్ప్ వారంటు లేకుండా ఎందుకు వెళ్ళినట్లు? పోలీసులకు ప్రజాస్వామిక పద్ధతులు నేర్పితే బాగుంటుంది. దీనిని తిరిగి దర్యాప్తు చేయించండి. ఇటువంటి పద్ధతులను డిస్కరెక్ట్ చేయండి. ఒక సభ్యునికి జరిగిన దానికి మీరు కస్టోడియన్ గా ఆదేశాలు ఇవ్వండి. సభ్యుల హక్కులను కాపాడాలని బాధ్యత మీమీద వుంది. పార్టీలతో సంబంధము లేకుండా ఏ పార్టీ సభ్యునికి అయినాసరే అగౌరవము కలుగకుండా చూసే బాధ్యత మీమీద వుంది. అటువంటి ఆదేశాలు రాము ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి : అధ్యక్షా, ఇది చాలా దారుణమైన సంఘటన. ఒక శాసనసభ్యుని పోలీసులు అగౌరవపరిస్తే ఇవాళ కాగ్రెంసు పార్టీవారు అని వదిలిపెడితే రేపు ముందరకూ అటువంటి పరిస్థితే వస్తుంది. ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన ఒక సభ్యుని అమాయకతను, అగౌరవపరచడం సబబుకాదు. ఏ పార్టీకి చెందిన సభ్యుని అయినా సరే అలా అగౌరవపరచడం మంచిదికాదు. అటువంటి పోలీసు అధికారులను వెంటనే సస్పెండ్ చేయండి.

శ్రీ కె. రామభూపాలరెడ్డి : అధ్యక్షా, మంత్రిగారికి ఒక విషయము మనవి చేస్తాను. ముద్దాయిలిద్దరూ బుగ్గానపల్లి మేజిస్ట్రేట్ కోర్టుకు అంతకుముందు ఒక కేసు సందర్భములో హాజరు అయ్యారు. అప్పుడు అక్కడ కానిస్టేబుల్ వున్నాడు. ఆ సమయంలోనే ఎన్.ఐ.కి పాలిటిక్స్, ఇన్స్పెక్టరుకి చెప్పి అరెస్టు చేయవచ్చుకదా.

డా॥ వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి : పోలీసు వారిచ్చిన స్టేటుమెంటు కాంట్రాడిక్టరీగా వుంది. రామభూపాలరెడ్డికి ఇండివిడ్యువల్ ఫ్యామిలియా, జాయింట్ ఫ్యామిలియా అయిన సారా వ్యాపారం చేస్తున్నాడా, వ్యవసాయం చేస్తున్నాడా అనే విషయాలు ఎందుకూ సారా వ్యాపారం చేస్తున్నాడని చెప్పడం ఆయనకు డిన్ గ్రేడ్ చేయటం తప్ప మరొకటి కాదు. సారాయి వ్యాపారంచేసేవారు చాలామంది వున్నారు. ఇన్ ఈజ్ ఏ పార్టు అండ్ పార్ట్ ఆఫ్ ది ఇన్ ది స్టేట్ శాసన సభ్యులున్నారు. జిల్లా పరిషత్ చేర్మన్ వున్నాము.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి : సారాయి వ్యాపారం ఇదో ఈజ్ ఏ పార్ట్ అండ్ పార్ట్ ఆఫ్ ది పాలిటిక్స్ అనేది మేము అంగీకరించము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : మేము అంగీకరించము.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి : ఎం.ఎల్.ఎ. ఇంటికి పోలీసు వెళ్ళి ఆయనను నానా బూతులు తిట్టారు. ఇక్కడ చెప్పొని తిట్లు తిట్టారు. 30 వేల రూపాయలు తీసుకున్నారు ఎప్పుడో 1984లో కండక్టరును కొట్టిగ వారు ఈయన ఇంట్లో వున్నారని, సెర్పివారంటు లేకుండా వెళ్ళటం ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను. అనేక కేసుల సందర్భాల్లో ముద్దాయిలు మేజిస్ట్రేటు కోర్టుకు వెళ్ళారు. మేము రివార్డ్ కూడా ఇవ్వగలము. ఆ రోజులలో వారిని ఎందుకు పట్టుకోలేదు? వారు పబ్లిక్ గా తిరుగుతున్నప్పుడు పట్టుకోకుండా ఒక శాసన సభ్యుని ఇంట్లో వున్నప్పుడు పట్టుకోవటానికి కారణం ఏమిటి? ఒకసారి బేతంచర్లనుండి ఆరుమంది బస్సులో వస్తుంటే మొత్తం ఆరుమందిని చంపేస్తే ముద్దాయిలకు శిక్షపడి జైలులో వుంటే వారికి గవర్నమెంటు పెరోల్ ఇచ్చింది. 1983 లో పెరోల్ ఇచ్చి తిరిగి ఇంతవరకూ జైలులో పెట్టలేదు. ఒక లారియాక్సిడెంటు కేసులో లారీ ఓనరు వెంకటస్వామిని లాకప్ లో పెట్టి హింసించారు. నాకు వచ్చిన టెలిగ్రాములు చదివి చెబుతున్నాను. సంద్యాల

ఏరియాలో తొగిడిచెరువు అనే గ్రామంలో పెళ్ళి జరుగుతుంటే ఆ ఏరియాకు సంబంధం లేని లక్ష్మీనాయక్ అనే ఇన్స్పెక్టర్ అక్కడకువెళ్ళి 4వేల రూపాయల రొక్కం తీసుకొని రెండు సైకిళ్ళు, రెండు పెట్రోమాక్స్ లైట్లు తీసుకువెళ్ళాడు. దానిపై కేసు పెడితే ఇంతవరకూ దానిని పట్టించుకున్నవాడు లేడు. ఒకరక్క ఇట్టా జరుగుతుంటే మరోరక్క తెలుగుదేశం పార్టీకి స.బి.ధి.వి.ర వారు తుపాకులు, గండ్రగొడ్డళ్ళు పట్టుకొని పబ్లిక్ గా తిరుగుతుంటే అడిగేవాడు లేడు. గ్రామంలో ఫ్యాక్షన్స్ అండ్ పూడ్స్ చాలా కామన్. గ్రామాను కంట్రోలు చేయాలంటే అందరూ సమానంగా చూడాలి. లా అండ్ ఆర్డర్ ను కంట్రోలు చేయాలంటే అన్ని పార్టీల వారిని, అందరినీ సమానంగా చూడాలి. కర్నూలులో నానా క్రింద మా పార్టీవారిని ఏడుమందిని అరెస్టు చేశారు. ఇటువంటి డిక్టేటోరియల్ చుర్చు పోలీసువారికి ఇస్తే, తెలుగుదేశం పార్టీవారు చెప్పినట్లుగా పోలీసులు ప్రవర్తించే ఈ రోజు కాకపోయినా మరో రోజుయినా వారిని దెబ్బతీసే భయంకర పరిస్థితులు ఏర్పడతాయని నేను ప్రభుత్వాన్ని వారన్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. బాల్ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, రాజశేఖర రెడ్డి గారు చెప్పినట్లుగా కాంగ్రెస్ ఎం.ఎల్.ఎ. యింటిలోనే యీ పోలీసుల యొక్క అఘాత్యం జరుగలేదు, మహబూబ నగర్ శాసనసభ్యులు శ్రీ పి చంద్రశేఖరు యింటిలో కూడ పోలీసువారు అఘాత్యం చేశారు. ఈనాడు తెలుగుదేశము ప్రభుత్వంలో నందమూరి తారక రామారావుగారి అధ్యక్షములో రామరాజ్ గుంతుంటుందని ప్రజలు ఆశించారు.

చైర్మన్ :- బాల్ రెడ్డిగారు, మీరు సబ్జెక్ట్ డివియేట్ కాకుండా, దీనికి సంబంధించి చెప్పండి.

శ్రీ బి. బాల్ రెడ్డి :- డివియేట్ కారడం లేదు. శాసనసభ్యుల యింట్లో జరిగిన దౌర్జన్యం గురించి చెబుతున్నాను. సిగ్గుచేటు. ఈనాడు తెలుగు దేశము ప్రభుత్వములో శాసనసభ్యుల యింట్లో దూరి అగౌరవం పరచడం జరిగింది. ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడిన శాసనసభ్యులను అమర్యాదగా అగౌరవపరుస్తున్నట్లుంటే స్పృహలు యీ పోలీసులు, ఈ పోలీసులకు ఆ అధికారం ఎవరు యిచ్చారని అడుగుతున్నాను. పోలీసులు ప్రాక్షసత్వముతో శాసనసభ్యుల యింట్లో జొరబడడానికి పిలువీ విడిచి వుండి : ఆయన సారా వ్యాపారం చేసుకుంటున్నాడో, వ్యవసాయం చేసుకుంటున్నాడో అది విడిచి పెట్టండి. 80 వేల రూపాయలు దోచుకొని పారిపోవడం సమంజసమా : సర్కిల్ యినస్పెక్టరు, సబ్ ఇన్స్పెక్టరు యీ విధంగా దౌర్జన్యాలు చేస్తున్నారని రాజశేఖర రెడ్డిగారు చెబుతుంటే వారి మీద యంతవరకు చర్య ఎందుకు తీసుకోలేదు : వారిని వెంటనే సస్పెండు చేయడానికి యీ ప్రభుత్వానికి అధికారాలు లేవా : లేకపోతే తెలుగు దేశానికి ప్రజాను పలుకుతూ అక్కడ వున్నట్లుంటే పోలీసు అధికారులకు రక్షణ కల్పించడానికి చోం

మినిస్టరు గారు ఏమైనా హామీ యిచ్చారా : లేకపోతే ఏ మ ద్రిగారు ఆర్డంకు చుచున్నా యీ విధంగా శాసనసభ్యులపైన దౌర్జన్యం చేస్తున్నారు : ఇది మాకు కూడ యిక్కడ పట్టణములో జరుగుతున్నది. ఈ పోలీసు అధికారులు యీనాడు శాసనసభ్యులను ఏ విధంగా అమర్యాదతో అగౌరవవిస్తున్నారంటే ప్రతి చోట తెలుగు దేశము యొక్క శాసనముగా వారు ప్రవర్తిస్తున్నట్లుగా మాకు అగుపిస్తున్నది. అది యీ విధంగా జరగడానికి వీల లేదు. ఈనాడు మీరు అధికారంలో వుండవచ్చు. రేపు అధికారం పోయిన తరువాత వారికి కూడ అదే గతి పడుతుంది. వెన్నుపోటు పొడిచినట్లుంటే భాస్కరరావు నిజయములో ఏ విధంగా అయితే జరిగిందో అంత కంటే హీనాతిహీనంగా జరుగుతుందని హెచ్చరికగా వారికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ హెచ్. బి. నర్సేగౌడ్ :- అధ్యక్షా, తెలుగుదేశము ప్రభుత్వము గాని వేరే ప్రభుత్వం గాని- యిటువంటి దానిని తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం ఎంకరేజ్ చేస్తుందంటే మాత్రం సహించరానటుంటిది. తెలుగుదేశము ప్రభుత్వములో ఎప్పుడు కూడ ఏ విధమైనటువంటి పొరపాటు చేసినా సపోర్టు చేయడం జరుగదు. ఆయన కూడ మరలో ఒక శాసనసభ్యుడు. ఏ శాసనసభ్యుడికి కూడ ఎటువంటి అమానుషకరమైన, అమానుషకరమైన చర్య జరిగినా కూడ దానిని ఖండిస్తామని నేను భావిస్తున్నాను. తెలుగు దేశమువారి మీద గాని అపోజిషనువారి మీద గాని మిత్రపక్షాల వారిమీద గాని ఎవరి మీద గాని యిటువంటి చర్యజరిగినా దానిని వెనుకవేరుకొని రావడం గాని అపిషియల్స్ను సపోర్టు చేయడం గాని జరుగదని మనవి చేస్తున్నాను. మా మిత్రుడు రామభూపాల్ రెడ్డిగారు ఒక చిన్న పొరపాటు చేశారేమోననుకుంటున్నాను. ఏ అధికారి అయితే అధికార దుర్వినియోగం చేశాడో వారి మీద కూడ ఒక కేసుపెట్టి ప్రెఅధికారి దృష్టికెత్తి వుంటే బాగుండేదని భావిస్తున్నాను. ఆ విధంగా చేసివుంటే యిటువంటి అపోహలు క్రిటిసిజమ్నకు తోచ దొరికేది కాదు. అయితే దీనిని తెలుగు దేశము ప్రభుత్వం ఎక్కడ గాని సపోర్టు చేసినట్లు లేదు. ఏ వుద్యోగులు అయితే తప్పు చేశారు వారి మీద చర్య తీసుకోవాలని హాం మినిస్టరు గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నందల నాగేశ్వర రావు :- అధ్యక్షా, పెద్దలు ప్రతిపక్ష నాయకులు బాగా రెడ్డిగారు మరి రాజశేఖరరెడ్డిగారు చెప్పిన దాని విషయములో ఒకటి మరచి చేస్తాను. అక్కడ ఆర్.టి.సి. బస్సు డ్రైవరును కొట్టి బస్సును ధ్వంసం చేసింది 1984 లో అని తన్నారు. అది సరి కాదు. 2-2-1995 నాడు శ్రీరామరెడ్డి గారికి సైడ్ యింప్రెషన్ పేరుతో డ్రైవరును కొట్టి బస్సును ధ్వంసం చేశారు- అద్దాలు అన్ని పగులగొట్టారు. 85 లో కేసు పెట్టడం జరిగింది. అయితే రాజశేఖర రెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా సారాకాంట్రాక్టరు అనే ప్రశ్న ఎందుకు వచ్చిందంటే వాస్తవంగా రామభూపాల్ రెడ్డిగారి గ్రామం బంగళానల్ల తాలూకాలోని గుడ్ల సింగవరం. అయితే వారు కాంట్రాక్టరు గాబట్టి

బనగానల్లో ఒక గోదామును, ఒక యిల్లును అద్దెకు తీసుకొని వుంటున్నారు, వారిది ఆవిధ క్త కుటుంబం...

(ఇంటర్వ్యూ)

ముద్దాయిలు, నిందితలు ఎక్కడ వున్నారు ఎం.ఎల్.ఎ. గారు అక్కడే వున్నారు. ముద్దాయిలు అక్కడ వున్నారు గాబట్టి అక్కడికి వెళ్ళడం జరిగింది. అందరూ ఒకే చోట వున్నారు. విడిగా లేరు. అక్కడ ముద్దాయిలు వున్నారని పట్టుకోడానికి వెళ్లారు. వారంటు అసరం లేదు. ముద్దాయిలను పట్టుకొని తీసుకువెళ్ళారు. ఆ తరువాత రామ భూపాల్ రెడ్డిగారు ఒక చెట్టగ్రాం ఇచ్చారు. ప్రతిపక్ష నాయకులు బాగారెడ్డిగారు ఉత్తరం వ్రాడారు. దాని మీద ముఖ్యమంత్రిగారు బాగారెడ్డిగారికి సమాధానం ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ కేసు డి ఎస్.పి. చేత ఎంక్వయరీ జరుగుతున్నది. ముద్దాయిలను నిందితులను పట్టుకోడానికి మాత్రమే ఆ యింటికి వెళ్ళడం జరిగింది.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :- ఆధ్యక్షా, యిప్పుడే మనవి చేశాను. ఇది సామాన్య మైనటువంటి విషయం కాదు. శాసనసభ యొక్క శాసనసభ్యుల యొక్క గౌరవముతో కూడుకున్న సమస్య. పార్టీ బేధాల సమస్య కాదు. అటు కూర్చున్న శాసనసభ్యులుగాని, యిటు కూర్చున్న శాసనసభ్యులు గాని అందరికీ ఒకే అభిప్రాయం వుంది. అందుకు సంతోష పడుతున్నాను. కాని హోం మినిస్టరు గారు పార్లన్ ప్రెస్సిజి కొరకు తన డిపార్టు మెంటు యొక్క సర్కిల్ యిక్స్టెక్టరు, సబ్సెక్టరు గౌరవం చాలా గొప్పది అని, యిక్కడ వున్నట్లుంటే శాసనసభ్యులకు గౌరవం లేదు. మర్యాదలేదని, వారి యింట్లోకి ఎవరు జొరబడిన పర్యాలేదు, సర్ప్ వారంటు వున్నా లేకపోయినా, జొరబడిన పర్యాలేదు, వారిని లాక్కొచ్చిన పర్యాలేదు అనే అభిప్రాయముతో వున్నారు. ఆంధ్ర దేశం ఫట్టోప్పటి నుండి ఎప్పుడూ జరుగలేదు. నా నియోజకవర్గములో యీ సంవత్సరం పది కేసులు జరిగాయి. ఎన్ రెనా అరెస్టు చేశారా అని అడుగుతున్నాను. సామాన్య మనిషిని కొడితే ఒక్కరిని అరెస్టు చేయలేదు యితరకు, నేను ప్రూప్ చేస్తాను. ఏమిటి యీ ప్రత్యేకమైనట్లుంటుంది కేసులో ప్రభుత్వము వూడిపోతుందా, ప్రభుత్వం పడిపోతుందా డిపోతుందా ? ఆ రోజు ప్రత్యేకంగా పోయి ఎం.ఎల్.ఎ. గారు యింటిలో వున్నప్పుడు, పట్టుకొని తీసుకురావాలా ? సమాజంగా చెప్పమనండి. పోలీసు హెడ్ కానిస్టేబుల్ చచ్చి నప్పుడు వారు అక్కడ దొరకలేదు. వారు అక్కడ లేనే లేరు, తరువాత అరెస్టు చేసి వారు ఎం.ఎల్.ఎ. గారి యింటిలో వున్నారని చూపించడం ఎడమచేతి పని కాదా ? ఎక్కడ దొరికినా. ఎం. ఎల్.ఎ. గారి యింటిలో దొరికారని తరువాత ప్రాసుక్రడం గొప్ప పని పోలీసు వారు తలుచుకుంటే ? అయితే మంచి పోలీసు వారు కూడ వున్నారు. కాని యీ విధమైనట్లుంటే అలవాటకు పడిపోయిన తరువాత, అలాంటి వారికి హోం మినిస్టరు గారు ఎంకరేక్షమెంటు యిచ్చుకుంటూ పోతే అది మంచి సాంప్రదాయం కాదు.

పార్ట్ ప్రీసేజ్ కు పోకుండా శాసనసభ్యుల గౌరవాన్ని కాపాడాలంటే వారిద్దరిని యిప్పుడే సస్పెండు చేసి ఎంక్వయరీ చేయించండి. శాసనసభ్యుడి తప్పు వుంటే నిందితుడు అయితే అతని మీద కూడ కేసు పెట్టండి. మేము ఎవరిని ఫీల్డ్ చేసేది లేదు. శాసన సభ్యులు తప్పు చేసినప్పుడు వారిని కూడ శిక్షించండి, కాని వీరిని మాత్రమే శిక్షిస్తాము. మా పోలీసు సర్కిల్ ఇనస్పెక్టరు, సబిన్స్పెక్టరు జోలికి మీరురాకండి. వారు మనుష్యుల కంటే అతీతులైనవారుగా వున్నారు, వారు ఎటువంటి తప్పులు చేయరనే దోరణి సరైనది కాదు. దీనికి సమాధానం ఖచ్చితంగా చెప్పి తీరవలసి వుంటుంది. సమాధానం చెబితేనే యీ సభ నడుస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు. ఇది శాసనసభ్యులయొక్క గౌరవానికి సంబంధించిన విషయం. శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి డైములో మా ఇంటిలో సెర్పి వారంటు లేకుండా పోలీసులు దూరడం జరిగింది. అది 1981లో జరిగింది. అప్పుడు ఈ హౌస్ లో సుదీర్ఘమైన చర్చ జరిగింది. అప్పుడు సెర్పి వారంటు లేకుండా ఏ శాసన సభ్యుని ఇంటిలోకి వెళ్ళవద్దని శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు చెప్పారు. అందుచేత అధ్యక్షుల వారు ఆ విధంగా ఆదేశించవలసిన అవసరం వుంది. సభ్యులయొక్క హక్కులను పరిరక్షించే బాధ్యత తమకు వుంది. కండక్టరును కొట్టిన కేసు విషయంలో ఇది జరిగిందని చెబుతున్నారు ఏమైనా ఎక్స్ ప్రోబిష్న్ కు సంబంధించిన కేసు అయితే వారు ఎక్కడున్నా అరెస్టు చేయచ్చు. ఇది అంత తీవ్రమైన విషయం అయితే చెప్పండి. అందుచేత సెర్పి వారంటు లేకుండా ఏ శాసనసభ్యుని ఇంట్లోకి పోకూడదు. ఆ విధంగా చేయాలి, పార్టీల విషయంగా తీసుకోవద్దని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ చనంత నాగేశ్వరరావు : ఈ సభ్యులందరి గౌరవాన్ని కాపాడాలనేదే ప్రభుత్వం ఉద్దేశం. సారా గౌడన్ బనగానపల్లిలో వుంది. అక్కడ నిందితులు ఉన్నారని తెలిసి అరెస్టు చేయడానికి వెళ్ళారు. ఆ సందర్భములో వారు త్రాగి వెళ్ళారని డాక్టరు సర్దిఫికేటులో వుంటే యాక్షను తీసుకోవచ్చు. ప్రతిపక్ష నాయకులు కోరారు కనుక ఒక విషయము మనవి చేస్తాను. గౌరవ ప్రతిష్ఠలకు భంగం వాటిల్లేవిధంగా పోలీసులు వ్యవహరించారని అంటున్నారు కనుక ఈ కేసును సి.బి.సి.ఐ.డి.కి అప్పగించి విచారణ చేయిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : దీనికి ఒక హౌస్ కమిటీని వేయండి.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి : గౌరవ సభ్యులు శ్రీ రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు దీనికి హౌస్ కమిటీని అయినా వేయండి. మంత్రిగారు సి.బి.సి.ఐ.డి.కి రిఫర్ చేస్తానని చెప్పారు. ఏ సి.బి.డి చేసినా వారిని అక్కడనుంచి కదపము అని అంటున్నారు.

ز صین چمنہ فلک منہ
سخی چمنہ گل محمد

అన్నట్లు సి.ఐ.జి.లను, చీఫ్ సెక్రటరీలను 4, 5 మాసాలకు మార్చుస్తూరు. ఆ సబ్ ఇన్స్పెక్టర్, సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్ ఎన్ని నేరాలు చేసినా వారిని కదపడం లేదు. వారి మెయిన్ పిల్లర్స్ సబ్ ఇన్స్పెక్టర్, ఇన్స్పెక్టర్స్. వారిని కదపడంలేదు. వారిని సస్పెండు చేసి శాసనసభ్యుల యొక్క గౌరవాన్ని కాపాడాలని మనవి చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎం. ఈరన్న (ఆరారు):- ఈ విధంగా జరుగకుండా చూడాలని సేను 8-8-1985న డైరక్టరు జనరల్ ఆఫ్ పోలీసుకు, హోం మినిష్టరుకు ఒక డెలిగ్రాం ఇచ్చాను. ఓల్డు ఎం.ఎల్.ఎస్ క్వార్టర్స్లోను, న్యూ ఎం.ఎల్.ఎస్ క్వార్టర్స్లోను సెర్టిఫికేటులు లేకుండా శాసనసభ్యుల ఇళ్ళలోకి పోలీసులు రాకుండా చూడాలని కూడా ఆ డెలిగ్రాములో వ్రాసినది. 1979లో నా విషయంలో ఒక సంఘటన జరిగింది. అప్పుడు శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డిగారు, ఎన్. నరసింహారెడ్డిగారు, శ్రీ ఎన్. జైపాల్ రెడ్డిగారు, శ్రీ పువ్వుల పల్లి సుందరయ్యగారు కూడా హౌస్లో మెంబర్లుగా వున్నారు. నాకు మంత్రాలయంలో అరమానం జరిగితే అప్పుడు మంత్రాగా ఉన్న శ్రీ బాగారెడ్డిగారు రాజీనామా చేశారు. ఇప్పుడు శ్రీ రాంభూపాల్ రెడ్డిగారికి అరమానం జరిగింది. ఈ సందర్భములో ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తున్నది? ఇరముందు ఏ శాసనసభ్యునికి ఇటువంటి అరమానం జరగడానికి వీలు లేదు. దీనిని విచారించడానికి ఒక హౌస్ కమిటీని తప్పకుండా నియమించాలని మనవి చేస్తున్నాను. లేకపోతే ఈ విషయంలో సబ్ ఇన్ స్పెక్టరును, ఇన్ స్పెక్టరును సస్పెండుచేసి జుడిషియల్ ఎంకలౌయర్ చేయించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

(Mr. Speaker in the chair)

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి (రాజీవలలి): అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం ఈవేళ ఒక విషయాన్ని స్పష్టంగా ప్రకటించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈవేళ ఇది శ్రీ రాంభూపాల్ రెడ్డి గారికి జరిగింది. ఆయన కాంగ్రెస్-ఐ పార్టీ సభ్యుడుగా వున్నాడు. కనుక ఆయనపై కక్ష తీసుకోవాలని పోలీసుద్వారా తెలుగుదేశం పార్టీవారు ఇది చేయిస్తున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. నాపైనకూడా స్రయత్నాలు జరిగాయి. నా ఇల్లు అనేకసార్లు సోదా చేశారు అది పైకివేము చెప్పుకోలేకపోతున్నాము. చెప్పుకుంటే ప్రజలలో గౌరవంపోతుందని ప్రభుత్వము దృష్టికి కూడా తీసుకొని రాలేదు. ఇది సర్వసాధారణమైపోయింది. కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలపైన, కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యులపైన దాడి చేయడం సాధారణమైపోయింది. ఈనాడు ఎవరి పేరే చెప్పుకొని కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యులు ఎలక్ట్ కాలేదు. ప్రజలలో వారి

(ఇంటర్వ్యూ)

پیر پھنچا جا وٹھی ۔

میسٹر سپیکٹر :- ఇది చాలా ముఖ్యమైన సమస్య - అందరికీ అవకాశం ఇవ్వడం జరుగుతుంది - కొంత శాంతంగా చర్చించండి.

Let us discuss in a calm and dignified manner and arrive at a decision.

شری محمد امان اللہ :- یہ مسئلہ تلگوڈیشم پارٹی یا کانگریس پارٹی کا نہیں ہے جس طریقہ سے فرمایا ہے کہ کسی شہس مسئلہ پر پہنچتا چاہیے۔ یہ مسئلہ کانگریس پارٹی کے ایم ایل اے کی حیثیت سے ہو یا ہوسرانتدار تلگوڈیشم پارٹی کے ایم ایل اے کی حیثیت سے ہو یا اور کسی اپوزیشن پارٹی ایم ایل اے کی حیثیت سے ہو۔ یہ ہمارا اور ایم ایل کی عزت برابر ہے۔ ایسا مطلب ہوتا ہے کہ تلگوڈیشم پولیس کی مصافحائی کر رہی ہے۔ اسکا یہ مطلب یہ ہے آپ خود اپنی خبر کھود رہے ہیں۔ ابھی اپوزیشن لیڈر مسٹر ایم یاگا ریڈی صاحب نے کہا کہ بس کٹاکٹر اور پبلک کے بحث و تکرار کے واقع پر بغیر کسی وارنٹ کے کسی ایم ایل اے کے گھر پر رڈ کرنا مضحکہ خیز بات ہے۔ سارے دن میں بالخصوص شہر حیدرآباد میں کٹاکٹر اور پبلک میں 25 یا 30 گھنٹے ہوتے رہتے ہیں۔ اگر اس چیز کا بہانہ بنا کر کسی ایم ایل اے کے گھر میں گھس جانا یہ ایک بھری بات ہے۔ میں ہمیں مسٹر صاحب سے گزارش کرتا ہوں ان سب کو انسپکٹر اور ب انسپکٹر کو مٹل کرنا چاہیے۔ ابھی اپوزیشن لیڈر نے کہا ہے کہ

ایک ہاؤز کمیٹی بنائی جائے تاکہ اس کی انکوائری ہو۔ لیکن ہم مسٹر صاحب نے کہا کہ یہ سی بی سی میں آئی ڈی کے ذریعہ تحقیقات کرانے کیلئے کہا ہے لیکن اس تحقیقات سے کوئی مواد نہیں مل سکتا۔ پہلے ان پولیس آفیسروں کو مٹل کرنا چاہیے تاکہ آئندہ سے کسی بی ایم۔ ایل۔ اے پر ایسی حرکت کرنے سے گریز کریں ورنہ نہیں تو یہ ایک معمول بن جائیگا۔ پولیس بغیر کسی وارنٹ وغیرہ کے ہماراں کرنے کی کوشش کرے ان پولیس آفیسروں کو مٹل کرنے چاہیے اور ہاؤز کمیٹی کے ذریعہ ان کی تحقیقات ہونا چاہیے۔

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఎమ్మెల్యే అయిన తమూత్రాన ఇమ్మూనైజేషన్ ఉండాలని లేదు. ఎమ్మెల్యే పొరబాటు చేసినా వారంట్ లేకుండా ఇక్కడి ఎటాక్ చేయడం అన్యాయం, అక్రమం. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఎన్నో స్లాబ్ పోలీసులను అరెస్టు చేయడం జైలులో వేయడం చేస్తూ - వారికి సంబంధం లేనిదాంట్లో ఎందుకు వోన్ చేసుకుంటోందో తెలియడంలేదు. వారు తప్పచేశారు అని తెలిసికూడా ఎందుకు ఇలా చేస్తున్నారు? వారికి ఇది మంచిపేరు తీసుకురాదు. న్యాయం జరగాలంటే ఒక హౌస్ కమిటీ వేసి - అక్కడ ఉన్న ఎన్. ఐ. సి. ఐ. ని బదిలీ చేయాలని కోరుతున్నాను. తెలుగుదేశంవారికికూడా అస్పదకప్పుడు, అక్కడక్కడ ఇలా జరుగుతున్నాయి గానీ ప్రభుత్వం వారిది కాబట్టి పార్టీ వారిది కాబట్టి బయటికి చెప్పకోవడంలేదు. క్రిందటిసారి ఎమ్మెల్యే క్వార్టర్స్ లో ప్రతిభాభారతిగారి కారు రాశం చెవులు పోలీసులు గుంజుకుంటే ఏమీ చేయలేకపోయాము. (అప్పటి పరిస్థితులు వేరనుకోండి) అటువంటి హెల్ప్ లైన్ కండిషన్ లో మనం ఉన్నాం. పోలీసులపైన సరైన చర్య తీసుకోకపోతే ఈ రకంగా అక్రమాలు ఎమ్మెల్యేలమీద చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. న్యాయం జరగాలంటే హౌస్ కమిటీ వెయ్యాలి.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఈరోజు శాసనసభ్యుడు రాంభూపాల్ రెడ్డిగారికే కాదు రాష్ట్రం మొత్తంమీద చాలామంది శాసనసభ్యులకు ఇలా జరుగుతున్నది. మీ దృష్టికి వచ్చాయి - మీరు కాలెటన్ షన్ క్రింద, 9291 క్రింద వాటికి అనుమతి ఇచ్చారు. శాసనసభ్యులకే రక్షణ లేకపోతే ఇంక ప్రజలకు ఏమి రక్షణ ఉంటుంది? ప్రభుత్వం వారికి గట్టిగా వార్నింగ్ ఇస్తేనేగానీ లాభంలేదు. రేడా తెలుగుదేశం సభ్యులలాగా పోలీసులకు కూడా ఎల్లో దుస్తులు ఇస్తే సరిపోతుంది. నగిరిలో మేము బండ్ ఏర్పాటు చేస్తే అక్కడి ఎన్. ఐ. చాలామందిని కొట్టడం జరిగింది. మంత్రి చెప్పారు - రాంభూపాల్ రెడ్డిగారు సారా వ్యాపారం చేస్తున్నారు - బరగానపల్లి వెల్లాడు - పట్టుకోడానికి పోలీసులు వెళ్లారు అని. శాసనసభ్యునికే రక్షణ లేకపోతే ఇంక ఏమిటి? హౌస్ కమిటీ వేయండి - అక్కడ ఉన్న ఎన్. ఐ. సి. ఐ. ని సస్పెండ్ చెయ్యండి - శాసనసభ్యులకు రక్షణ కల్పించండి.

శ్రీ సంత నాగేశ్వరరావు :- ఇక్కడ శాసనసభ్యుణ్ణి అగౌరవం చేశాడు అన్న ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు. నిందితులు సారా గోదాములో ఉండి పట్టుకోడానికి అక్కడికి వెళ్లారు - పట్టుకున్నారు. శాసనసభ్యునికి ఎక్కడ అక్రమానం జరిగింది?

[ఇంటర్వెన్షన్]

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఈ విషయంగా ముఖ్యంగా చర్చించడం జరుగుతుంది కాబట్టి మీరు ఇంటర్ ఫియర్ కాకండి. శాసనసభ్యులకు ఎలా మాట్లాడే హక్కు ఉందో - మంత్రికి కూడా మాట్లాడే హక్కు ఉంది - ముఖ్యంగా చర్చించుకుని ఒక నిర్ణయానికి వద్దాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : వారు చెప్పేది కండ్లకల్లోని కొట్టివారని, ఇది శాసన సభ్యుని ఇల్లు అని, అందులో సారా గోడౌన్ ఉందని చెబుతున్నారు, అది గోడౌన్ కావచ్చును. ఏదైనా కావచ్చును. ఇల్లు అయినప్పుడు సెక్షన్ 324 క్రింద సెర్ప్ వారెంట్ లేకుండా అదికూడా ఏడాది క్రిందట. చూడడము, అదే ఇంటెన్షన్ గా ఒక సభ్యుని ఆచూకీ వరకే విచారణ హరించారనేది లక్షణం వస్తున్నది. ఇది వాస్తవమా? వాస్తవము కాదా అనేది చూడాలి. సభ్యునియొక్క గౌరవము కాపాడాలనిన బాధ్యత తమపై ఉంది. తమరు మాకు కస్టోడియన్ పోలీసుమీద కాని వివిధ వ్యక్తులమీద గాని మాకు తోచిన కామెంట్స్ చేస్తున్నాము. ఆ విధంగా చేస్తున్నప్పుడు వారు కనీ తీర్పుకోడానికి తలచుకుంటే ఇది ఇబ్బందిలో పడుతుంది. సాధారణ పౌరుని ఇల్లు సెర్ప్ చేయాలంటే సెర్ప్ వారెంట్ కావాలి. అటుంటప్పుడు ఒక శాసన సభ్యుడు ఉన్నప్పుడు అక్కడ లా అనేది కొంతవరకు అటులు ఉర్రపలనే అలోచన పోలీసు ఉద్యోగులకు ఉండి తీరాలి. అటువంటిది లేకుండా అందులో దూరి తీసుకువచ్చినామని చెబుతున్నారు. ఇదివరకు మా ఇల్లు సెర్ప్ చేసే సందర్భంలో బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి కాలంలో బి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారు స్పీకర్ గా ఉన్నప్పుడు ఒక రూలింగ్ ఇచ్చి ఉన్నారు. ఇకముందు ఏ శాసన సభ్యుని యింటికి పోయినా సెర్ప్ వారెంట్ లేకుండా పోకూడదని అదెప్పుడంటే శాసన సభ్యుడు తీవ్రమైన నేరాలలో ఇరుకున్నప్పుడు, తానే మర్డర్ అయినప్పుడు లేకపోతే కాను దొంగతనం డెకలార్ చేసినప్పుడు, ఎక్స్ ప్రోజెక్టు ఉన్నాయని సమాచారం అందినప్పుడు ఈ సందర్భాలలో తప్ప ఏదైనా సందర్భాలలో ఇంకొకరు ఇంటిలో ఉన్నారనే పేరుమీద వెళ్ళకూడదని వారు రూలింగ్ కూడా ఇచ్చి ఉన్నారు. వారు ఒక వెర్షన్ చెబుతున్నారు. మీరు ఇంకొక వెర్షన్ చెబుతున్నారు. ఇది వాస్తవమా? కాదా? అనేది చర్చకు సభా కమిటీకన్నా ఇంకొకటి ఉండకూడదు కదా. సభా కమిటీ అంటే అధికారపక్ష సభ్యులు ఉంటారు. ప్రతిపక్షాల వారుకూడా ఉంటారు. వాస్తవం విచారించి రిపోర్టు పెట్టడంలో ప్రభుత్వం యేదయిన వెనుకాడుకున్నచో అర్థం కాకుండా ఉంది. సభా కమిటీని నియమించడానికి స్పీకర్ కు పూర్తి అధికారం ఉంది. ప్రభుత్వంతో నిమిత్తంలేదు. కనుక తమరు సభా కమిటీనివేసి వాస్తవాలు పరిశీలించడం నిజంగా నేరస్థులయితే వారిని శిక్షించవలసిన అవకాశం ఉంటుంది. ఈ సభా గౌరవాన్ని ఇనుమడింపజేసి అటువంటి నిర్ణయం తీసుకొని ప్రయోజనం చేకూరుస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : రాఘవరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ దీనికి సభా కమిటీ కావాలని కోరినారు, అయితే దీనిని లీడర్ ఆఫ్ ది హౌస్ ముఖ్యమంత్రిగారిని ఆప్రోజిజ్ లీడర్స్ ను కూర్చోపెట్టి మాట్లాడి ఒక నిర్ణయానికి వస్తాను. కాని ఇది కంటిన్యూయన్ డిస్కషన్ అంటే ఇది రేపు, ప్లెజంబిల్ యెన్ఫోర్స్ జాలు పడుతుందో తెలియదు. ఇది చాలా తీవ్రమయిన సమస్య అందరినీ కల్గించే సమస్య కాబట్టి సభ్యులందరూ అందరినీ తెలుపుతున్నారు

కాబట్టి దీనిని పారితో మాట్లాడి యే నిర్ణయ తీసుకోవాలో అది నేను మరల సచకు తెలియ జేస్తాను.

(ఇంటరవ్యూ)

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి : సి. ఎం. గారిని పిలిపించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : నేను యెరినీ పిలిపించవలసిన అవసరంలేదు. నేను సలహా ఇచ్చి ఉన్నాను. మంచిగా ఉందని అనిపిస్తే దీనిని ఒప్పుకోండి. లేకపోతే మీరు మాట్లాడండి ఒక గంటసేపు టైము యిస్తాను.

దీనికి మీరు అంగీకరిస్తే ఇంతటితో ఈ డిస్కంప్లైస్ స్టాప్ చేస్తాను. లేకపోతే మీరు మీరు మాట్లాడితే ఒక గంటసేపు విరడానికి నేను తయారు. మనము ఒక కంక్లూజన్ కు రావాలి. ఈ అంశం అందరికీ సంబంధించింది కాని ఆ సీరియస్ నెస్ అర్థం చేసుకొని నేను చెప్పడం జరుగుతోంది. ఇంకా వేరే రెమిడీస్ ఉన్నాయి. ఎవరూ చెప్పలేదు.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి : ఇప్పుడు తమరు చెప్పిన దానికి మాకు ఎటువంటి అభ్యంతరము లేదు. తమరు పెద్దలు. తమకంటే అధిచేసుకొనేవారు ఎవరూలేరు. అందులో మాకు సందేహంలేదు. ఈ హాస్ అందుకు పూర్తగా ఏకీభవిస్తున్నది. ఇప్పుడు హాస్ కమిటీని వేస్తున్నారు...

మిస్టర్ స్పీకర్ : వేయడం లేదు.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి : ఇంతకుముందు అందరూ కోరినారు. అప్పుడు తమరు ఇక్కడ లేరు. ఆ సర్కిల్ ఇన్స్ పెక్టర్ ను, సబ్ ఇన్స్ పెక్టర్ కు అక్కడనే ఉంచి మనము యే కమిటీని వేసినా లాభంలేదు. వారిని వెంటనే అక్కడనుంచి ట్రాన్స్ ఫర్ చేయమని చెప్పండి. అది జరిగితే ఇక డిస్కంప్లైస్ ఉద్దు. కనుక వారిని ట్రాన్స్ ఫర్ చేయమని చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి (వాయల్వారు) :- శాసన సభ్యుని స్వచ్ఛందాలను సంరక్షణ చేయాలనిది రిజిస్ట్రేషన్ ఎక్సైజ్ మినిస్టరు శ్రీ చనంత నాగేశ్వరరావుగారు. పోలీసువారు, పోలీసువారిపైర మామూలుగా చెప్పచ్చును. రాంభూషాల్ రెడ్డిగారి గార్డు కలెక్టరు దగ్గరకు, ఎస్.పి. దగ్గరకు, జాయింట్ కలెక్టరు దగ్గరకు పోయి సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుగారి, పోలీసుల చర్య అన్యాయం అని చెప్పినారు. ఇంతకుముందే గౌరవ సభ్యులు ఆ ఆధికారులను సస్పెండు చేయమని, హాస్ కమిటీని వేయమని చెప్పినారు. ఈ హాస్ కు సర్వాధికారాలు ఉన్నాయి.

This House can even summon those officers. You have got that privilege and authority.

ఒక శాసన సభ్యుని మీద అధ్యాపారం చేసినప్పుడు యీ హౌస్‌కు తమరు వారిని పిలిపించచ్చును, వారిని శిక్షించచ్చును. కనుక మొదట హౌస్ కమిటీని వేయాలి. తర్వాత యీ హౌస్ విచారణ జరపాలి.

శ్రీ వి. రాఘవాచార్ పౌడరి: గౌరవ హోంమినిస్టరుగారికి ఒక సూచనయేమిటంటే suspension is not at all a punishment.

ఎందుచేతనంటే గోనగండ్లలో కొద్ది రోజుల క్రితమే ఒక సబ్ ఇన్‌స్పెక్టరు ఒక మంత్రిగారిపై వేరే ఫీల్డింగ్‌తో హత్య చేసినారని వెంటనే సి.ఎం.గారే ఆ సబ్ ఇన్‌స్పెక్టరుకు విటల్ ప్రీమియరీ ఎంక్వయరీ సర్పెండ్ చేయడము జరిగింది. కనుక ఒక శాసన సభ్యుని ఈ విధంగా అమానుషరచిస్తుంటే ఆ సబ్ ఇన్‌స్పెక్టర్‌ను, సర్కిలు ఇన్‌స్పెక్టరును సర్పెండ్ చేయడానికి ప్రభుత్వము ఎందుకు వెనకాడుతున్నదో అర్థం కావడం లేదు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, నేను యింకకు ముందు చెప్పినాను. ఆర్.టి.సి. డ్రైవర్‌ను కొట్టడమే కాకుండా ఆ కేసులో నిందితులు బనగానపల్లిలో ఉన్నట్లు వంటి ఒక సారా గోడౌనులో దొరకడం జరిగింది, వారిని అరెస్టు చేయడానికి వెళ్ళడము జరిగింది. ఇక్కడ గౌరవ సభ్యుని విషయము ఉత్పన్నము కాలేదనే విషయము మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకొకటి మనవి చేస్తున్నాను. సి.బి.సి.ఐ.డికి రిఫర్ చేద్దాము. దోషులు ఎవరో నిర్ధారణకు వస్తుంది. ఆ తర్వాత మనము చర్య తీసుకోవచ్చును. అఖండాలుకాని ఆరోపణలు కానివద్దు. ఏ శాసన సభ్యునికి అగౌరవము జరిగినా యీ ప్రభుత్వము అదుకోవలసిన అసరము ఉంది. అదే విధముగా అక్కడ సారా గోడౌన్‌లో నిందితులను పట్టుకొంటే ఎం.ఎల్.ఎ. గారి యింటిలోకి పారిపోయినారనేది దీనిని యింకొక వాదనలోకి మరల్చడము న్యాయముగా కనపడదు. నేను పూర్వాపరాన్ని పరిశీలించినాను. మనకు ఉన్నట్లుంటే సమాచారము కాకుండా బయట సమాచారాన్ని కూడా సేకరించినాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- గౌరవ శాసనసభ్యులను పిలిపించి తమ చాంబరు లోనే మాట్లాడడం జరిగింది. జిల్లా యస్. పి. గారని కూడా మీ చాంబరులోకి పిలిపించి డిస్‌కస్ చేయడం జరిగింది. సారాయి గోడౌనులో పట్టుకోవడం జరిగిందని చెప్పారు. బాగారెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగారికి వ్రాసిన ఉత్తరములో డబ్బులు వివరాలు వ్రాయలేదు. శాసనసభ్యులు తనకు, ముఖ్యమంత్రిగారికి యిచ్చిన రెలిగ్రాములో ఏమీ వివరాలు యివ్వలేదు. గోడౌనుకు వారిని పట్టుకోవడానికి వెళ్ళారు. ఈ విషయములో సి.బి.సి.ఐ.డి. చేత ఎంక్వయరీ చేయించి వాస్తవమైన దోషులమీద కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవడంలో ఈ

ప్రభుత్వము ఏమీ వెనకంజ వేయదని సదే పడే గౌరవ సభ్యులను మంచి చేస్తున్నాను. ఆర్. టి. సి. కి సంబంధించిన డ్రైవరును కొట్టిన విషయములో నిందితులను అరెస్టు చేయడానికి నిందితులు ఉన్నచోట వారు వెళ్ళితే దీనిని “యం. యల్. ఏ. గారి యింది మీద దాడిగా చిత్రించడం న్యాయ కాదు అట్లా జరగడానికి ఈ ప్రభుత్వం ఆనుమతిచదు. యం. యల్. ఏ. ల భద్రతగూరించి, వారి గౌరవాన్ని కాపాడడానికి ఈ ప్రభుత్వము సిద్ధంగా ఉంది. ఇది డ్రైవరును కొట్టిన నిందితులను అరెస్టు చేయడానికి సంబంధించిన కేసే...

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :- ఈ హౌస్ ను డిగ్నిఫైడ్ గా నడిపించడంలో మా కోఆపరేషను ఎప్పుడూ ఉంటుంది. అందులో ఎటువంటి సందేహం లేదు. మంత్రిగారు ఒకే సమాధానం ఎన్నిసార్లు అడిగినా అదే చెప్పుకుంటూ పోతే ఎట్లాగు?

శ్రీ ప్రసంత నాగేశ్వరరావు :- ఎన్నిసార్లు చెప్పినా అది వాస్తవం రనుక.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :- నేను తమరితో డైరెక్టుగా మనవిచేసేది ఏమిటంటే ఇప్పుడు వచ్చినటువంటి విషయం గౌరవసభ్యుల గౌరవానికి ముడిపడినటువంటి సమస్య. వారి గౌరవాన్ని కాపాడాలని బాధ్యత తమరిమీద ఉంది. అవిధముగా గౌరవసభ్యుల గౌరవాన్ని కాపాడడానికి మీరు తగిన శ్రద్ధ తీసుకుంటారనే నమ్మకం మాకు ఉంది. ఈ హౌస్ లో ఒక ప్రక్షము అని కాకుండా అన్ని పక్షాలవారు ఏకాభిప్రాయం వెల్లబుచ్చడం ఈ హౌస్ హుందాతనం కనపడుతున్నది. రామవరెడ్డిగారు హౌస్ కమిటీని వేయమని కోరారు. సి. బి. సి. ఐ. డి. చేత ఎంక్వయరీ చేయించుతామని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఎవరైతే నేరము చేశారో వారిని అక్కడనే ఉంచి ఎంక్వయరీ చేయించితే న్యాయము జరుగుతుందా? మీరు దానికి శాటిసిఫై అవుతున్నారా?

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :- ఇంతకుముందు తమరు ముఖ్యమంత్రిగారిని, ఆపోజిషన్ నాయకులను తమ చాంబరులోకి పిలిపించి ఆచనసరమైన శ్రద్ధలని అచరింపిస్తారని తమరు రూలింగు ఇచ్చారు. అది అయిపోయిన తరువాత మరల ఈ ఇన్క్వైరీ ఓపెన్ చేయడం మంచిదికాదు. పోలీసు అఫీషియల్స్ ను సస్పెండు చేయమని అడుగుతున్నారు. తమరు ఇక్కడ ఒక నిర్ణయం చేశాక మరల దాన్ని లేవదీయవసరం లేదు.

శ్రీ ఎన్. నర్సిహరెడ్డి :- మంత్రిగారి స్టేటుమెంటు కాంట్రాడిక్టరీగా ఉంది. ఎం.ఎల్. ఏ. గారి ఇంటిని గొడవ అని చెబుతున్నారు. అది గోదాము అని మిస్ లీడు చేస్తున్నారు. మొదట శాసనసభ్యుని ఇల్లు అని చెప్పినారు. తరువాత గొడవ అని చెబుతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకరు : మనం తుది ఘట్టములోకి ప్రవేశించినాము. నేను ఇంకాకనే రూలింగు ఇచ్చినాను.

I hope we have to put a stop here. You reply upon our goodness and you reply upon your Spcaker and we will get you correct results. Please, you leave it to me. I am much more agitated than the Member who is assaulted. When any M.L.A. is assaulted or innsulted, it is an insult to the entire House and the House is assaulted. So, that has to be enquired into. That has to be found out. unravelled as to what has happened exactly. The moment we come to know that M.L.A., is assaulted, it is a sad news and it is a bad news. So we have to ponder over it and permanently we have to find out the solution for this matter.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేకరెడ్డి : తమరు చెప్పిన సూచనను మేము అంతా అంగీకరిస్తున్నాము. ఈలోగా అక్కడనుంచి యస్. ఐ. ను, సి. ఐ. ను ట్రాన్సుఫర్ చేస్తే దాగుంటుంది.

విస్టర్ స్పీకర్ : ముఖ్యమంత్రిగారితోను, అప్రోజిషన్ నాయకులతోను నా చాంబరులో డిస్కస్ చేసి దీనిమీద ఒక నిర్ణయం తీసుకొందాం. హోం మినిస్టరుగారిని ఇక్కడ స్టేటుమెంటు చేయమంటే ఎట్లాగు ?

Now let us take another item and Rule-329 please.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి : ఎసార్లు అనే ప్రశ్న లేదు.

Mr. Speaker : Yes, it is insult only.

re : Assault on Lady Doctor on Duty in Government Hospital Sangareddy.

శ్రీ సి హెచ్. విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్) : అధ్యక్షా, సంగారెడ్డి సివిల్ హాస్పిటల్ లో రేడి డాక్టరు ముక్తాభాయి శంకర్ గౌడు భార్యకు 8 రోజుల క్రిందట పామిలీ ప్లానింగ్ ఆపరేషను చేశారు. ఆమె ఇంటికి వెళ్ళింది. ఇంటికిపోయిన తరువాత తిరిగి 15-8-1985వ తేదీనాడు ఆమె సివిల్ హాస్పిటల్ కు రావడం ఆమె కుట్టు లేదీ డాక్టరు తీయడం జరిగింది. డాక్టరు ఆపరేషను చేసిన స్థలములో చీము పట్టింది. మూత్రాలు ఇచ్చి ఆమెను డాక్టరు ఇంటికి పంపించింది. శంకర్ గౌడు భార్య అతని భర్తతో ఈ విధంగా జరిగిందని చెప్పడములో ఆమె భర్త శంకర్ గౌడు వెనువెంటనే ఉద్రేకముతో సివిల్ హాస్పిటల్ మీద దాడి చేసి రేడి డాక్టరు ముక్తాభాయిని ఇచ్చట ఉన్నరించరాని బాతులు తిట్టాడు. దాడి చేయడానికి ప్రయత్నం చేశారు. ఈ విషయం యస్. పి.కి ఫిర్యాదు చేయగా వారిని అరెస్టు చేయమని అక్కడున్నటువంటి యస్.ఐ.కి ఆదేశాలు ఇచ్చారు. కాని వారిని అరెస్టు చేయ

లేదు. తిరిగి 8 గంటల, 9 గంటల ప్రాంతములో శంకర్‌గౌడ్, ప్రభుగౌడ్, మరి 20, 30 మందితో కలిసి ఇంటిమీద దాడిచేసి లేడి డాక్టర్ ముక్తాభాయిని బంధజురలు తిట్టారు. ఆ సమయములో ఎమె ఛర్జ ఇ డిలోనే ఉన్నాడు. ఆయన ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగా పనిచేస్తున్నారు. ఆయన ఈ బాతులు విని మరస్తురో అవేదన కలగడంతో ఆయన హార్ట్ ఎటాక్ వచ్చింది.

సివిల్ ఆసుపత్రిలో చేర్పించారు. అదివారము ఆ లేడి డాక్టరు ఛర్జ చనిపోయాడు 11-00 a. m
ఈ దుర్ఘటన పట్టణమంతా వ్యాపించింది. పట్టణ ప్రజలందరూ, వాణిజ్య వర్గాలవారు, సివిల్ ఆసుపత్రినిబృంద మొత్తము సమైక్యంగా పద్దెత్తన ఊరేగింపుజరిపారు. తద్వారా వారు అసమ్మతిని తెలిపారు. సివిల్ ఆసుపత్రిలోని ఒక లేడి డాక్టరుపై ఈ సంఘటన జరగడం సహించరానిది. శంకర్‌గౌడ్, ప్రభుగౌడ్ తెలుగు దేవానికి చెందిన వ్యక్తులు. తెలుగుదేశం పేరుతో వాళ్ళిద్దరు చెలామణి అవుతున్నారు. ఎస్. డి రామారావుగారిని దించి నన్ను వీరిరువురు భాస్కరరావుగారి వైపువండి, రామారావుగారికి కృతఃకరంగా ప్రచారం చేశారు. తిరిగి రామారావుగారు ప్రభుత్వములోకి రాగానే తెలుగు దేశముపేరులో చెలామణి అవుతున్నారు. సహించరాని బూతు మాటలతో లేడి డాక్టరుకు తిట్టారు. (బై) ... ఎస్.పి.గారు సి.ఐ.కి ఆదేశాలివ్వగానే, వీరిద్దరిని అరెస్టుచేసి వుంటే ఈ హర్ష ఎటాక్ వచ్చి వుండేదికాదు. వారు మరణించేవారు కాదు. ఎస్.పి. ఆదేశాలను నిర్లక్ష్యం చేసినందుకు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరును వెంటనే అరెస్టు చేయాలని ఆదేశం వుంది. ఇప్పుడు అక్కడ ప్రింటులు కొంచెము కుదుట పడ్డాయని, సర్క్యూలర్లు జరిగిపోయింది, సమస్య పరిష్కారమందంతో ఆసుపత్రి తెరచారని నాకు ఇప్పుడే తెలిసింది. ఇది మరల పునరావృతం కాకుండా చేయవలెనని హాం వినిస్టరుగారిని కోరుతున్నాను. వారి విషయంలో సీరియస్‌గా ఆలోచనచేసి, నిందితులను అరెస్టు చేయాలని, సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరును సస్పెండు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

గౌరవ సభ్యుడు : అధ్యక్షా, సంగారెడ్డిలో జరిగిన ఈ సంఘటనకు కారకులైన శంకర్‌గౌడ్, ప్రభుగౌడ్ వీరినిద్దరిని పోలీసులు వెంటనే అరెస్టుచేసి వుంటే ముక్తాభాయి డాక్టరు ఛర్జ ఆయన ఇంజనీరు మానసికంగా అవేదనకు గురై చనిపోయేవాడు కాదు. పోలీసులు విధిక్షమంతలే ఈ మరణం జరిగింది. శంకర్‌గౌడును, ప్రభుగౌడును వీరిద్దరిని ఇప్పటికయినా వెంటనే పోలీసులు అరెస్టు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి (సంగారెడ్డి) :- అధ్యక్షా, ఈ సంఘటన, మెదక్ జిల్లా కేంద్రమైన సంగారెడ్డి నా నియోజక వర్గములో జరిగింది ఎంతటి గొప్ప వ్యక్తి అయినా ఎంతటి పలుకుబడి కలిగిన వ్యక్తి అయినా, విధి నిర్వహణలో వున్న ఒక లేడి డాక్టరుపై దౌర్జన్యంగా దురుసుగా ప్రవర్తించడం, బాతు మాటలు అనడం ఎందుకా సహించరానిది. వెంటనే కేసును బుక్ చేసి, వాళ్ళను అరెస్టు చేసి వుండాలనింది. విశల్ రెడ్డిగారు చెప్పిన

దానిని నేను ఎండార్స్ చేస్తూ, గత 30 సంవత్సరాలలో చూస్తే నా నియోజకవర్గంలోని స్వచ్ఛందంగా నాకు వాగా తెలుసు. కానీ గత రెండు నెలలుగా ఈ ఇద్దరు వ్యక్తులు పీఠం ఎఫ్ ట్రాక్కి వెందిన వారు కాదు ఇద్దరూ 'దాదాల'గా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఎన్.టి. రామారావు గారు చివరపుడు రాళ్ళు విసిరి, ప్రెస్ వారిపై చేయి చేసుకోవడం, కుర్చీలు విరుగగొడవ, రాళ్ళు విరుగగొట్టడం జరిగింది. తిరిగి రామారావు గారు ప్రమత్తముతోకి రాగానే తెలుగు దేశంలోకి వచ్చారు. రామారావు గారు సినిమా వీడ్డలో వున్నప్పుడు వారికి వాగా తెలుసునని తెలిసింది వీళ్ళు డమ్మీలుగా వుంటూ వుండే వాళ్ళు. నా నియోజకవర్గం నాకు బాగుగా తెలుసు. వీళ్ళిద్దరూ రౌడీలుగా ప్రజలను భయభ్రాంతులుగా చేస్తున్నారు. రాజీవ్ని లెంకినపుడు వీరిని వెంటనే కంట్రోల్ లో పెట్టే బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుండింది. అది జరుగ లేదు. రాజీవు ఎక్కడా వుండడానికి వీలు లేదు. ఎన్.టి.ఆర్. యొక్క సాఫ్ట్ కార్పరులో వీరు విచ్చలవిడిగా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఎస్.పి. గారికి మేము చెప్పాము ఈ విషయంలో కాంప్రొమైజ్ కాకక్కరలేదు.

The first case is-while discharging the Government service, they abused her, assaulted her and interfered in the discharge of her duties, which is a serious offence. Secondly, whatever be the circumstances, there can be a case but may not by directly hitting or killing them, etc., But, here, actually a situation was created, A heart patient died. The entire town, without any political parties' instigation voluntarily conducted a Bundh. I was in Nizamabad in some party programme. I rushed to Sangareddy last night. I saw with my own eyes. Everybody expressed their unhappiness over this incident and they are very serious about taking severe action against these people.

Therefore I appeal through you that the Home Minister should not read his routine reply of what the Police has written. The Police is completely divided in the District. Higher Officers are very good. They are not partisans but the lower cadre. They sit with them they drink with them - they enjoy with them. So, they would not take any action against them. I am not satisfied and I am not confident. Directly, I expressed my opinion to the D. I. G., and to all the concerned. The state has come wherein severe action has to be taken, especially, when this matter came up in this august House.

I request the Minister for Medical and Health, to see that the Hospital servants and employes are protected. The gates should be guarded and Watch and Ward should be there. It will be very easy to enter into that Hospital because it is

not compound wall on all sides. There are no compound walls on two sides. The compound wall also should be raised when constructed. During the nights, the rule on duty on must be well protected. As far as the Police cases against these people are concerned, there are several cases pending in the Court. F.I.Rs were issued. Lower Cadre Police have not filed charge-sheet so far in any case. This has given encouragement to these unsocial elements.

Sir, this is a town, you know it. As a Lawyer when you came there to Sangareddy, how silent and peaceful town it was! Now, day by day it is going to be a Rowdy Centre. Only responsible people are the local lower cadre Police and I request you to insist on the Government not to encourage such things. First of all, Sangareddy, being the district headquarters, a large number of doctors are posted. As there is no scope for private practice in Sangareddy, a very few will come. You will be surprised to note that out of 22 doctors, only six doctors are working. Whoever is working, they are doing overtime-day and night. We must be thankful to them. Instead of that, if you would not protect them, even these six doctors may disappear from there applying leave.

On these two aspects, I pray to the Minister for Medical and Health and the Home Minister to take it seriously as it is no party's affair. They do not belong to any Party. They are roudies. Therefore what all Mr. Vittal Reddy has said, I fully endorse it. I request that severe action on this should be taken, as I represent that Constituency.

శ్రీ జి యాచగిరి రెడ్డి (రామన్నపేట) :- అధ్యక్షా, ఈ సంఘటనలు కేవలం పోలీసుల నిర్లక్ష్యం అనవ్వత వల్లనే జరిగిందని అందరికీ అర్థమవుతున్నది. ఎందుకంటే ప్రొద్దున హాస్పిటల్లో జరిగిన దౌర్జన్యం గురించి హాస్పిటల్ సిబ్బంది పోలీసులకు వివరిస్తే చేసినా కూడా ఎటువంటి చర్యలు పోలీసులు తీసుకోలేదు. సాయంత్రం మళ్ళీ డాక్టరుగారి ఇంటిమీద దాడి జరిగింది. పోలీసువారు వారి మీద సరి అయిన చర్య తీసుకోవడం మూలాననే ఇవి జరిగింది. అంతేగాక డివిజన్ టెల్లెగ్రాఫి హాస్పిటల్లో సిబ్బంది అంతా స్ట్రయికు చేయడం వల్ల ఆశ్రయమంది రోగులకు ఇబ్బంది కలిగింది. సిటీలో దుకాణాలు అన్ని బండ్ చేయడం వల్ల సామాన్య ప్రజానీరానికి ఇబ్బంది కలిగింది. ఈ ఇబ్బందులన్నిటికీ కారణం పోలీసుల నిర్లక్ష్యమే కాబట్టి దీనికి కారమైన పోలీసుల మీద చర్య తీసుకోవాలని నేను హాం మంత్రి గారికి మరవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. జన్నారెడ్డి (భైరతాబాద్) :- పోలీసు సూపరింటెండెంటుకి కంప్లయింట్ చేసినా ఆయన వారిని అరెస్టు చేయలేదు. మరి ఇంతకు ముందు రామభూపాల రెడ్డిగారు

చెప్పిన విషయంలో ఆయన ఇండియాలోనికి వెళ్ళి అక్కడ ఉన్న నిందితులకు అరెస్టు చేశారని హాం మర్చిటారు అన్నారు. ఒక డాక్టరు పైన ఆత్యాచారం చేసినందుకు అది భరించక ఆమె భర్త చనిపోయానా పీరిని అరెస్టు చేయలేదు. పార్టీతో సంబంధం ఉన్న వారిని అరెస్టు చేయలేదు కాని ఒక ఎం.ఎల్.ఎ. గారితో కొంత మంది సభ్యులు ఉంటే వారి ఇంటిలో జాంచుడి అరెస్టు చేశారని అన్నారు. ఒక పార్టీ వారికి ఒక రూలు ఇంకొక పార్టీవారికి ఇంకొక రూలు అంటున్నారు. సంగారెడ్డిలో బంధు అయినా అడిగే నాధుడు లేడు. వెంటనే అక్కడ పోలీసు ఆఫీసర్లను సస్పెండ్, చేయాలని నిందితులను అరెస్టు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సంత నాగేశ్వరరావు (హోంశాఖమంత్రి) :- అధ్యక్షా, శ్రీ ప్రభు, శ్రీ శంకర్ ఇద్దరూ అన్నదమ్ములు. ప్రభు మున్సిఫలు కౌన్సిలరు కాగా, శంకర్ నిరుద్యోగి. శంకర్ భార్యను సంగారెడ్డి హెడ్ క్వార్టర్స్ అనుప్రతిలో 7-8-1985 తేదీన ట్యూబెక్ట్ మి ఆపరేషన్ కోసం చేర్పించాడు. ఆమెను అనుప్రతినుండి 14-8-1985 తేదీన డిస్చార్జి చేశారు. ఆమె తనను దాచగా ఉందని తెలియజేయగా శంకర్ తనభార్యను 18-8-1985 తేదీ ఉదయం సుమారు 9 గంటల ప్రాంతంలో సంగారెడ్డి హెడ్ క్వార్టర్స్ అనుప్రతికి తీసుకొనిపోయారు. డాక్టర్ ముక్తాభాయి ఆమెను పరీక్షిస్తూ వుండగా, తనను పరీక్షిస్తున్నప్పుడు డాక్టరు అమానుషంగా ప్రవర్తించిందని ఆమె బిగ్గరగా అరచింది. ఆ తేకలు విని ఆమె భర్త శంకర్ డాక్టరు గదిలోనికి వెళ్ళి డాక్టరును ఆశ్రిత పదజాలంతో తిట్టాడు. అందుల్లో అనుప్రతి సిబ్బందిలో అలలుడి చెంరేగి కనీసం ఒక గంటసేపు అనుప్రతిలో మామూలు పని ఆగిపోయింది. డాక్టరు ముక్తాభాయి ఫిర్యాదు ఇవ్వగా సంగారెడ్డి పోలీసు స్టేషనులో ఐ. పి. సి. 294, 509, 353 సెక్షన్లు క్రింద నేరం నెం. 129/85 గా 18-8-1985 తేదీన రేసు రిజిస్టరు చేయడం జరిగింది. డాక్టరు ముక్తాభాయి భర్త శ్రీ రఘురావు గుండెజబ్బుపోగి. 19-8-1985 తేదీ ఉదయం గుండెనొప్పి వచ్చి, ఆ తరువాత అనుప్రతిలో మరణించారు. శంకర్ తిద్దిన సంఘటనల్లో డాక్టరు ముక్తాభాయి, ఆమె భర్త మానసిక వ్యధను గురి అయినారని డాక్టర్లతో సహా అనుప్రతి సిబ్బందిలో తీవ్ర అలలుడి చెలరేగింది. డాక్టర్లతో సహా జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్లను అనుప్రతి సిబ్బంది పనికి గైరు హాజరయ్యారు. ఐతే నామమాత్రంగా కొంతమంది విధులకు హాజరయ్యారు.

శ్రీ రఘురావు శివాన్ని వైద్యశాల వ్యానలో వుంచి ఉదయం దాదాపు 9-00 గంటలపుడు సుమారు 400 మంది ఉద్యోగులతో ఒక ఊరేగింపు జరిగింది. ఆ ఊరేగింపులో జిల్లా వైద్య, ఆరోగ్య కార్యాలయపు సిబ్బందికూడా పాల్గొన్నారు. ఈ ఊరేగింపు సంగారెడ్డిలోని వైద్య, ఆరోగ్య ఉద్యోగుల సంఘం జిల్లా కార్యదర్శి శ్రీ బాల చెన్నయ్యగారి నాయకత్వంలో శత్రుత్వం వల్ల, నిందితులపై చర్య తీసుకోవలసిందిగా కోరుతూ జాయింట్ కలెక్టరుకు ఒక అర్జీని సమర్పించారు. ఊరేగింపుదార్లు "మాకు రక్షణ

కావాలి" మున్నగు నినాదాలను చేశారు. ఈరేగింపు శాంతియుతంగా ముగిసింది. అందుకు నిరసనగా, మందులదుకాణాలసంఘం అధ్యక్షుడు, సంగారెడ్డి ట్రాజి-టెన్-బి అధ్యక్షుడు అయిన శ్రీ యాదగిరి శోకేంద్రమేరకు సంగారెడ్డిలోని అన్ని మందుల దుకాణాలు, ప్రయివేటు స్టోనిస్టులు మూసివేశారు. ఎటువంటి ఆవాంఛనీయ సంఘటనలు జరుగలేదు. ఇంకా పరారీలో వున్న నిందితులను అరెస్టు చేయడానికై అన్ని ప్రయత్నాలు చేయడం జరిగింది. పరిస్థితి శాంతంగా వుంది. వారు, విధివిధానాలతో వున్న లేడీడాక్టర్లు శ్రమితి ముద్రాబాయిగాడిని కొట్టి కడులు చూపిస్తూ ఆమెను భయపెట్టారన్న ఆరోపణలు నిజం కావు. ఆమె బర్తన కొట్టడంకూడా జరగలేదు.

కాని ఆ రోజున జరిగిన దాంట్లో శ్రీ శంకర్ డాక్టర్లుపై భరించరాని అక్రమ పద జాలాన్ని వాడిన మాట వాస్తవమే. అక్కడ ప్రభుత్వ హాస్పిటల్‌లో ఉన్న స్టాఫ్ స్త్రీయి కును కాలే ఆఫ్ చేసి ఇప్పుడు వారు విధులకు హాజరువున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. నిందితులు ఏ పార్టీవారు అయిన ఎవరైనా సరే వాని వెంటనే అరెస్టు చేయమని ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. వారిపైన తగిన సెక్షన్లును బట్టి కేసులు నమోదుచేసి కట్టుబట్టమైన చర్యలు తీసుకోవడము జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- పోలీసు అధికారుల మీద ఎందుకు చర్యలు తీసుకోలేదు ? ఆ శంకర్ అక్కడే పోలీసు స్టేషను దగ్గరే తిరుగుతున్నాడు.

Mr. Speaker :- Please sit down.

Sri P. Ramachandra Reddy :- Sir, it is true that I am not entitled to seek any further clarification. As I submitted, there are two aspects to be dealt with in this. The first one is about the Police. In the reply given by the Home Minister there is no mention as to whether there is any lapses on the part of the local S. I. or C. I. I am entitled to elicit that information which he has not given. Secondly, the Health Minister should protect persons working in the hospitals by providing guard or by making special arrangements so that they will not be afraid of rowdies.

Mr. Speaker :- Both these duties are cast on the Home Minister and not the Health Minister because ultimately the Law and order has to be looked into by the Home Minister.

(Interruptions)

దీనిలో రెండు ఏసైపుల్స్ ఉన్నాయి. రామచంద్రరెడ్డిగారు చెప్పారు. ఒకటి పోలీసుల గురించి, రెండు హాస్పిటల్‌లో స్టాఫ్ ప్రొటెక్షన్ గురించి

As for as the police is concerned, the Minister has categorically stated that the investigation is in progress and all the steps necessary to apprehend the accused have been taken. You know and everybody knows that the accused will not be available immediately and it may take a week or a month to apprehend them. Let us see how the police behave. If they do not take steps, you come up with a question and we are here to discuss. Today we are not going to unravel the entire investigation. Please wait.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ ఎం. వి. మైసూరాదెడ్డి :- తెలుగు గంగమీద చర్చకు ఒక డేట్ యిస్తామని యీ సభలో చర్చ ఉరుగుతుందని స్పీకరుగారు అన్నారు. దాని మీద ఏమి నిర్ణయం తీసుకున్నారు ?

ఓస్టర్ స్పీకర్ :- త్వరలోనే లీడర్లను పిలిపించి చర్చకు డేట్ యిక్కడ సభలో తెలియపరుస్తాము.

శ్రీ ఎం. వి. మైసూరాదెడ్డి :- స్పీకరుగారు సభలో డిస్కంప్స్ కు ఎలా చేస్తామన్నారు. కాని పార్టీ లీడర్లతో సమావేశము ఏర్పాటు చేశామని మరల చెబుతున్నారు...

ఓస్టర్ స్పీకర్ :- మొదట అప్పోజిషన్ లీడర్లను కలెక్షం తరువాత ఇక్కడ సభలో ఎప్పుడు చర్చకు తీసుకుందామనీ నిర్ణయించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎం. వి. మైసూరాదెడ్డి :- ముఖ్యమంత్రిగారు తెలుగు గంగ విషయంలో ఈ సభలో చర్చకు అనుమతిస్తామని ఒప్పుకున్నారు. స్పీకరుగారు దీనికి ప్రత్యేకమైన సమయం కేటాయించాలి. ఇది ముఖ్యమైన రాయలసీమ శాసనసభ ప్రాంతానికి సంబంధించిన తెలుగు గంగ కాబట్టి యీ సభలోనే చర్చకు అనుమతి ఇవ్వాలని కోరడం జరిగింది. కాని దుర్బ్యక్త శాస్త్ర బిజినెస్ ఎడ్యుకేటర్ కమిటీ మీటింగులో నిన్న మేము బిజినెస్ మినిస్ట్రుల చూస్ తరువాత దానితో తెలుగు గంగకు ప్రత్యేకమైన టైము కేటాయించు లేకుండా ఉన్నందువల్ల తప్పదవ్వరా ముఖ్యమంత్రిగారిని ఎప్పుడు కోరడం జరుగుతున్నది. తెలుగు గంగ చాలా అవేదనకు, ఆందోళనకు కారణమైన విధంగా పరిస్థితి ఏర్పడింది కాబట్టి యీ విధంగా కోరుతున్నాము.

ఇప్పుడు ముఖ్యమైన కృష్ణా నదీజలాల సమస్య, రాయలసీమ ప్రాంతానికి సంబంధించిన తెలుగుగంగ కాబట్టి దీనికి అనేక ఆటంకాలు ఎదురవుతున్నాయి కాబట్టి యీ చర్చలు బయట కాకుండా యీ సభా వేదికపైననే జరగాలని కోరుతున్నాను. అట్లా

ఒరిగితే యిక్కడ సభ్యులకు అన్ని విషయాలు తెలుగుగంగకు సంబంధించి అర్గామెంట్ చేసుకునే అవకాశం కలుగుతుంది. కాబట్టి యీ తెలుగుగంగ విషయం చర్చించడానికి వెంటనే ఒక డేట్ నిర్ణయించాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని, స్పీకరుగారిని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker : Discussion will take place in the House. I am going to fix up the date. You talk for one hour, I am prepared to give you, but I am not subjected to any dictation from you.

(Interruption)

When I am saying something, don't interrupt me. I am assuring the House that we are going to fix up the date for discussion on the subject of Telugu Ganga. It will not be a far off date and we are going to have discussion there. Please bear with me. You cannot put the entire House to ransom.

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి : ఇప్పుడు హౌస్ లో తమరు 19వ తేదీన ఈ తెలుగు గంగ విషయమై చర్చకు వస్తుందని డేవ్ కూడా యిప్పుడు జరిగింది. ఆ విధంగా ముఖ్యమంత్రిగారికి కూడా తమరు ఆదేశాలు ఇచ్చారు. తరువాత మాకు చివ్ ఇన్ఫర్మేషన్ ఏమిటంటే యీ తెలుగుగంగ సమస్య మాడు రాష్ట్రములు ఆంధ్రప్రదేశ్, తమిళనాడు, కర్నాటక రాష్ట్రములకు సంబంధించింది కాబట్టి 10 మిలీ మిల్లో మాట్లాడే సమస్య కాదని కేవలం ఒక రూములో కూర్చుని డిస్కస్ చేసుకుందామని అన్నట్లు విన్నాము. అంతే కాకుండా మాడు రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన సమస్య యీ ఎసెంబ్లీలో చర్చకు వస్తే ప్రోటెక్టు క్రియేట్ అయి కొత్త సమస్యలు వస్తాయని కాబట్టి విజిల్ చాంబర్స్ అని తమరు, ముఖ్యమంత్రిగారు అభిప్రాయపడినప్పుడు దృష్టికి వచ్చింది. మిగిలిన స్టేట్సుకు సంబంధించినంతలా వి.గిరిన స్టేట్సులో మర ముఖ్యమంత్రిగారు యిదివరకే కాంప్లికేట్స్ తెచ్చుకున్నారు. ఇప్పుడు కొత్తగా తెచ్చుకునేది ఏమీలేదు. ముఖ్యంగా రాయలసీమ ఖాసు ప్రాంతానికి అంటే తెలుగుగంగ కట్టేది మిగులు నీటి సమస్య కాబట్టి ఎంతసేరూ రాయలసీమకు వస్తుందో తెలుసుకోవాలి కాబట్టి ఒకసారి యీ హౌస్ లో కమిటీమెంటు యిచ్చిన తరువాత యీ ఆగస్టు హౌస్ డిగ్నీజీని కాపాడడానికి 19వ తేదీన డేట్ ఫిక్స్ చేసిన ప్రకారం చేయలేకపోయారు కాబట్టి దానిం పది రోజులలో ఖచ్చితంగా ఈ ఇన్ఫర్మేషన్ మీద చర్చను తీసుకు వస్తామని పోజీటివ్ గా యిక్కడ ముఖ్యమంత్రిగారు, తమరు ఎన్నూ రెస్పన్స్ యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : రాయలసీమ సమస్య మొత్తం రాష్ట్రానికి సంబంధించిన సమస్య కాని రాయలసీమ ప్రాంతానికి సంబంధించిన మంచిది కాదు. ఈ తెలుగుగంగ

చర్చ విషయములో రాజశేఖరరెడ్డిగారు విన్నది సరికాదు. ఇక్కడే బాగారెడ్డిగారు కూడా వున్నారు. మేము అనుకున్నది ఏమంటే ముందుగా ఒక చర్చ తీసుకొని తరువాత హౌస్ లో పెడదామని అముకొన్నాము 8 రోజులలో దిస్కషన్ కు వస్తుంది.

CALLING ATTENTION MATTERS

re : Plight of Cotton Growers in Prakasam District in selling the Cotton Bales

శ్రీ సంత నాగేశ్వరరావు (కృష్ణాసాయ, పశుసంవర్ధక శాఖా మంత్రి తరపున):
హామేశఖమంత్రి :-

ప్రకాశం, కర్నూలు, గుంటూరు జిల్లాలోని రైతుల చద్ద అమ్ముడు పోకుండా వున్న ప్రతి గురించి ప్రభుత్వానికి తెలుసు. ఈ మూడు జిల్లాలు పొడుగు. మధ్యరకం పింజు స్రుతిని ఉత్పత్తి చేస్తున్నాయి. పై మూడు జిల్లాలలో అమ్ముడు పోకుండా వున్న మొత్తం నిల్వలను అంచనా వేయడం జరిగింది. ఈ మూడు జిల్లాలలోని రైతుల చద్ద సుమారు 1.77 లక్షల బేళ్ళు నిల్వ ఉన్నాయని ఈ అంచనాలో వెల్లడయింది.

అందరు పనియోగిదార్లు, మార్కెటింగు ఏజెన్సీలు ఆ నిల్వలను సత్వరంగా కొనుగోలు చేసేట్లు చూడటానికి పీలుగా చర్య తీసుకోవడం జరిగింది. భారత ప్రతి సంస మార్కెట్ వారితో సవివరమైన చర్చలు జరపడం జరిగింది. ఈ సమావేశాలు అధికార్ల స్థాయిలో ఒరిగాయి. అంతేకాకుండా, సంబంధించిన వారితో ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా సమావేశం ఆరిపారు. స్పెన్ ఫెడ్ నేరుగా ఉత్పత్తిదార్ల నుండి సుమారు 80,000 బేళ్ళు మేరకు కొనుగోళ్ళు చేయాలని ఈ చర్చలో నిర్ణయించడం జరిగింది. అదేమందిరిగా, భారత ప్రతి సంస్థ విగిలిన నిల్వలను కొనుగోలు చేస్తుంది. ప్రకాశం జిల్లాలో ఇప్పుడు లభ్యమవుతున్న స్రుతి నిర్ణీత స్రమాజాల మేరకు లేదని, అందువల్ల, కేంద్ర స్రకుత్వం నిర్ణయించిన రసిన మద్దతు ధర చెల్లించి ఉత్పత్తిదార్ల నుండి ప్రతి కొనుగోలు చేయలేక పోతున్నామని ఈ ఏజెన్సీలు తెలియజేశాయి.

ఈ స్రుతి నాణ్యత నిర్ణీత స్రమాజాల మేరకు వుండక పోవడానికిగల కారణాలు ఈ క్రింది విధముగా వున్నాయి :-

ఎ) 1985, ఆగస్టు దరిమిలా దీర్ఘకాలిక అనార్యప్తి పరిస్థితులేర్పడటం.

బి) కల్తీ.

సి) వర్షాలకు తడిసిపోవటం.

డి) నాసిరకము విత్తనాలకు నాటడం వల చీడలూ, తెగుళ్ళు సోకడం నాణ్యతలో తగ్గిపోవడం.

క్వింటాలుకు రూ. 590/- నుండి రూ. 590/- కనిప వద్దను ధరతో పెంపకం దాల్చి పరిమాణాన్ని కొనుగోలు చేయలేకపోయింది వారికి సాధ్యమయ్యేంత మంచి ధరను ఇస్తామని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి భారత ప్రతి సంస్థ హామీ ఇచ్చింది. భారత ప్రతి సంస్థ సరస్వతి మార్కెట్లు యాధునాతే కొనుగోలు చేయాలనే షరతులను పెడిచింది. ఈ నిర్ణయాలను పురస్కరించుకొని ప్రకటనలు జారీ చేయడము జరిగింది. పెద్ద మొత్తముతో కార్యకలాపాలను చేపట్టడానికి భారత ప్రతి సంస్థను పీలు కలిగేందుకు ప్రతిని మార్కెట్ యార్డులకు తీసుకొని రావలసిందిగా ఆ ప్రకటనలో రైతులు తెలియజేయడం జరిగింది.

తగినంత పరిమాణములో ప్రతి మార్కెట్ యార్డులలోకి రావడంలేదని, అందు వల్ల అశించినంత మేరకు తమ కొనుగోలు జరగడము లేదని, భారత ప్రతి సంస్థ మాకు ఎప్పుడకప్పుడు తెలియజేస్తున్నది. దీనిని అనుసరించి, భార ప్రతి సంస్థ కొనుగోలు చేయాలంటే ప్రతిని తప్పనిసరిగా మార్కెట్ యాధునాతే తీసుకొని రావాలని మార్కెట్ కమిటీల ద్వారా ప్రకటించవలసిందని కోరుతూ మార్కెటింగు శాఖ దై రెక్టరుకు ఒక లేఖ వ్రాయడము జరిగింది. నాసిరకం ప్రతిని అమ్ముతున్నందుకు గల కారణాలను గూర్చి విచారణ జరపవలసిందిగాను, గత సంవత్సరములో జరిగినట్లుగా ప్రతి నాణ్యత కనీసం ఈ కాలంలోనైనా తగ్గిపోకుండా మాడవలసిందిగాను వ్యవసాయశాఖ దై రెక్టరును కోరడ మయింది.

ప్రకాశం, గుంటూరు, కర్నూలు జిల్లాలలో ప్రస్తుతం లభిస్తున్న ప్రతిని సాధ్య మైనంత త్వరగా రైతుల నుండి కొనుగోలు అయ్యేట్లు చూడడానికి ప్రభుత్వము అన్ని చర్యలు తీసుకుంటున్నది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేకారెడ్డి (మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ గారు అధ్యక్ష స్థానాలతో 11-30 a.
ఉన్నారు) :- నాసిరకముయిన ప్రతిని, మిగిలిన ప్రతిని కొనేందుకు ప్రభుత్వము అన్ని చర్యలూ తీసుకొంటోందని మంత్రిగారు అన్నారు. ఇంతకుముందు చర్చము పడితే చెడి పోయిందని మంత్రిగారే చెప్పారు. ఇప్పుడు మళ్ళీ చర్చకాలం వచ్చింది. అలాంటప్పుడు ఈ ప్రతిని ఇంకెప్పుడు కొంటారు? ఇప్పుడు కొత్త సీజన్ వచ్చింది. మళ్ళీ ప్రతి పంట వేయాలి. కాని ఇంతకుముందు పండించిన ప్రతి అమ్ముడుపోక రైతులు బాధపడు తున్నారు. అలాంటప్పుడు ఇ-కా ఎప్పుడు చర్య తీసుకొంటారు? మీరు చెప్పిన లెక్క ప్రకారమే 1 లక్ష 77 వేల బేళ్ళ ప్రతి నిల్వలు ఉన్నాయి. అందులో 30 వేల బేళ్ళ ప్రతి కొనడానికి మాత్రం అన్ని చర్యలూ తీసుకొన్నామన్నారు. కాని ఆ 30 వేల బేళ్ళ ప్రతిని కూడా ఇ.తవరకూ తీసుకొలేదు వీటిని ఏ రోజు లోపల తీసుకొంటారో ఖచ్చి తంగా చెప్పండి. మిగిలిపోయిన నిల్వలను కొనుగోలు చేయదలచుకొంటే రైతులకు అధ్వాన్న రూపములో ముందుగా కొంత డబ్బు చెల్లిస్తారా? ముందు కొంత డబ్బు చెల్లించి తరువాత నిలువలను తిస్టు చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ పి. వెంకటపతి (సత్తెనపల్లి) : ఈ సమస్య చాలా తీవ్రమైంది. గుంటూరు, ప్రకాశం, కర్నూలు, యెల్లూరు జిల్లాలలో రబీ పంటా స్రాతి పండిస్తారు. ఈ రోజున 1 లక్షా 87 వేల బేళ్ళ దూది నిలువ ఉంది అన్నారు. అంటే లక్ష టన్నుల స్రాతి ఈ రోజు నిలువ ఉండి, ఇకముందు నాణ్యత తగ్గిపోతుంటే చర్యలు తీసుకొంటామంటున్నారు. ముప్పుడు అందుకు దై కెక్కరుగారు చర్యలు తీసుకోవచ్చు. కాని ఇప్పుడు నిలువవున్న స్రాతి నాణ్యత లేకుండా పోవడానికి కారణం రైతులది కాదు. పండించిన వారి చేతిలో ఏమీలేదు. ప్రకృతి వైఫల్యం ఇవి. విరోధమైన పురుగు చచ్చినందున నాణ్యత తగ్గి పోయింది. నాణ్యత లేదనే పేరుతో దిగు సానికి సగం తగ్గిస్తున్నారు. 550 నుంచి 580 రూపాయల రకం ఉండాలనిన మద్దతు ధర ఈ రోజున 400 నుంచి 420 రూపాయలకు మించలేదు. పైఎమ్మ మార్కెట్ లో సరయి ధర లేకపోతే అర్థం చేసుకోవచ్చు. కాని సి.సి.ఐ, మార్కెట్ వారి కేంద్రాలలోనే 420, 450 రూపాయలకు మించి ఇప్పుడం లేదు. అందుకని చేయగా, చేయగా లగ్గు మొదటి వారంలో వారు కొనుగోలు కేంద్రాలు తెరిచారు. ఆ కేంద్రాలనుంచి ఇదిగరకు కేరలం 7 వేల క్వింటాళ్ళు మాత్రమే కోనుగోలు చేస్తారు. ఎంతో క్వింటాళ్ళు స్రాతి నిలువవుంటే కేరలము 7 వేల క్వింటాళ్ళు మాత్రమే కొనుగోలుచేసి ఈ పమస్యను పరిష్కరించదలచారా? తెగులును నివారించడానికి మందులు దొరక్క, దిగుబడిరాదానికి ఎరువులు దొరక్క, దొరికినా కస్తీ ఎరువులే దొరక్కడం ల్ల, వాటి ధరలు విపరీతముగా వుండడంల్ల, సహకార సంఘాలువున్నా సకాలములో సనిచేయక పరపతి పాకర్లు లభించడంల్ల రైతులు పడుతున్న బాధలు ఈ సభలో సర్పంచి అనలు సమయము చాలదు. ఈ సందర్భంలో అనలు కేంద్ర ప్రభుత్వ నిర్ణయం వైఖరిని అంపెం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము తరపున ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇచ్చారకదా. నాణ్యత రో నిమిత్తము లేకుండా మద్దతు ధర ఇచ్చి మార్కెట్ వెడ్ ద్వారా మేమైనా కొనుగోలు చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన హామీ ఏమయింది? మన రాష్ట్రం ప్రధానంగా పంపించే సాగు రాష్ట్రం పైసంపుడు, మర రైతులు ప్రధాన వాణిజ్య పంట బన స్రాతిని పెద్ద ఎత్తున పండిస్తున్నప్పుడు ఆ రైతుల గురించి పట్టించుకొనే నాథుడే లేకపోతే వారు ఏ రకమూ ఉత్పత్తి పెంచగలరు? ఒకవైపున బట్టల ధర రోజు రోజు పెరిగి పోతోంటే మరొకవైపు స్రాతి ధర పడిపోతోంటే దీనిని నిలబెట్టడానికి, రైతాంగాన్ని అదుపుడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వంకూడా శ్రద్ధతో కృషిచేయడం లేదని ఆరోపిస్తున్నాను. ఈ తీవ్ర పరిస్థితిని వారి దృష్టికి తీసుకురావడానికి ఇక్కడ ఈ ప్రస్తావన తోడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. లద్దు (సంతనూతలపాడు) : అధ్యక్షా, ఈ స్రాతి సమస్య ప్రకాశం. గుంటూరు జిల్లాలో తీవ్ర స్థాయిలోవున్న విషయం తమకు తెలుసు. ప్రభుత్వం సి.సి.ఐ. ద్వారాగానీ, మార్కెట్ వెడ్ ద్వారాగానీ, స్రాతి కొనుగోలు చేయడం బాటాకో సంస్థద్వారా జరుగుతుంది. అయితే ప్రభుత్వం ప్రకటించిన మద్దతు ధరతో కాకుండా క్వింటాలుకు

425 రూపాయలనుంచి 450 రూపాయలకు దొరుకుతుంది. అయితే ఇప్పుడు బావాక్ యూనియన్ వారు మద్దతు ధరకు కొనకుండా కేవలం 80 పర్సెంట్ రైతుకు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఫలితంగా 300 రూపాయలకూడా గిట్టుబాటు గాని పరిస్థితి ఏర్పడింది. అందుల్లో జి.ఓ.ను ఎమెండ్ చేసి రైతుకు మద్దతు ధర ఇచ్చేట్టు చూడాలని కోరుతున్నాను అదే విధంగా సి. సి. ఐ. వారు కొనుగోలు మొదలు పెట్టిందని ఇప్పటిరకూ చాలా తక్కువ ప్రతిని కొన్నారు. అలాగే మార్కెట్ వారుకూడా చాలా తక్కువ ప్రతిని కొన్నారు.

ఉత్పత్తిని కొనుగోలు చేయకపోతే రైతుల పరిస్థితి చాలా ఆందోళనకరంగా వుంటుంది. ఆదేవిధంగా ఇంతకుముందు 1983-84 లో పొగాకుల్లో రైతులు దెబ్బ తిన్నారు. అలాగే 1985 లో ప్రత్తిరైతులు విరికమైన స్థాకు పెట్టుకుని వున్నారు. మంత్రిచర్యలు రైతుకు మద్దతుదర ప్రకటిస్తూ, కొనుగోలుచేసి రైతును అదుకోవలసిన అవసరం వుందని మరచిచేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్యవెంకటరెడ్డి (రాజమండ్రి):- ఆశ్చర్య, ప్రతిసంవత్సరంకూడా రైతుల సమస్యలు చచ్చేసరికి సరియైన శ్రద్ధ వహించడంలేదు. ఎంతో నష్టం చచ్చిపడు వీధిన పడడం, ఇంట్లో కూర్చోడం జరుగుతున్నది. రక్షణమూత్రం జరగడంలేదు. ముఖ్యంగా ప్రత్తిరైతుల సమస్య చచ్చేసరికి - రెండు, మూడు సంవత్సరాలుగా చూస్తున్నాము. శ్రీ నాగేశ్వరరావు సమాధానం చెప్పారు. వారు చూస్తున్నారు, యీ సంవత్సరం ప్రత్తి రైతులకు ఎప్పుడో దిగుబడి వచ్చింది. యీలోపల అప్పులరుగ్డిలు కట్టవలసి వుంటుంది. అగ్నిప్రమాదం సంఘటనై ఇన్ సూరెన్సుకూడా చేసుకోవడానికి డబ్బులేదు. ముఖ్యంగా, ఎం.ఇ. హెచ్ రూ 555 కెకెపెచ్ వైకి రు. 550, 600 ప్రస్తుతం చెల్లిస్తున్నారు. తరువాత రు. 440 నుంచి ఏకరేఖగా 600 వరకు చెల్లిస్తున్నారు. ఎకరానికి 4, 5 వేలు ఖర్చు అవుతుంది. ఈవిధంగా వుంటే, మరం అదుకోకపోతే, భార్య కాదని మరచి చేస్తున్నాను. టుబాకోకు 2 కోట్ల రూపాయలు యిచ్చారు. అవి ఏ మూలకు రావు. రైతు ఏమీ అయి పోతాడు. దానికి సరియైన శ్రద్ధ వహించడంలేదు. టుబాకో గ్రోయింగు ఎసోసియేషన్ వారికి ఎక్కువ నిధులు దాదాపు రు. 10 కోట్లు వెచ్చించి, కొలని, నిల్వచేసే ఏర్పాటు చేయాలని మరచి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా సి.సి.ఐ వారు కొనాలి. ఇతర రాష్ట్రాల-కర్నాటక, మహారాష్ట్రలకు సంబంధించి మాత్రం మొత్తం కొన్నారు. మనదగ్గరనిల్వలన్నాయి. 177 వేల క్వింటాళ్ళు ప్రత్తి యింకా వు.ది. నాలుగు జిల్లాలు యీ పంట వేస్తున్నారు. రైతు నిల్వచేసే పరిస్థితిలో వుంది. దీనికి మార్కెటు యార్డులు పెట్టవలసిన అవసరం వుంది. ఆ అవకాశాలు కల్పించి రైతులద్ద కొనకపోతే దివాలాతీసే పరిస్థితి వుంది. ఇక్కడ చర్చించినట్లు కాకుండా సరియైన నిర్ణయం చేయవలసి వుంది. రైతుకు మద్దతు

ధర సరిగా లభించేట్లు చూడాలి. మంత్రిగారు సరియైన వివరణ యివ్వాలని కోరుచున్నాను.

శ్రీ కె. ఆదెర్న :— అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు ప్రత్తి నాణ్యత బాగాలేదని తెలియచేశారు. ఈ ప్రత్తి నాణ్యత ఎక్కువ, తక్కువలకు కారణాలు ఏమిటి? తెల్లదోమ కాటుకల్ల పోయిన సంవత్సరం ప్రత్తి నాణ్యత తగ్గిపోయింది. అయితే రైతులు ఎక్కువ ఖర్చులు పెట్టిన విషయము తమద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. అందుచేత రైతులను అదుకోవడానికి ప్రభుత్వపరంగా చర్యలు తీసుకోలేదు. ఎగ్రికల్చరు వారు సరియైన సమయంలో తీసుకోకుండా తెల్లదోమ కాటును అరికట్టలేక సభకు తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. తరువాత, సి.సి.ఐ వారు యీ నెలలో 18 కేంద్రాలు ఓపెన్ చేస్తామని పేర్లు ప్రకటించి యిచ్చారు. కాని కొన్ని తక్కువ కేంద్రాలు మాత్రమే ఓపెన్ చేశారు. మధ్య ధర కంటే చాలా తక్కువగా అంటున్నారు. అంతేకాకుండా తమిళనాడు, కర్ణాటక, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలు యీ సంవత్సరము తక్కువ ప్రత్తిని కొన్నారు. అదే మహారాష్ట్ర, గుజరాత్ లో ఎక్కువ ప్రత్తిని కొన్నారనే విషయము తెలియజేస్తున్నాను. మార్కెట్ కౌన్సిల్ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఆదేశాలు యిచ్చారు. మార్కెట్ కౌన్సిల్ వారు మరీ స్పెసిఫిక్ వారు గోడౌన్స్ క్లెయిర్ లేని ఎన్నో అడ్డసాకులు కెట్టి ప్రత్తిని కొనుగడా రైతుల దాదల తీసుకుండా పూర్వం తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే, ఇటీవల పొగాకును కొనాలని ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. పొగాకు యూనియన్ వారు 60 శాతం యిస్తాం, మిగిలిన రురవాత యిస్తాం అని ప్రకటన చేశారు. అసలు ఎన్నో కష్టాలు భరించి రైతులు యిప్పటికే మళ్ళికూడా సీసన్ వచ్చింది. నాట్లకూడా వేశారు. పున్న ప్రత్తి అమ్ముడుపోత రైతులు చాలా దీనాస్థలో వున్నారు. వారి బాధలు తీర్చడానికి ప్రభుత్వం అన్ని చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తూ అలాగే, కాటన్ పరిశోధనా కేంద్రాన్ని ఒకదాన్ని ప్రకాశం, గుంటూరు జిల్లాలో ఏర్పాటు చేసి, ముఖ్యంగా రైతులకు ఇన్ ఫర్మేషన్ సలహాలు, సౌకర్యాలు అన్నీ యివ్వడానికి ప్రభుత్వము చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : స్పీచ్ యిస్తే ఎట్లా అండి ?

శ్రీ ఎన్. క. ద్రసేనారెడ్డి : డిస్కషన్ లాగా చెప్పతూపోతే అది వేరే పోతుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : ప్రభుత్వం చెప్పింది. మన కంఠశాసన తప్ప లాభంలేదు ప్రభుత్వం ఏమైనా అంటుందా? ప్రకృతి దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆధారపడాలా? లేక మధ్య దళాదిపై ఆధారపడాలా? అది కావాలి సమాధానం. చెప్పమరుండి.

శ్రీ ఎం. ఆదినారాయణరెడ్డి (కందుకూరు) : అధ్యక్షా, సభ్యులు తెలియజేసే ఆందోళననుబట్టి యీ పరిస్థితి ఎంత తీవ్రంగా వుందో అర్థం చేసుకోవచ్చు. గతంలో

పొగాకు, నల్లపప్పు, బియ్యం, రైతులు ప్రతివేస్తే, లాభం పడుతుందనే ఉద్దేశంతో ప్రతివేస్తే, యిప్పుడు కోట్లాది వియోజనే స్థాపన వున్నాయి. విషయం మంత్రానికి స్వయంగా తెలుసు. ఆ ప్రాంత వాని అయిన.

అక్కడ రైతులు ఏ విధంగా యిబ్బంది పడుతున్నది తెలుసు. దేశానికి వెన్నుముక అయిన రైతు పరిస్థితి యీనాడు క్లిష్టపరిస్థితిలో ఉంది. ఈ పరిస్థితిలో రైతులను అదుకోవడానికి మంత్రాని స్వయంగాగాని, పాలక యంత్రాంగంద్వారాగాని ప్రతికృతులు చేసేట్లు ప్రకటన చేస్తారని అనిపిస్తున్నాను. ఇంకా అది తప్పకుండా చేయాలని డిమాండు చేస్తున్నాను. రైతులు ఈ రోజు చాలా క్లిష్టపరిస్థితిలో వుండి, వారి మొత్తం పెట్టుబడులు, ప్రతిమీద పెట్టారు తిరిగి ప్రతి వేయడానికి పెట్టుబడులు పెట్టడానికి ఎక్కడ కత్తి వుంటుంది? మీరు తప్పకుండా ఆదేశానికొకటి కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. కాశిరెడ్డి (కనిగిరి) :- అధ్యక్షా, మంత్రాని చెబుతూ, శివరం విత్తనాలు, విధానాలు వాడినందుకల్ల యీ ప్రతి నాణ్యత తగ్గింది అన్నారు. అది సత్యమైన ప్రభుత్వం దగ్గర సరి అయిన సాంకేతికపరమైన విజ్ఞానం లేనందుకల్ల తెల్లదోషం నివారణకు తగినటువంటి సరియైన మందులు చెప్పలేనందుకల్ల ప్రతి నాణ్యత తగ్గింది. తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వం బాధ్యత ఎంతో వుంది. నాణ్యత అనేది ప్రక్కకు పెట్టి, యీ వున్న సరుకు కొనుగోలు చేయాలని అనుకుంటుంది. రైతు సాగు చేసిన దానితో తప్పులేదు. మీరుచెప్పిన పద్ధతి ప్రకారం సాగుచేశాం. సాంకేతికపరమైన లోపాలువున్నందుకల్ల యీ నష్టం రైతులు ఎదుర్కోవలసి వుంటుంది. వాటిని ఎదుకోవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది, దీన్ని ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకుని మద్దతు ధర ప్రకటించి కొనుగోలు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ శంకర నాగేశ్వరరావు :- నేను ప్రతి రైతును అధ్యక్షా. ప్రతి, మిర్చి, పొగాకు పండించే రైతును. ఇక్కడ యీ విషయములో తమకు, గౌరవ సభ్యులకు కూడా తెలుసు. నేను 1984 లో పూసాయ మంత్రాని ఉన్నప్పుడు, కేంద్రప్రభుత్వంలో అప్పటి వాణిజ్య మంత్రి - ఇన్‌చార్జి వున్న శ్రీ వి. పి. సింగ్ గారి దగ్గరకి వెళ్లి యీ రాష్ట్రానికి ప్రతి ఎగుమతి చేసుకునే అకానాన్సి రలుగచేయలసిందిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున మేము కోరడం జరిగింది. మార్కెట్ ద్వారా కొనాలనే ఉద్దేశంతో వుంది. గత సంవత్సరం నుంచి ప్రతి నిల్వ వుంది. ఇప్పుడు సిసిబి ని కొనాలని బట్టిగా డిమాండు చేయడం జరిగింది. మహారాష్ట్ర, గుజరాత్, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతిలో ఆగ్రా స్థానంలో వున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి ప్రతి ఎగుమతి చేసుకోవడానికి ఇంత సులువు అధికారులు రాలేదు. అక్కడ మహారాష్ట్ర, గుజరాత్ రాష్ట్రాలలో వున్నటువంటి ప్రతి ఎగుమతి చేయడానికి అనుమతి. చి. చి. అక్కడ స్థానికుల నుంచి స్పెన్సింగు చిల్లు వారు ప్రతికొనే పరిస్థితి వుంది. మన ప్రభుత్వం మార్కెట్ ద్వారా అర్జున కనుక యిస్తే

ఎగుమతి చేయలేకుంటే సంచలన్లుతో ప్రభుత్వం వుంది. దానికి వెనుకాడేది లేదు. ఇప్పటికే కేంద్ర ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా వనకు ఎక్స్‌పోర్ట్ అర్థరాయ్ నందున మన సి.ఐ.ని ఇక్కడ పత్తిని కొనాలని కోరితే, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో నాణ్యత లోపించింది అన్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం స్పిన్‌ఫెడ్ మార్కెట్ ద్వారా ప్రతి కొనడం తమకు తెలుసు. ప్రతికొనుగోలు అప్పుడి యివాళ ఎక్స్‌పోర్ట్ అర్థరు లేకపోతే కొనడం సాధ్యం కాదు. కాని, రైతుల బాధలను దృష్టిలో పెట్టుకుని స్పిన్‌ఫెడ్ ద్వారా, మార్కెట్ ద్వారా కొనడం జరుగుతుంది. యివాట్టికి మేము సి.ఐ.ని డిమాండు చేస్తున్నాము. మీరు రండి అని చెప్పి వారిపైన యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒత్తిడి తెస్తున్నది. అనేక చోట్ల యార్డులు తెరవాల్సి కోరుతున్నారు. మరి యాగ్ధలకు ప్రతి రాకడంలేదు. ఒకవేళ వచ్చినా కూడా నాణ్యత కోల్పోయిన ప్రతి వస్తుంది.

మేము మామూలుగా ప్రకటి చిన మద్దతు దరను పెట్టలేమని వారు స్పష్టముగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఎప్పుటిప్పుడు తెలియజేస్తున్నారు. ఈ సంవత్సరం పండిన ప్రతిరో సుమారు 6 లక్షల 21 వేల 919 కింటాలు ప్రత్తిని వివిధ సంస్థలు కొనడము జరిగింది. డిగిరి ప్రత్తిని ఈ రోజు అమ్మకంలసిన పరిస్థితి రైతు మీద వుంది. రైతు చైన్యమైన పరిస్థితిలో ఉన్నాడు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము సి. సి. ఐ. మీద ఒత్తిడి తేడం మిగతా చేయగలిగింది ఏమీలేదు. మన వున్న ఆర్థిక వనరులను దృష్టిలో వుంచుకొని మార్కెట్ ద్వారా, స్పిన్‌ఫెడ్ ద్వారా కొనిపించడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తాము.

శ్రీ జి. చిన్నయ్య వాదరి :- అధ్యక్షా, క్వారంటీ లేదు అంటున్నారు. భారత దేశములోని అన్ని రాష్ట్రాల్లో కంటే ఆంధ్ర రాష్ట్రములోని ప్రత్తి నాణ్యత అయింద ఈ సందర్భములో చూచి చేస్తున్నాను. ఇతర రాష్ట్రాలలో నాసిరకము ప్రత్తికి మద్దతు దరను సరిగా ఇస్తున్నాడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ మాత్రం ఇక్కడము లేదని తెలుస్తున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వము మీద ఈ విషయములో ఎందుకు ఒత్తిడి తీసుకు రాకూడదు?

శ్రీ సంత నాగేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌ములో ప్రత్తికి నాణ్యత లోపించిందని నేను అడం లేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌ములో మేలు రకము ప్రత్తి పండుతుందని ఒప్పుకుంటున్నాను. 1984-85 సంవత్సరములో పండించిన ప్రత్తిలో కొంత నాసి రకముగా వుందని సి. సి. ఐ. అన్నదని మాత్రం చెబుతున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము రైతుల బాధలను అర్థము చేసుకొని సి. సి. ఐ. మీద ఈ విషయములో అనేక రకాలుగా ఒత్తిడి తెస్తున్నది. (ప్రత్తి కొనుగోలు విషయములో ఇది ఏకైక సంస్థ) మేము రైతుల నుండి ప్రత్తి కొనుగోలు చేయడానికి సిద్ధముగా వున్నాము, మాకు ఎక్స్‌పోర్ట్ అర్థరాయ్ నందున మేము కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఆడగళము జరిగింది. ఎక్స్‌పోర్ట్ అర్థరాయ్ వచ్చినా రాకపోయినా మార్కెట్, స్పిన్‌ఫెడ్ ద్వారా కొనడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నాము.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :- ఇక్కడ మనం ఎంత గట్టిగా పెద్దగా మాట్లాడినా మంత్రి

గారు కూడా తను బాధ్యతను తప్పించుకోరాదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఏ రకమైన బాధ్యత లేదా ? సి. సి. ఐ. మీద కాన్వోయిడి, కేంద్రము మీద కాన్వోయిడి ఆందోళన చేయడానికి పేరూ ముందుంటాము. వీళ్ళ ఆందోళనలు తీరే లోకం రైతులు ఏమి కావాలి ? ఆ లోపం ప్రతి నాణ్యత యికా లోపిస్తుంది. మీరూ కొంటామని వాగ్దానము చేశారు. ఆ విషయము ఏమి చేశారు ? అప్పుడు సి. సి. ఐ.కి, కేంద్రానికి తెలియదా ? కొన్ని రాష్ట్రాల్లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కొని నిల్వ చేసే అవకాశము వచ్చిస్తున్నాడు మార్కెట్ లోకి తీసుకోవడం లేదా ? ఎన్నో సమస్యలు వస్తున్నాయి, ప్రతి గురించి రూ. 2-3 కోట్లు గడ్డము అయితే ఏమయింది ? రాష్ట్ర ప్రభుత్వము బాధ్యత వహించాలి.

శ్రీ సంత నాగేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, నేను శ్వసనాయమంత్రిగా వున్నప్పుడు స్వయంగా కేంద్ర ప్రభుత్వము వారి దగ్గరకు వెళ్ళి విదేశీ ఆర్థిక కావాంశి అడగడము జరిగింది. వారు విదేశీ ఆర్థిక యిస్తారు అనే ఉద్దేశ్యముతో కొంటామని చెప్పడము జరిగింది. ఈ రోజు వరకు ఎక్స్‌పోర్టు ఆర్థిక రాలేదు. మాకు వున్న అధిక పరిమితుల మేరకు మార్కెట్ ద్వారా కొని సహాయం చేయాలనే ఆలోచనలో వున్నాము.

శ్రీ యన్. రామకృష్ణ :- అధ్యక్షా, మాకు కావలసింది మీరు యిస్తున్న కొంటారా ? రైతుల నుండి కొని నిల్వ చేస్తారా అని అడుగుతుంటే “నేను శ్వసనాయమంత్రిగా వున్నప్పుడు మాట్లాడాను, నేను స్వయంగా రైతును” అని చెబుతున్నారు. ప్రతిని పండించే రైతు మంత్రిగా కూడా వున్నారు కనుక ప్రతి మీద నష్టము వచ్చినా మంత్రి మీద ఎగ వేసుకోగలరు. రైతుకు మరో ఆధారం లేదు. అది అమ్మకుండా మళ్ళా శ్వసనాయానికి పెట్టబడి పెట్టగలిగే పరిస్థితిలేదు. నిరుడు ప్రతి, అంతకుముందు సంవత్సరము పొగాకుల వల్ల రైతులు చిక్కులపాలయ్యారు. ప్రతి సంవత్సరము ఇలా నష్టాలపాలు అవుతూ వున్నారు. మీరు తీసుకుంటాము అనే గ్యారంటీ యివ్వండి. బ్రతకడమే నేరము అనే పరిస్థితి రైతుకు కలగడము దురదృష్టకరము. కనీసము కొనండి. తరువాత మీరు సెంటర్ లో మాట్లాడతారో, ఎక్స్‌పోర్టు లక్ష్య తీసుకుంటారో అన్నీ తరువాత సంగతులు. రైతును అనుకోవడం అతను ఏమిటిని బ్రతుకురాడు ? ప్రతిని తీరలేడుకదా. రైతు ఉపవాసాలతో చావలసిందేనా ? శ్వసనాయము చేసుకోవలసిన అవసరములేదా ? తమరు ఆలోచించి తక్షణము పరిష్కార మార్గము చెప్పండి. ఈ పరిస్థితి నుండి రైతును ఎలా అయినా అదుకోవాలి.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- రైతులకు కొంత అద్యాన్ను యిస్తారా ? ఇప్పుడు నిల్వ ఉన్న ప్రతిని మరో 15 లేక 20 రోజులలో కొంటామని చెబుతారా ? మార్కెట్ ద్వారాగాని, మరో సంస్థ ద్వారాగాని కొనలేకపోతే 50 నుండి 75 శాతము దాకా అద్యాన్ను ఈ ప్రభుత్వము రైతులకు చెల్లిస్తుందా ?

శ్రీ చనంత నాగేశ్వరరావు :- ఇప్పుడు మిగిలి వున్న ప్రతిని వుచుకోడానికి రైతులు అడ్వాన్సు యిచ్చే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి లేదు.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- ఇంతకు ముందు యిచ్చారా ?

శ్రీ చనంత నాగేశ్వరరావు :- ఇప్పటికే స్పెన్ ఫెడ్ ద్వారా కొనడని వారికి కొంత అడ్వాన్సు యివ్వడము జరిగింది.

స్పెన్ ఫెడ్ ను, మార్క్ ఫెడ్ ను ప్రతిని కొనడానికి ముందుకు వచ్చి రైతులను అడుకోవలసిందిగా కోరడం జరిగింది. ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం - మిగిలిన ప్రతి నాసిరకంగా వుండడం, దానికి మత్తుధర కావాలని రైతులు పట్టుపట్టడం జరుగుతోంది. అందువల్ల ప్రతి అమ్ముడు పోవడంలేదు. యార్డులకు ప్రతి వస్తే కొనడానికి సంస్థలు ముందుకు వస్తున్నాయి. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం సానుభూతితో వుంది. మేము తగు చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :- వారు రైతుగా మాట్లాడుతున్నామంటూ ఆ సంగతి పూర్తిగా మరచిపోయి మంత్రిగా మాట్లాడారు. దానికి వుదాహరణ నాణ్యం తగ్గిన ప్రతి మిగిలింది అనడం. ఈ సంవత్సరం పండిన ప్రతి నాణ్యం తగ్గిందిగా వుంది. అంతేకానీ, అమ్ముగా మిగిలిన ప్రతి నాణ్యత తక్కువది అనడం అన్యాయం.

చనంత నాగేశ్వరరావు :- సి. సి. ఐ. వారు చెప్పిన మాట నేను చెప్పాను. వాళ్ళను మీరు ఎందుకు కొనడంలేదని అడిగితే ప్రతిలో నాణ్యత లేదని చెప్పారు.

శ్రీ ఎం. కాశిరెడ్డి :- సి. పి. ఐ. సంగతి కాదు, మీ సంగతి చెప్పండి. జిల్లాలలో రైరాంగం చాలా యిబ్బంది పడుతున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం “మేము ఏమీ సహాయం చేయడము” అని చెబుతోందని ఆర్థం చేసుకోవలసి వస్తోంది. రైతులు ఈసారి ప్రతి వేయడం, చాడమరండి అని చెప్పండి.

[ఇంటర్వ్యూ]

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :- తరువాత కాలింగ్ అటెన్షన్ తీసుకోవలసి వుంది. ఇందులో రూలు 212 క్రింద యిచ్చిన స్టేట్ మెంట్ గురించి మాట్లాడడం జరిగింది. అడిగిన ప్రశ్నలకు మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పి తప్పక పరిశీలిస్తాము అన్నారు. ఇంకా బడ్జెట్ డిస్కషన్ కూడా తీసుకోవలసి వుంది. దయచేసి మీ సీట్లలో కూర్చోండి.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :- అధ్యక్షా. పరిశీలిస్తాను అంటే ఈ లోపం రైతు చవిపోతారు.

శ్రీ చనంత నాగేశ్వరరావు :- ఆధ్యక్షా, ఉన్న పరిస్థితి చెప్పాను. అంతేకాకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వము గత సంవత్సరము పొగాకు రైతులను ఆదుకొనడానికి పొగాకు రైతుల గ్రోయర్సు సొసైటీద్వారా రు. 2 కోట్ల సీడ్ మనీ యిచ్చాము. అదే పొగాకు సొసైటీని ప్రకాశంజిల్లా ప్రతిని కొనడని అదేశాలు యిచ్చడం జరిగింది. పొగాకు గ్రోయర్సు సొసైటీవారు శ్రీ శరభయ్య నాయకత్వంలో ఈ నెల 19వ తారీఖునుండే కొనడానికి ముందుకు వచ్చారు. మాకు వున్న చనరుల మేరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెనుకకు వెళ్ళే ప్రశ్న లేదు. ఆ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

మా స్థాయిలో ఉన్నటువంటి మార్కెట్, స్పిన్ ఫెడ్, బొబాకో గ్రోయర్స్ సొసైటీ-ఈ మూడింటిద్వారా మాకువున్న ఆర్థిక వనరుల మేరకు ఈ ప్రభుత్వమునకు రైతును ఆదుకోవాలన్న ఆలోచన, లక్ష్యము, చిత్తశుద్ధి ఉంది. ఆర్థిక పరిస్థితుల గురించి అర్థం చేసుకోమని వారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేకర్ : చిత్తశుద్ధి అనడం షేమ్.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : వే బాద్ వారినుంచి కోరుతున్నాము. వారికి తిండి కావాలి. ఏమి చేయమంటారో చెప్పండి. చిత్తశుద్ధి ఉంది అంటే చిత్తము అటుపోయే శుద్ధి ఇటు పోయే,

శ్రీ చనంత నాగేశ్వరరావు : రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రములో పేరుకుపోయిన నిల్వలను తరలించడముకోసం తన ధర్మాన్ని గుర్తించి అనేక చర్యలు తీసుకున్నదని చెప్పి వాటిని ఇప్పుడే నేను వివరించాను. మొట్టమొదటగా ఎక్స్ పోర్ట్ అర్డర్ కావాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడిగితే మాకు రాలేదు, సి.సి.ఐని అనేక కేంద్రాలు తెరచి కొనవలసిందని అభ్యర్థించాము. ఈ లోపుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆధ్వర్యములోవున్న మార్కెట్, స్పిన్ ఫెడ్, ప్రకాశం జిల్లాలోని బొబాకో గ్రోయర్స్ సొసైటీద్వారా అవసరం అయితే ప్రతి రైతులను ఆదుకోడానికి వారికి పర్మిషన్ ఇచ్చి ఈ మూడు సంస్థలద్వారా ఆర్థిక వనరుల మేరకు కొనుగోలు చేయించడం ప్రారంభించడం జరిగింది. సి. సి. ఐ కొనకపోతే మొత్తం ప్రతి మా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలోవున్న ఏజన్సీలద్వారా కొనడం సాధ్యం అయ్యే సరికాదు. సి. సి. ఐ మీద ఒత్తిడి తీసుకు చస్తున్నాము. నాణ్యతలేదు కాబట్టి మద్దతు ధర ఇచ్చి కొనలేము అంటున్నారు. ఈ పరిస్థితులలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రైతుకు న్యాయం చేయాలని ఈ మూడు సంస్థలను తీసుకువచ్చి కొనుగోలు చేయించాలని యోచన చేస్తున్నది. అంతే కాకుండా సి.సి.ఐ పైనకూడా ఒత్తిడి తీసుకు చస్తాము.

శ్రీ పి. వెంకటపతి : ముఖ్యమంత్రిగారు ఇదివరలో హామీ ఇచ్చి ఉన్నారు. నాణ్యతతో నిమిత్తం లేకుండా ఈ సంవత్సరం పేరుకుపోయిన ప్రతి నిల్వలను కొను

గోలు చేయవలసి చెప్పి హామీ ఇచ్చి ఉన్నాడు. ఆ మేరకు అన్ని ప్రతికరలో కూడా ప్రకటన వచ్చింది. ఇప్పుటి పరిస్థితి చాలా అందోన కలిగిస్తోంది. ఈ ప్రభుత్వం తనకు వున్న ఆర్థిక సమర్థుల మేరకు ఖర్చు పెడుతోంది అంటే అసలు ఖర్చు పెట్టింది ఏమీ లేదు. ఇప్పటిరయినా ఈ ప్రభుత్వం కొనుగోలు కేంద్రాలను రెండు నాణ్యతతో నిమిత్తం లేకుండా కొనే దానికి ఒక నిష్ణయాన్ని ప్రకటించమని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. టి. రామారావు :- ఈనాడు రైతు జన సంక్షేమమే ప్రభుత్వ ఆదర్శం. యధానికి దురదృష్టకర శాస్త్ర వాగలలో తడవడం శ్రద్ధ ప్రతి ఎక్స్‌పోజ్‌కు అనుచైన క్వాంటిటీ రాకపోవడం జరిగింది. కాబట్టి మార్కెట్ కౌన్‌డానికి అది అనువుగా లేదు. ప్రతి ఎగుమతి సర్టిఫై సంతాదించాము. కాని ఎగుమతికి సరయి క్వాంటిటీ రాక పోవడం శ్రద్ధ మార్కెట్ కౌన్‌డానికి ఒక విధముగా అంతరాయం కలిగింది. పండిన ప్రత్తి ఎక్కువగా నిండ్లు దిన్నాయి తగిన గిట్టుబాటు ధరలేదు అసలు కొనేవారులేరు. ఎక్కువ నిండ్లు మంచిది కాదని ప్రభుత్వ పరంగా కాటన్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారికి ఈ విషయములో కొనుగోలు చేయాలని చెప్పడం ఒక లక్ష బేళ్ళు కొంటామని వారు చెప్పడం జరిగింది. వెంటనే దాని విషయములో ప్రభుత్వం తగు విధమైన శ్రద్ధ తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. అదే కాకుండా బొబాకో గ్రోయర్స్ యూనియన్, ప్రాశం జిల్లా వారికి ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది, వారికి రు. 2 కోట్ల మూంధకు ఇదివరకే ప్రభుత్వం పొగాకు కొనుగోలు విధానములో ఇవ్వడం జరిగింది. దాని విషయములో చాకిరి సుమారుగా రు. 20, రు. 30 లక్షం లాభం వచ్చినట్లుగా వారి అంచనాల పట్ల తేలి ది. కాబట్టి మొత్తం వినియోగించి కొనమని వారికి ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. కల్చరల్ మెంటరీ ఈ విషయంలో రైతులకు సహాయకడ వలసిందిగా ఆదేశాలు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. ఇందులో మధ్య దళారీల ద్వారా కాకుండా రైతుల దగ్గర దిక్కుగా కొనుగోలు ఈ రోల్ టేటివ్ సంస్థద్వారా మీరు ప్రతికొనాలనేటటువంటి నిబంధనను ప్రభుత్వం ఏర్పరచడం జరిగింది. ఏదైనా ఆర్థికలోపం ఉంటే బొబాకో గ్రోయర్స్ యూనియన్ వారు మాకు లాభాలు వచ్చిన మాట నిజమే అయితే డబ్బు లేదంటే వసతులు కల్పించాలని వారికి ద్వారాకో లోన్స్ కల్పించడం జరుగుతుంది. ప్రభుత్వ పరమైన గ్యారంటీలు ఏమైనా కావాలంటే ఇర్రామని చెప్పడం జరిగింది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న విధానాలను నిమిత్తం మనవి చేస్తున్నాను. ఏవైనా కొత్త విధానములు నడపాలి అని గౌరవసభ్యులు అంటే కాగితం మీద ప్రాసి ఇస్తే ఆ విషయాలు ఆలోచించడం జరుగుతుందని సవిషయముగా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. వెంకటపతి :- లక్ష బేళ్ళకు 700 బేళ్ళు కొనుగోలు చేయడం జరిగింది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :- ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ కలెక్టరుగారిని చర్యలు తీసుకోమని చెప్పామన్నారు.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :- ప్రకాశం జిల్లాలోనే కాదు. మూడు నాలుగు జిల్లాలు ఉన్నాయి.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- ప్రకాశం జిల్లా బొబాకో గ్రోయర్స్ వారు మూడు నాలుగు జిల్లాలలో ఉన్న ప్రతిని కొనడానికి అవకాశం ఉంది. వారు పోగాకు కూడా ఇదివరలో కొన్నారు.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :- వారి దగ్గర రు. 80 లక్షలు ఉంటే 1.77 లక్షల వేళ్ళ ప్రతి కొనుగోలు చేస్తారంటే ఎలాగ ?

re : Admission of more than hundred students into B.Sc., (Agriculture) and B.V.Sc., courses with bogus certificates.

వ్యవసాయ, పశుసంవర్ధన శాఖ మంత్రి తరపున హోం శాఖ మంత్రి శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :

నియమావళి ప్రకారము, ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం అండర్ గ్రాడ్యుయేటు కోర్సులలో అంటే బి.ఎస్.సి (వ్యవసాయం), బి.వి.ఎస్.సి యనామల్ హజ్జం డరీ, బి.ఎస్.సి (హోం సైన్సు), బి.ఎస్.సి (హార్టికల్చర్), బి.ఓక్ (వ్యవసాయ ఇంజనీరింగు), బి.ఎస్.సి (డైరీ టెక్నాలజీ) కోర్సులలో ప్రవేశాలు రెండు సంవత్సరాల ఇంటర్ మీడియట్ కోర్సు లేదా తత్సమానమైన పరీక్షలో బచ్చిక పాఠ్యాంశాలకుగల 600 మార్కులకుగాను విద్యార్థులు తెచ్చుకొన్న మార్కులు ఆధారంగా జరుగుతాయి. అభ్యర్థులు తమ దరఖాస్తులతోపాటు మార్కుల మెమోరాండం, ధృవీకృత ప్రతులను కూడా జనపరచాలి. ఈ దరఖాస్తులను పరిశీలించిన తర్వాత ఎంపిక అయిన అభ్యర్థులకు తాత్కాలిక ప్రవేశం మంజూరుచేసి వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయానికి చెందిన వివిధ కళాశాలలకు కేటాయిస్తారు. అసలు ధృవపత్రాలను డిన్నిపాట్ల తనిఖీచేసి అభ్యర్థులను చేర్చుకొని ఆ ధృవపత్రాలను తమ ఆధీనములో వు చుకుంటారు.

అండర్ గ్రాడ్యుయేటు కోర్సులలో ప్రవేశానికి దరఖాస్తులు కోరుతూ, 1985 జూన్ లో ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం జారీ చేసిన ప్రకటన ఆధారముగా 15-7-1985 నాటికి అంటే నిర్ణీత గడువులోగా అందిన దరఖాస్తుల వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా వున్నాయి.

1. బి.ఎస్.సి., (వ్యవసాయం), బి.ఎస్.సి. అండ్ యానిమల్ హబ్బందరీ,
బి.ఎస్.సి (హోం సైన్సు)

బి.ఎస్.సి., హార్టికల్చరల్ అండ్ వచ్చిన దరఖాస్తులు

(పై నాలుగు కోర్సులకు ఒకే దరఖాస్తు)

5,200

2. బి.చెక్ (వ్యవసాయ ఇంజనీరింగు), బి.ఎస్.సి., (డైరీ)

డెస్కంజీలకు వచ్చిన దరఖాస్తులు

(రెండు కోర్సులకు ఒకే దరఖాస్తు)

2,200

మొత్తం : 7,400

1985 జూలైలో ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయ రిజిస్ట్రారుకు మారు పేరుతో ఒక అర్జీ అందింది. అందులో, కొందరు విద్యార్థులు ఇంటర్మీడియేట్ పరీక్ష మార్కుల మెమోను ఫోర్జరీచేసి గత సంవత్సరాలలో ప్రవేశాన్ని పొందినట్లు ఆరోపించడము జరిగింది. పై ఆర్జీ అందిన మీదట అభ్యర్థులు దాఖలుచేసిన ధృవపత్రాలలోని మార్కులను ఇంటర్మీడియేట్ బోర్డు నిర్వహించే ట్రాబుల్ షెట్ నమోదు చేసిన మార్కులతో తనిఖీ చేయించడం జరిగింది. ఈ తనిఖీలో 15 ఫోర్జరీ కేసులను కనుగొన్నారు. ఈ విషయాన్ని హోంశాఖ కార్యదర్శికి తెలియజేయడం జరిగినది. దర్యాప్తు నిమిత్తము వాటి ప్రతులను నేర విభాగపు స్పెషల్ ఇన్ స్పెక్టర్ జనరల్ కు, రంగారెడ్డి జిల్లా పోలీసు సూపర్ టెండరు రి-8-1985 తేదీన పంపడం జరిగింది. ఈ విషయములో ఇదివరకే దర్యాప్తు ప్రారంభించినట్లు నేర విభాగపు స్పెషల్ ఇన్ స్పెక్టర్ జనరల్ కు తెలియజేశారు.

త్రైమాసిక అప్పగించబడిన 15 మంది విద్యార్థులను తరగతులకు హాజరు కాకుండా చేయడం జరిగింది. వారి ప్రవేశాన్ని రద్దు చేసేందుకు షోకాజు నోటీసును జారీ చేయడం జరుగుతున్నది. దర్యాప్తు తుది నివేదిక అందిన తరువాత తప్పకుండా ధృవపత్రాలను జారీచేసిన వ్యక్తి లేదా వ్యక్తులపై అవసరమైన చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఇంకా ఏమైనా ఫోర్జరీ చేసిన మార్కుల మెమోరాండాల దాఖలు అయ్యాయా అనే విషయాన్ని తెలుసుకోవడానికి విశ్వవిద్యాలయానికి చెందిన అన్ని కళాశాలలు అందే విషయమునగరు, బాపట్ల, తిరుపతిలోని వ్యవసాయ కళాశాలలు, రాజేంద్రనగరు, తిరుపతిలోని మెటర్నరీ సైన్సు కళాశాలలో, హైదరాబాదు, బాపట్లలోని హోం సైన్సు కళాశాల

ప్రిన్సిపాళ్ళను, ఈ రోజువరకు ఆయా కళాశాలలో వున్న ప్రతి విద్యార్థి దాఖలు చేసిన ధృవపత్రాలలోని మార్కులను జాబితావేసి, ఇంటర్మీడియట్ టాబ్యులేషను బోర్డు నిర్వహిస్తున్న టాబ్యులేషన్ రిజిస్టర్లలో నమోదు చేసిన మార్కులతో వాటిని తనిఖీ చేసేటట్లు చూడవలసిందిగా ఆదేశించడం జరిగింది. ప్రిన్సిపాళ్ళకు తోడ్పడేందుకు విశ్వవిద్యాలయం కొంతమంది అధికారులనుకూడా పంపుతున్నది. ఈ తనిఖీ పని ఒక వారంలోగా పూర్తి కాగలదని ఆశిస్తున్నాము. అవకతవకలు జరిగేటట్లు కనుగొన్న కేసుల విషయంలో వారి ప్రవేశాలను రద్దు చేయడంకోసం షోకాజ్ నోటీసులను జారీ చేయడం, క్రిమినల్ చర్యను వారిపై ప్రారంభించడం కూడా జరుగుతుంది.

ప్రస్తుత విద్యా సంవత్సరమయిన 1985-86లో అట్టి కేసులను నివారించడానికి పీలుగా, ఆధ్వర్యం తమ దరఖాస్తులతో జతపరచిన మార్కుల జాబితాలను ఆర్డీవస్టు ఇచ్చడానికి ముందుగా ఇంటర్మీడియట్ బోర్డు నిర్వహించే టాబ్యులేషను రిజిస్టరులో నమోదైన మార్కులతో సరిచూడాలని నిర్ణయించడము జరిగింది. ఇందుకోసము 14-8-85, 13-8-85 తేదీలలో విశ్వవిద్యాలయ అధికారుల బృందాన్ని ఒకదానిని ఇంటర్మీడియట్ బోర్డుకు పంపడము జరిగింది. వారు తనిఖీ పని పూర్తి చేశారు. దొంగమార్కుల జాబితాలను సమర్పించిన కేసులను కొన్నిటిని పట్టుకున్నారు. అవి ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

కోర్సు తనిఖీకోసం ఇంటర్మీడియట్ పట్టుకున్న జిల్లావారీగా వివరాలు
బోర్డుకు పంపిన కేసుల కేసుల సంఖ్య

సంఖ్య.

బి. ఎస్. సి.			వరంగల్ 5
(వ్యవశాయం)	741	16	మహబూబ్ నగర్ 2
బి. వి. ఎస్. సి. అండ్			
యమల్ హబ్బందరీ			రంగారెడ్డి 5
బి. ఎస్. సి.,			
(హోం సైన్సు)			రంగారెడ్డి 2
బి. ఎస్. సి.			హైదరాబాదు 1
(హార్టికల్చర్)			కర్నూలు 1

బి. డెక్.

(వ్యవసాయ

ఇంజనీరింగ్)

58

6

వరంగల్ 3

బి. ఎస్.సి.,

కరీంనగర్ 2

(డ్రై రీ టెక్నాలజీ)

హైదరాబాద్ 1

6

దొంగమార్కుల జాబితాను సమర్పించిన అభ్యర్థులను తాత్కాలిక ఎంపిక జాబితా నుండి తొలగించి, వారి అడ్మిషన్ల కోసం వారు చేసుకొన్న దరఖాస్తులను ఎందుకు త్రోసిపుచ్చరాదో, వారిపై క్రిమినల్ చర్యలు ఎందుకు తీసుకోరాదో తెలియపరచవలసి నదిగా కోడతూ వారికి నోటీసులను జారీ చేయడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :- బోగన్ సర్టిఫికేట్స్ యిచ్చినది ఒక్క బి.వి.ఎస్.సి. లో చేరడానికి అనే కాదు. ఉద్యోగాలలో చేరడానికి కూడా ఉపయోగించారు. పెద్ద రాకెట్ నడుస్తోంది. ఈ ఒక్క సందర్భములోనే కాదు. నాగార్జున యూనివర్సిటీలో మార్కులు అప్పటికప్పుడు మార్చినట్లు 100 వరకు ఆరోపణలు చేశాము. దానిలో 15 మాత్రమే తేలినవి. మిగతావి మంచి సర్టిఫికేట్స్ తేలినదా ? విద్యా సంస్థల నడుస్తోంది. తరు వాత షోకాజ్ నోటీస్ ఇచ్చేటప్పటికి కోర్స్ పూర్తి అయిపోతుంది. 15 సర్టిఫికేట్లు విష యము తేలడానికి బంతి డైము పడితే మిగతావాటి విషయంలో ఏమి చేస్తున్నారు? వారు కోర్టుపోయి స్టే ఆర్డరు తెచ్చుకొనే అంకాళం వస్తుంది. దీనిని సీరియస్ గా తీసుకొని వెంటనే దర్యాప్తు చేయించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ చనంత నాగేశ్వరరావు : సంవత్సరాలు పట్టలేదు. 17 జూలై 1985 న మా దృష్టికి వచ్చింది. రాగానే సి.బి.సి.ఐ.డి ఆపగించారు. 1985 వరకు పంపిన కేసులలో 15 వరకు తేలినవి. ఈ సంవత్సరము తప్పదు మార్కులతో సీట్లు సంపాదించినవారు 16 అని తేలివది. ఈ ఫోగ్డరీ చేస్తున్నది వ్యక్తిగాని, వ్యక్తులుగాని ఈ రాకెట్ ని నడుపు తున్న వారిని తెలుసుకొని కఠినమైన చర్యలు తీసుకొంటాము.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రా : గత సంవత్సరాలకు సంబంధించి 15 తేలాయి అన్నారు వారిపైన చర్య తీసుకొంటే ఈ సంవత్సరము ఎట్లా వచ్చాయి ?

శ్రీ చనంత నాగేశ్వరరావు : గత సంవత్సరాల విషయంకూడా ఫిర్యాదు చేసినది 17 జూలై 1985న, ఒక ఎనానిమస్ లెటర్ వచ్చింది. వెంటనే సి.బి.సి.ఐ.డి దర్యాప్తు

చేసింది. 1985 వరకు 15 కేసులు అని, 1985-86కు సంబంధించి 16 పోజీర్ సర్టిఫికేట్లు అని తెలుసుకొనడం జరిగింది.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు : 100 మంది అని స్పష్టమగా చెప్పాము. మంత్రిగారు దీనిని ఒక చిన్న విషయంగా తీసుకొన్నట్లు వుంది. ఇంటర్మీడియట్ బోర్డులో కుంభకోణము జరుగుతున్నట్లు గతంలో వెల్లడి అయింది. మార్కుల ప్రాతిపదికపైన ఇచ్చే సీట్స్ కావడం దరఖాస్తులు పరిశీలిస్తున్న సందర్భములో 86, 87 శాతము అని మార్కులు చివ్విస్తూ వేశారు. తరువాత అనుమానంబల్లి పరిశీలించిన తరువాత బయట పడింది. 15 మాత్రమే కాదు. దాదాపు సగము వరకు వున్నట్లు తెలుస్తున్నది. పరిశీలన చేస్తాము అంటే మంత్రిగారు చాల తేలికగా చెబుతున్నట్లు వుంది. ఇంటర్మీడియట్ బోర్డులో పెద్ద కుంభకోణము జరుగుతున్నట్లు తెలుస్తున్నది. దాబ్బులైన వారిపైన చర్య తీసుకోవాలి. శాస్త్రగ్రహితంగా దాబ్బులు జరిపితే జరుగుతున్న కుంభకోణం బయట పడుతుంది.

శ్రీ చంద్ర నాగేశ్వరరావు : 17 జూలై 1985 నాడు ఒక ఎన్నింగ్స్ లెట్ నచ్చింది. సి.వి.సి.ఐ.డి చేత గట్టి దాబ్బులు చేయించడం బోగస్ సర్టిఫికేట్లు వున్నట్లు గుర్తించడము జరిగింది. 1981 నుంచి 1985 వరకు జరిగిన అడ్మిషన్సులో 15 బోగస్ సర్టిఫికేట్లు అని తేలింది. 1985-86 కి సంబంధించిన అడ్మిషన్సులో 16 బోగస్ సర్టిఫికేట్లు అని తేలింది. దీనికి సంబంధించిన పబ్లిక్ గాని, ముఖాగాని వారిపైన కఠిన చర్య తీసుకొంటాం. పోజీర్ వుందని ఇప్పటికే తెలుసుకొనడం జరిగింది. పోజీర్ వున్నట్లు సాక్షి సాక్షి విద్యాలయంవారు కనుగొన్నారు. ఎవరనేది తెలుసుకొని చర్య తీసుకొంటాము.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Audit Report on the working of the A.P. State Financial Corporation for the year 1983-84.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు : 1983-84 సంవత్సరమున ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఆర్థిక సంస్థ పని తీరుపై ఆడిట్ నివేదిక ప్రతిని 1951, రాష్ట్ర ఆర్థిక సంస్థల చట్టంలోని 37/71 సెక్షన్ కు అనుగుణంగా సభా సమక్షముందు ఉంచుతున్నాను.

Annual Report of the Republic Forge Company Limited for the year 1982-83.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు : 1982-83 సంవత్సరమునకు రిపబ్లిక్ ఫోర్జ్ కంపెనీ లిమిటెడ్ యొక్క వార్షిక నివేదిక ప్రతిని ఆడిట్ నివేదిక మరియు భారత కంప్ట్రోల్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ వ్యాఖ్యలతోపాటు 1956, కంపెనీల చట్టంలోని 619-ఎ(8) సెక్షనుకు అనుగుణంగా సభా సమక్షముందు ఉంచుతున్నాను.

Annual Report and Accounts of the A.P. Police Housing Corporation Ltd., for the year ending 30-6-1983.

Sri Vasanta Nageswara Rao (Minister for Home) :- Mr. Deputy Speaker Sir, I beg to lay on the Table :

“A copy of the Annual Report and Accounts of the Andhra Pradesh State Police Housing Corporation Limited for the year ending 30-6-1983 as required under section 619-A of the Companies Act, 1956.”

Thrid Annual Report of the A.P. State Textile Development Corporation Ltd., for the year 1977-78.

Sri S. Ramachandra Reddy (Minister for Small Scale Industries) :- Mr. Deputy Speaker, Sir, I beg to lay on the Table :

“A copy of the Third Annual Report of the Andhra Pradesh State Textile Development Corporation Limited for the year 1977-78, in compliance with Section 619-A (3) of the Companies Act, 1956.”

Annual Report for the year 1982-83 and 1983-84 of the Nizam Sugar Factory Limited.,

Sri N. Farood (Minister of Sugar Industries) :- Mr. Deputy Speaker, Sir, I beg to lay on the Table :

“A copy in each of the 46th Annual Report for the year 1982-83 and 47th Annual Report for the year 1983-84 of the Nizam Sugar Factory Limited together with Audit Paras and the comments of the Comptroller and Auditor General of India, in compliance with section 619 A (3) of the Companies Act, 1956.”

Sixth Annual Report on the working of the A. P. Forests Development Corporation Limited.,

Sri A. Mahipal Reddy (Minister for Tourst):- Mr. Deputy Speaker, Sir, I beg to lay on the Table :

“A copy of the Sixth Annual Report on the working of the Andhra Pradesh Forests Development Corporation Limited for the financial year 1980-81, in pursuance of Section 619 A of the Companies Act., 1956”

Mr. Dy. Speaker :- Papers laid on the Table.

GOVERNMENT MOTIONS

re : Election of the Committee the on Public accounts.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు ;

1985-86 ఆర్థిక సంవత్సరానికి ప్రభుత్వ ఖాతా కమిటీలో సభ్యులుగా నుండుటకు తమనుండి 15 మంది సభ్యులను, ఆంధ్రప్రదేశ్ విధాన సభా కార్య విధాన కార్యక్రమ నిర్వహణ నియమావళిలోని 228వ నియమం ప్రకారం ఆచర్యకమైన రీతిలో ఎన్నుకొనుటకు ఈ సభా సభ్యులు ఉపక్రమిస్తున్నారని ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker : Motion moved.

The question is —

“That the Members of this House do proceed to elect in the manner required by rule 226 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, 15 members from among their number to be members of the Committee on Public Accounts for the financial year 1985-86.”

The motion was adopted.

re :- Election of the Committee on Estimates

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :-

1985-86 ఆర్థిక సంవత్సరానికి అంచనా కమిటీలో సభ్యులుగా నుండుటకు తమ నుండి 15 మంది సభ్యులను, ఆంధ్రప్రదేశ్ విధాన సభా కార్య విధాన, కార్యక్రమ నిర్వహణ నియమావళిలోని 228వ నియమం ప్రకారం ఆచర్యకమైన రీతిలో ఎన్నుకొనుటకు ఈ సభా సభ్యులు ఉపక్రమిస్తున్నారని ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :- Motion moved.

The question is -

“That the members of this House do proceed to elect in the manner required by rule 228 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, 15 members from among their number to be members of the Committee on Estimates for the financial year 1985-86.”

The motion was adopted.

re :- Election of the Committee on public Undertakings.

శ్రీ ఎన్. డి. రామారావు :-

1985-86 ఆర్థిక సంవత్సరానికి ప్రభుత్వ లెక్కల కమిటీలో సభ్యులుగానుండు దిశ తమ నుండి 15 మంది సభ్యులను. ఆంధ్రప్రదేశ్ విధానసభ సభా కార్యవిధాన, కార్యక్రమ నిర్వహణ నియమావళిలోని 281వ నియమము ప్రకారము ఆవశ్యకమైనరీతిలో ఎన్నుకొనుటకు ఈ సభా సభ్యులు ఉపక్రమిస్తున్నారని సంతోషిస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :- Motion moved.

The question is :-

“That the Members of this House do proceed to elect in the manner required by rule 231 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, 15 members from among their number to be members of the Committee on Public Undertakings for the financial year 1985-86.”

The motion was adopted.

Mr. Dy. Speaker :- “In accordance with the Regulations made by me for the conduct of elections according to the principle of proportional representation by means of single transferable vote, I appoint the following programme of dates for elections to the Committee on Public Accounts for the year 1985-86, Committee on Estimates for the year 1985-86 and Committee on Public Undertakings for the year 1985-86”.

i) The last date for making	3-00 p.m. on 30-8-1985
nominations :	(Friday)
ii) The date for scrutiny	11-00 a.m. on 2-9-1985
of nominations :	(Monday)
iii) The last date for with-	3-00 p.m. on 4-9-85
drawal of candidature :	(Wednesday)
iv) The date on which a	11-00 a.m. to 2-00 p.m. on
poll shall, if necessary,	10-9-1985 (Tuesday) in the
taken :	Committee Room of the
	Assembly Building.”

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT

(BUDGET) FOR 1985-86

(General Discussion)

(శ్రీ) ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఏవిధంగా చూసినా కూడా ఈ బడ్జెటులో కొత్తదనం ఏమీ లేదని మనవి చేస్తున్నాను. 38 సంవత్సరాల స్వతంత్రదేశంగా మనం ప్రపంచంలోని పది కడు పీదదేశాలలో మన దేశంకూడా ఒక దేశంగా వుందని తెలియ చేస్తున్నాను. అందులో ముఖ్యంగా ఆంధ్రదేశం మరి వెనుకబడి వుంది. ఇదే మాట నేను గత బడ్జెటు సమావేశంలో చెప్పాను. ఈసారికూడా ఏమీ మార్పు కన్పించడంలేదు. రాపురంచేసే సంగతి కాళ్ళు తొక్కించనాడే తెలుస్తుంది అన్నట్లుగా మన బడ్జెటు ప్రవేశ పెట్టినప్పుడే మన రాష్ట్రం అభివృద్ధి తెలుస్తుంది. మన రాష్ట్రంలో నూటికి ఎనభయిమంది చ్యవసాయంమీద ఆధారపడి వున్నారు. వారి ఆదాయాన్ని పెంచటానికి ఏమీ చర్యలు తీసుకుంటున్నారనేది మంత్రిగారు తమ బడ్జెటులో చెప్పలేకపోయారు. రైతుల గిట్టుబాటు ధర లేకుండా వారి ఆదాయం పెరిగే ప్రశ్నే లేదు. రైతులు కేవలం మధ్యవర్గాల దయా దాక్షిణ్యాలమీద ఆధారపడవలసి చస్తున్నది. కష్టపడి పత్తి పండిస్తే వర్షాలల్లా, కరువు వల్ల నాణ్యత తగ్గితే సరిగా విడుదల కాదని చెబుతున్నారు. కోటీశ్వరులు మరింత కోటీశ్వరులై, పేదలు మరింత నిరుపేదలయ్యే పరిస్థితిని ఎట్లా మార్చారో బడ్జెటులో మంత్రిగారు తెలుపలేదు.

ఇక ప్రణాళికా పెట్టుబడి చూస్తే నానాటికి తీసికట్టు చాగండాట్లు అన్నట్లు వుంది. మంత్రిగారు తమ ప్రసంగంలో '1984-85 వార్షిక కోసం 978 కోట్ల 31 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. అయితే ఆ తరువాత మారిన పరిస్థితుల దృష్ట్యా 1984-85 వార్షిక ప్రణాళికా పెట్టుబడిని 1,021 కోట్ల 39 లక్షల రూపాయలకు పెంచడం జరిగింది. ఇందులో వివిధశాఖలుపెట్టిన అసలు ఖర్చు 928 కోట్ల 2 లక్షల రూపాయలుగా తేలింది. ప్రణాళికా సంఘం సూచించిన మేరకు పెట్టుబడి తగ్గించటానికి ప్రభుత్వ వనరులను దృష్టిలో వుంచుకుని ఈవిధంగా ఖర్చు తగ్గించడం జరిగింది' అని తెలిపారు. అలా ఎందుకు తగ్గించవలసి వచ్చిందో తెలవదు. '1985-86 వార్షిక ప్రణాళికకు 1,044 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడిని కేటాయించడం జరిగింది. ఆ తర్వాత 1985 18వ తేదీన ఢిల్లీలో ప్రణాళికా సంఘం ఉపాధ్యక్షుడికి ముఖ్యమంత్రికి మధ్య చర్యలు జరిగాయి.

(Sri C. Narsari Reddy in the Chair)

ఈ వార్షిక ప్రణాళికకుగల వనర్లను తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టు కోసం ముతమిశనాడు ఇచ్చేడిగాక 810 కోట్ల రూపాయలుగా ప్రణాళికా సంఘము

అని తెలిపారు. ఎందుకు పెంచుతున్నారో, ఎందుకు తగ్గిస్తున్నారో తెల్పడంలేదు. రాష్ట్రంలో అధికాభివృద్ధిని కలిగించటానికి ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు వున్నాయి. వాటికి ఈ సంవత్సరం 279 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించమని చెబుతున్నారు. పోయిన సంవత్సరం 84-85 లో 227 కోట్లు కేటాయిస్తే 179 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. అలా అలా తక్కువ ఖర్చు పెట్టటానికి కారణం ఏమిటో మైనర్ ఇరిగేషన్ కు 33.98 కోట్లు కేటాయించి 32 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. అంటే ఇరిగేషన్ మీద కూడా ఖర్చు పెట్టలేని పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం వుందన్నమాట. అనేక సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాల బ్రహ్మాండంగా చేశామని చెప్పారు. అన్ని సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు కలిపి క్రిందటి సంవత్సరం 15 కోట్లు ఇస్తే ఈ సంవత్సరం 12 కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చారు. ప్రత్యేకంగా వ్యవసాయ చూచి అదాయం పెరగటానికి ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారని అడుగుతున్నాను. కె. జి. రెండు రూపాయల బియ్యం అన్నారు. ఒక కుటుంబానికి 15 కిలోలు ఇస్తున్నారు. అంటే ఏడున్నర రూపాయల లాభం అంటే సంవత్సరానికి 90 రూపాయల లాభం చూపించారు. ఒక చీర, డోపతి ఇస్తున్నామన్నారు. అంటే అందులో 30 రూపాయలు, లాభం చూపిస్తున్నారు. అంటే మొత్తం ఒక కుటుంబానికి సంవత్సరానికి 120 రూపాయల లాభం చూపిస్తున్నారు. అయితే ఈ సంవత్సరం అటు కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఇటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వేసిన పన్నులు ఎంత? ఒక కుటుంబంపై కేంద్రము వేసిన పన్ను 350 రూపాయల వరకూ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వేసింది 150 నుండి 200 రూపాయల వరకూ వుంటే, మొత్తము ఒక కుటుంబం నుండి మీరు నూలు చేసేది 500 రూపాయల వరకూ వుంటే, మీరు కలిగిస్తున్న లాభం 120 రూపాయలు అయితే ఈ పరిస్థితుల్లో కేంద్రము పెరగుతుందో, తగ్గుతుందో అలోచించాలని కోరుతున్నాను. వ్యవసాయ కూలీల పని దినాలను పెంచారా అని అడుగుతున్నాను. చేనేత కార్మికులకు, చేతి వృత్తుల వారికి ఆదాయం పెంచటానికి ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు? కోపరేటివ్ సొసైటీలకు ఇచ్చామన్నారు ఏ కోపరేటివ్ సొసైటీ అయినా తమ సభ్యులతో పదిమందికి అయినా పని చూపించగలిగిందా అని అడుగుతున్నాను. అసలు రిజేటుద్వారా అమలు జరుగుతున్న సొసైటీలు వున్నవి తప్ప వాస్తవానికి ఒక కార్మికుడి ఆదాయం పెంచడానికి చర్య తీసుకున్న పరిస్థితి వుండేమో చెప్పండి, లేదు. అలాంటిప్పుడు వారి బ్రతుకు వారికే వదిలిపెట్టకం జరిగింది. నెలకు ఆసరమైన నూలును సబ్సిడీమీద ఇచ్చే పరిస్థితిలేదు. వారికి కావలసిన రంగులు, రసాయాలు సబ్సిడీమీద ఇచ్చే పరిస్థితిలేదు. డెడ్ డెడ్ పారిశ్రామికవేత్తలకు లై సెన్సులు ప్రో ఇస్తున్నారు. కాని ఎవరయినా ఒక పవర్ లామ్ పెట్టుకుంటే లై సెన్సు కావాలంటున్నారు. అటు కేంద్ర ప్రభుత్వము అవలంబిస్తున్న జా? విధానముగాని ఇక్కడ మీరు అనుసరిస్తున్న విధానంగాని ఫలానా విధానం అని చెప్పండి చెప్పలేదు. వ్యవసాయ కార్మికుల గురించినా చేనేత పారిశ్రామికుల గురించినా ఒక్కమాట ఈ బడ్జెటులోలేదు. రైతుల గిట్టుబాటు ధర గురించిలేదు. ఆరుకు 25 లక్షల నుండి చదువుకున్న నిరుద్యో

గులు వున్నారు. వారి గురించి ఏమీలేదు. అసలు చదువురాని నిరుద్యోగుల సంఖ్యగురించి చెప్పడానికే లేదు. వారికి కల్పించింది ఏమైనా వందేమో చెప్పండి. ఏమీలేదు. అసలు వుద్యోగ వసతి అనేది ఎలా కలుగుతుంది? చదువులో మార్పులు తీసుకురావడానికి ఏమీలేదు. ఇంట్లో ఉండిపోతే ఉన్నత విద్యలను ప్రవేశపెట్టామన్నారు. ఎంత మందికి ఆ అవకాశం కల్పించారు? ఎంతమందికి ఉపయోగం జరిగిందనేది ఏమైనా ఎవ్వరైనా చెబారా, వారు ఏమి చేస్తున్నారో తెలుసుకున్నారా, అది ఏమీలేదు. మాటలతో కాలం గడిపితే కాదు, చేతల్లోకి రావాలి. అందుకని ఆర్థిక విధానాన్ని సమూహంగా మార్చవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. కాని మార్చడంలేదు. ప్రాజెక్టులు అయినా కట్టి వాడేవారా కరువు నివారణ చేయిస్తారా అంటే అదీ లేదు. మీ రెక్కల ప్రకారమే, దేశములో మన రాష్ట్రం కరువు రాష్ట్రంగా ఎంత నష్టపోయింది అంటే పోయిన సంవత్సరము 80 లక్షల టన్నుల అహార ధాన్యం నష్టపోయాము. ఒకవైపున ఆ విధంగా పంటలు నష్టపోయాము. రెండవ వైపున ఆదాయం రాకుండా పోతున్నది, ఎట్లా ఆర్థిక విధానం ముందుకు తీసుకు పోగలరో చెప్పండి? 25 లక్షలమంది నిరుద్యోగులకు ఏమైనా మార్గం చూపిస్తున్నారా? ఏమీలేదు. చదువుకొని బజార్లో పడిపోతున్నారు. అసలు మన దేశమే ప్రపంచములో పదియవ స్థానములోవుంటే మన రాష్ట్రము ఎంతో తక్కువ స్థానంలో వుండి, అడుక్కునే వాడి దొప్ప క్రింద దొప్ప పట్టుకునే స్థితిగా తయారు అయింది. అసలు వారికొరకు ఏమీ చేస్తున్నారా? ఈనాడు కనీసం జూనియర్ కాలేజీల్లో చదువుకోవాలనుకునే వారికి కూడా అడ్మిషన్లు దొరకకడం లేదు. మంత్రులు నిన్న గంభీరంగా చెప్పారు. ఎక్కడా పార్ట్ టైము రెక్రూట్మెంట్లు పెట్టుకుంటే ఎన్ని అయినా సెక్షన్లును ఇస్తామన్నారు. ఒక ఎం.ఎల్.ఎ. గారు మేము పార్ట్ టైము రెక్రూట్మెంట్లు పెట్టుకుంటాము, ఎడిషనల్ సెక్షన్లు ఇవ్వండి అని పోతే మొదలు 20 వేలు డిపాజిట్ చేస్తేగాని ఇప్పుడు అని మీ డైరెక్టరు అన్నారు. 20 వేలు వుంటే రావడం దేనికి? కరువుకు గురి అయిన ప్రాంతాలలో చదువుకోడానికి కూడా వీలులేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఆర్థికంగా బాగుండి కొనుక్కోడానికి సైకుతప్పున్న వారికే చదువు దొరుకుతున్నది. చదువు అనేది పూర్తిగా వ్యాపారంగా తయారైన పరిస్థితి కలబడుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

కనీసం ప్రాథమిక విద్యను అయినా గ్యారంటీ చేస్తున్నారా? అక్షరాస్యతను పెంచడానికి ఏమీ చేస్తున్నారా? ఒకవైపు చదువుచున్నవారికి వుద్యోగాలు లేవు, రెండవ వైపున గ్రామీణ జనాభాకు పని కల్పించే పరిశ్రమలు లేవు. డిజిటల్ లైబ్రరీని మూడు వేల మందిని బజార్లోకి పంపించారు. రెండు ఏండ్లు అయింది. తిరిగి తిరిగి మా కాళ్ళు ఆరిగిపోయిందని గాని వారికి పని కల్పించే పరిస్థితి రాలేదు. అలాగే నర్సింగ్ బిఎల్ టీడీ వారు పది వేల మందిని బజార్లోకి త్రోసివేశారు. ఇట్లా ఒక్కొక్క పరిశ్రమ మూతపడు తుంటే మీరు కొత్తవి తెచ్చేది ఎప్పుడు, వుద్యోగ వసతి కల్పించేది ఎప్పుడు? దీనికి

తోడు కొద్దో గొప్పో పరిశ్రమలలో మీరు శ్రమసాయ కూలీలకు, కార్మికులకు మినిమం వేజ్స్ అని నిగ్గయించారు. అయితే వాటిని అమలు జరిపించే బాధ్యత మీరు తీసుకున్నారా మిషనరీని క్రియోట్ చేశారా ? ఎక్కడైనా మీ వ్యవస్థాపకంలో అది వుందా ? అది కూడా లేదు. వారికి మినిమం వేజ్స్ వారి మానాన వదిలిపెట్టారు. అమలు జరిపే దిక్కు లేదు. కాస్తో కూస్తో లేబరు కమిషనరు పార్థసారథిగారు శ్రద్ధ తీసుకుంటే ఆయనను మార్చారు. లేబరు పాలసీ యీ ప్రభుత్వానికి వుందా, దానిని అమలు చేయడానికి యీ ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో ప్రయత్నం చేస్తుందని అర్థం చేసుకోవటం అది కష్టంగా కనబడుతున్నది.

ఇక ఔద్యం విషయము చెప్పాలంటే వర్ణజాతీకంగా వుంది. ఎందుక, మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. శ్రమసాయకూలీలుగావున్న ఇద్దరు టి.బి. పేషంట్లను పంపిస్తాను, వారికి ఆసుపత్రిలో అడ్మిషను యిప్పించ మనండి. సాధ్యంకాదు. సీరియస్ వ్యాధి వస్తే డబ్బు లేకుండా ఔద్యం చేయించుకునే పరిస్థితి లేదు. ఉస్మానియా, గాంధీ ఆసుపత్రిలో వున్న రోగులు పారిపోయే పరిస్థితి వుంది. లక్ష జనాధాకు ఒక ప్రాథమిక హెల్త్ సెంటర్ అని వుంది. అక్కడ ఏమీ దిక్కు లేదు. ప్రైవేట్ హెల్త్ సెంటర్లలో డాక్టర్లు లేరు. అక్కడ సదుపాయాలు లేని యిక్కడికి వస్తే యింటికి పోయి డాక్టరుకు డబ్బు చెల్లిస్తే గాని అడ్మిషను దొరకదు. నేను ప్రత్యక్షంగా పోతే యం.ఎల్.ఎ. అయినా వాడి తాత అయినా డబ్బులు తెస్తేనే మాట్లాడుతారు. ఆ పరిస్థితి కనబడుతున్నది. ప్రతి ఆసుపత్రిలోనూ ఔద్యం అందుబాటులో లేదు. శ్రమసాయ కూలీలు, బలహీనవర్గాలవారు, టి. బి. అయిందని చెప్పకుంటే మంచి అవకాశం తిని వూరకనే కూర్చోండి అంటారు. ఆ రెండు చేయడం వారికి అమ్యే పని కాదు. వేయి రూపాయల నుండి అయిదువేల రూపాయల వరకు జీతం తీసుకునే వుద్యోగులకు మెడిసిన్ గ్యారంటీ యిస్తున్నారు. శాసన సభ్యులకు యిస్తున్నారు. శ్రమసాయ కూలీలకు ఎందుకు యివ్వరు ? ఈ దేశములో రోగం వస్తే దాగు చేసుకోడానికి చూడ హక్కు లేదా ? ఆ పని చేయడానికి ఎందుకు వెనకాడు తున్నారు ?

ఇక యిండ్ల స్థలాలు ఇవ్వడం గురించి చెప్పారు. నిన్నటి సుప్రీంకోర్టు నిర్ణయముతో అది కూడా కష్టం అయిపోయింది. మీరు ఇచ్చినట్లునంటే దానికి రెండు మూడంతలు పెరిగిపోతుంది. ఇండ్ల భూముల పరిస్థితి చిక్కలో పడింది. ఏదైనా మంచిగా కనబడుతుందా అంటే కాస్తో కూస్తో యీ పద్ధతి వుండినది. ఈనాడున్న పరిస్థితిలో వేరే బద్దెలు తయారు చేయాలి. అందులో ప్రధానంగా ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేసుకోడానికి చూడాలి. రాష్ట్రం ఆర్థికాభివృద్ధిని సాధించాలంటే ప్రాజెక్టులు రావాలి, రెండవది, పరిశ్రమలు రావాలి. ఈ ప్రాజెక్టులు ఎట్లా పూర్తి అవుతాయి ? 270 కోట్లు అంటే ఒక

ప్రాజెక్టు తీసుకున్నా సరిపోదు. అందుల్లో 1500 కోట్ల రూపాయల ప్రజా రుణాలు తీసుకోడానికి కేంద్రము అనుమతి పొంది మూడు నాలుగు సంవత్సరాలలో యీ ప్రాజెక్టులన్నింటినీ పూర్తి చేసుకుంటే గాని నిరుద్యోగ సమస్యగాని ఆర్థిక సమస్యలను గాని పరిష్కరించుకోలేము. దానికి మీరు ఏమి సూచనలు చేస్తారో మేము వాటితో సహకరించడానికి సిద్ధంగా వున్నాము. పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమలను కొన్ని లేబర్ ఓరియంటెడ్ పరిశ్రమలను పెట్టండి. ఉదాహరణకు, ట్రాన్స్‌ఫార్మర్లు ఆంధ్ర దేశములో తయారు అయినవి కొంటున్నారా? ఉత్తర ప్రదేశ్ నుండి తెస్తున్నారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో తయారు అయినవి ఎందుకు కొనడం లేదు? ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ట్రాన్స్‌ఫార్మర్లను తయారు చేసే ఫ్యాక్టరీలను ఎందుకు పెట్టడం లేదు? అలాగే వ్యవసాయ కూలీల కొరకు సీజనల్ గా పని చేసే పరిశ్రమలను పెట్టవచ్చు. అయా ప్రాంతాలలో వుండే ముడి పదార్థాలను బేగ్ గా తీసుకొని అట్రాక్ట్ చేసి పరిశ్రమలు పెట్టవచ్చు. ఖిక్స్, డైర్స్ తయారుచేసే పనిలో వ్యవసాయ కూలీలను ప్రవయోగించి వారికి సంవత్సరములో మరో పంద రోజులు పని కల్పించవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. బల్బులు తయారు చేయడములో, జనరేటర్ పరిశ్రమలో వారికి అవకాశం కల్పించవచ్చు. విద్యుత్ మోటార్లను కోయంబతూరులో తయారు అయినవే ఎందుకు తెచ్చుకోవాలి? ఆంధ్ర దేశములో తయారు కావాడానికి ఎందుకు ప్రోత్సాహం ఇవ్వడం లేదు? సైకిలు ప్యాన్లును పంజాబు నుండి తెచ్చుకుంటున్నాము. పంజాబులో వున్న పద్ధతిలో ఆంధ్ర దేశములో ఎందుకు సిద్ధం కావడం లేదు? అదే విధముగా నెరిమిక్ యిన్స్ట్రుమెంట్స్ ప్రభుత్వ రంగములో, గూడూరులో పుష్పి.

ప్రభుత్వ రంగంలో ఉన్న ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు వారు అక్కడ కొనకుండా ఉత్తర ప్రదేశ్ నుంచి కొంటున్నారు. ప్రయివేటువారిని కాటేవను అడిగితే వీళ్ళు ఎలాగా కొనరు లేనని నూరు రూపాయలది 80 రూపాయలకు కొటేషను ఇస్తారు. ఫలానావారు 80 రూపాయలకు ఇస్తానని అన్నారు, ఆ రేటుకు మీరు ఇస్తారా అని గూడూరు ఫ్యాక్టరీ వారిని అడిగితే మాకు ఆ ధర గిట్టుబాటు కాదు అని వారు అంటారు. అప్పుడు మరల ఎంతైతే 80 రూపాయలకు కొటేషను ఇచ్చారో వారి దగ్గరకు వెళితే అతను 80 రూపాయలకు ఇస్తారు, 95 రూపాయలకు తీసుకొంటారు, కావాలని అంటే నేను ఎన్నో ఉదాహరణలు చెప్పగలను. గూడూరు సెరామిక్ ఫ్యాక్టరీ ఉంది, దానికి 30 లక్షల రూపాయలు పెట్టి ఆధునికీకరణ చేస్తే బాగుంటుంది. అక్కడ క్వంటిటీ బాగుందని చెబుతున్నారు. కర్నూలులో గాజ్ ఫ్యాక్టరీ ఉంది. మన అవసరాలకు కావలసిన గాజ్ అక్కడి నుంచి కోసవచ్చును కాని అక్కడి నుంచి కొనడం లేదు. ఇతరచోట్ల నుంచి తెప్పిస్తున్నారు. ఇదేనా రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధిచేసే పాలసీ. పరిశ్రమం దగ్గరకు వచ్చేటప్పటికి ఉద్యోగవసతి కల్పించే విధంగా కేంద్రీకరించాలి. గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి రామెడీరియర్ ఉపయోగించుకొనే విధంగా ఉండాలి. రైస్ ఇండస్ట్రీ చూడండి. ఆధునికరణ పేరుతో పెద్దపెద్ద

మిల్లులు కస్తీ చిన్న చిన్న మిల్లులు పాడైపోయినాయి. పెట్టుబడిదారులకు లాభాలు వచ్చేట్లు ఉన్నాయి కాని ఉద్యోగసృష్టి కలుగజేసే విధంగా లేవు. ఇటువంటిన్నీ పేద ప్రజలను అభివృద్ధి చేయడానికి చేస్తున్నామని చెప్పడం కనుకుడుపు మాత్రమే ఇని మనవి చేస్తున్నాను. రనుడ ఈ విషయం గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ఇక పన్నుం విషయం గురించి చెబుతాను. మీరు గుమ్మడికాయలు పోతూ పుంజే వదిలిపెట్టి అవగి జలు పోతూ ఉండే పట్టుకొంటున్నట్లు ఉంది. పెద్దపెద్ద వాటిని వదిలిపెట్టి అటుకులు, అస కాంతులు మొదలైన చిన్నవాటి మీద పన్నులు వేస్తున్నారు. కోట్ల రూపాయల వస్తువులు స్కగ్లింగు జరుగుతున్నాయని రైతిరలలో వార్తలు వస్తున్నాయి. వరంగల్ జిల్లాలో ఒక గ్రామములో ఇద్దరు కాంట్రాక్టర్లు మధ్య వచ్చిన తగాదా పల్ల ఏన్నో విషయాలు బైటకు వచ్చాయి. ఇద్దరు వేళ్ళు మధ్య తగాదా వస్తే ఆ గ్రామములో పెద్దం పేర్లు బయటకు వచ్చాయట. ఆ విధంగా ఇప్పుడు ఇద్దరు కాంట్రాక్టర్లు మధ్య వచ్చిన తగాదా పల్ల కొన్ని విషయాలు బయటకు వచ్చాయి. తెల్లరాయి, నల్లరాయి గ్రానేట్ గా రేసి ఎక్స్ పోర్ట్ చేస్తున్నారు. మైన్సులో ఎంత స్కగ్లింగు జరుగుతున్నదో చూడండి.

ఫారెస్టులో ఎంత స్కగ్లింగు జరుగుతున్నది, ఎక్స్ ప్లొయిట్ లో ఎంత స్కగ్లింగు జరుగుతున్నదో చూడండి. ఆ స్కగ్లింగును అరికడితే మనకు అదనంగా ఆదాయం వచ్చే అవకాశం ఉంది. పన్నుల ఎగవేతను కూడా అరికట్టుటకు కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రాదరావాద్ లో ఏదైనా ఒక వస్తువు కొనడానికి వెళితే బిల్లు తీసుకుంటే ఒక రేటు, దిల్లు తీసుకోకపోతే మరొక రేటు చెబుతారు. ఇది మనకందరికీ తెలిసినదే. ఈ విధముగా ప్రభుత్వానికి రావలసిన ఆదాయం తగ్గుతున్నది. అందుచేత ప్రభుత్వం ఈ విషయాలలో తగు శ్రద్ధ తీసుకొని కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకుంటే ఆదాయం పెరగడానికి అవకాశం ఉంది. ఆ ఆదాయాన్ని పెంచి లేబర్ ఓరియంటెడ్ స్కీము చేపడితే దాగుంటుంది. లేబరుకు పని కల్పించే ప్రాజెక్టులు, పరిశ్రమలు చేపడితే ఇంకా అదనంగా ఆదాయం వచ్చే పరిస్థితి ఉంటుంది. దానిని గురించి ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

లా అండ్ ఆర్డర్ విషయం మనవి చేస్తాను. ఈ హాసులో ప్రతీరోజూ చర్చిస్తూనే ఉన్నాము. ఏదైనా ఒక ఇన్సిడెంటు జరిగితే దానిమీద జుడిషియల్ ఎంక్వయిరీ అడిగితే ఇడిరరతు కా.గ్రెసు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించేవారకాదు. ఇప్పుడు మీరు అంగీకరిస్తున్నారు సంతోషం. ఇప్పుడు కూడా పోలీసు విధానంలో మార్పు రాలేదు. సామాన్యులను తీసుకుపోయి వారాల తరబడి లాకప్ లో వేసే పద్ధతి మారలేదు. ఆ పద్ధతి మారని మనవి చేస్తున్నాను ఈనాడు అవినీతి ప్రతి స్థాయిలోనూ ఉంది. దాని నుంచి ఎవరూ మినహాయించబడని పరిస్థితి వస్తున్నది. మీరు ఒక పొలిటికల్ కరప్షన్ గాకుండా అధికార కరప్షను కూడా ఎంత తగ్గించగలరు. ఏ విధంగా తగ్గించగలరనే విషయాలని

మంత్రిగారు చెప్పాలని మరవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు క్రయము పెరుగుతున్నాయి. డిపెక్షన్ తగ్గుతున్నది. లా అండ్ ఆర్డర్ పరిస్థితి తృప్తికరంగా లేదు, ఇంకా ఇంప్రోవ్ కావాలి. కొన్ని చర్యలు తీసుకున్నా దేశంలో ఒక విధమైన ప్రశ్నల్ని పెరుగుతున్నది. చాలా విజిటెంట్ గా ఉండాలి. మీరు తెలిసి చేస్తున్నారో, తెలియకుండా చేస్తున్నారో అర్థం కాకడం లేదు. తాడేపల్లిగూడెం మాజీ సర్పంచ్ ని హత్యచేసిన వ్యక్తికి యాజ్ఞీక శిక్ష పడింది. ఆయన సంవత్సరం నంచి పెరోల్ మీద తిరుగుతున్నారు. అటువంటి వ్యవస్థలకు పెరోల్ ఎందుకు ఇస్తున్నారు. పెరోల్ డ్రైము అయిపోయినా అడిగేవాడలేదు. అది చూడండి. గతంలో ఉన్న పద్ధతి అమలు జరిగితే చాలా ఇబ్బందిగా వుంటున్నది. భూసంస్కరణల విషయం చాలా విచిత్రంగా వుంది. 1972లో శాసనసభలో చర్చించి నప్పుడు 20 లక్షల ఎకరాల భూమి మిగులుతుందని చెప్పారు. తరువాత అది 4 లక్షల 26 వేలకు తగ్గింది. 1984లో 50 వేల ఎకరాలు పంచతామని బడ్జెటులో చెప్పారు కాని 22 వేల ఎకరాలు మాత్రమే పంచారు. అసలు గ్రామంలో భూమికి ద్రీకరణ అయి వున్నది. ఈ భూకేంద్రీకరణను బ్రద్దలు చేయకుండా అససరం ఎంతైనా వుందని మనవి చేస్తున్నాను, రెండు, మూడు స్లా ఈ హౌస్ నుంచి వాగ్దానం చేశారు. ఆల్ పార్టీ నాయకుల మీటింగ్ లో వాగ్దానం చేశారు. కాని ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే వున్నట్లు వుంది. ఇందులో దానిని గురించి ఏమీ చెప్పలేదు. మీరు దానిని గురించి ఆలోచించి తగు చర్యలు తీసుకొని చేయగలిగిందా చెయండి.

మీరు కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వం- అందుకనే మేముందరము కావాలని కోరుకుంటున్నాము. కాంగ్రెసు దేశంలో పెద్ద నియంతృత్వం తెవదానికి ప్రయత్నం చేస్తోంది. ఒకే వ్యక్తి పరిపాలన తెచ్చేందుకు ప్రయత్నము చేస్తోంది. మొత్తం పార్లమెంటరీ విలువలు, సామాజిక విలువలు లేకుండా చేసేందుకు ప్రయత్నము చేస్తోంది. ఒక కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వంగా- భారతదేశంలో ప్రజాస్వామ్య విలువలు విచ్ఛిన్నం కాకూడదని- పౌర హక్కులు కాపాడబడాలనే ఉద్దేశంతో- రాష్ట్రాలను స్వయం నిర్ణయాధికారాలు ఉండాలి- రాష్ట్రాలు రాము కోరుకున్న విధంగా వాటి అభివృద్ధిని అనే నిర్ణయించుకునేట్లు ఉండాలని కోరుకునేవాళ్ళు మేము. అందుల్లో మిమ్మల్ని సంపూర్ణంగా బలపరుస్తున్నాం.

ఇతర ప్రజాస్వామ్య శక్తులు అందరికీకూడా కూడకట్టుకొని ప్రజాస్వామ్య హక్కులు-సాధించుకోవాలని, రావాదుకోవాలని కోరుతున్నాను. అందుల్లో మీరు చేసే ప్రతిచర్య ప్రజాస్వామ్యాన్ని బలపరిచేదిగా ఉండాలి. మీరు 16-18 ఆర్డినెన్సులు తెచ్చారు- ఈ ఆర్డినెన్సులు తేరుదుల్ల ప్రపంచం మునిగిపోయేది ఏముంది? అంజయ్య గారి డ్రైములో ఎన్నో ఆర్డినెన్సులు తెచ్చారని మేము పోషన చేశాము. ఇప్పుడు మీరూ చేస్తున్నారు- ఎలా సమర్థించాలి? కోకరేటివ్ సంస్థలకు ఎన్నికలు రద్దు చేశారు- సింగిల్

విందో వచ్చేవరకు పెట్టము అన్నారు. మండలాలు చేశారు- సంతోషం. కానీ గ్రామ స్థాయిలో వికేంద్రీకరణ చేశారా-లేదు. ఏమిటి లాభం? ఏ ఊరులో సర్పంచ్ ఉంటాడో అక్కడే దాగా జరుగుతుంది- మిగతాచోట్ల ఏమీ జరగదు. ఇప్పుడు రెండు, మూడు గ్రామాలు ఒక వి.టి.ఓ చేతిలో పెడుతున్నారు- నులు ఏమి జరుగుతాయి? కోపరేటివ్ సొసైటీలు ఇవ్వరకు ఏ ఊరిలో ఉంటే ఆ ఊరిలో డెవలప్ చేసుకున్నారు. రిజర్వ్ బ్యాంక్ కలెక్టర్ కాదని చెప్పి వాటిని కరిపిస్తారు. ఇప్పుడు మీరు ఆరు ఊరులలో మూడు ఊరులలో ఒకటిచేస్తే ఏమి జరుగుతుంది? మీరు దానిని బ్రాంచీలు పెట్టాలి. సొసైటీలు అయి దారు ఊళ్ళకు, మండలాలు మూడు నాలుగు ఊళ్ళకు, విలేజ్ అసిస్టెంటును అయిదారు ఊళ్ళకు పెడుతున్నారు- అక్కడ కేంద్రీకరణ చేస్తున్నారు. మండల స్థాయిలో వికేంద్రీకరణ, గ్రామ స్థాయిలో కేంద్రీకరణ చేస్తున్నారు. ఇది ఏమి? ప్రజల అసహనం అనుగుణంగా ప్రజలు చేసుకునేందుకు వీలుగా నిధులు గ్రామాలవారీగా, పంచాయితీవారీగా ఇచ్చి, అధికారాలు అధికంగా ఇచ్చివస్తుండే పేదవారి తలుపు తగ్గిరకు పరిపాలనను తీసుకు వెళ్ళనట్లువుతుంది. ఈ విషయాన్ని మీరు గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పేదలకు ఉపరంజి ఎస్టేట్ మెంటును కూడా తీసివేశారు. పేదవాడు సాగుచేసుకుంటున్న రూపి ఎస్టేట్ మెంటు చేయడానికి అర్హతరం ఏమిటి? ఇళ్ళకు స్థలాలుకూడా ఇవ్వడం లేదు. ఈ విషయాన్ని తిరిగి పునరాలోచించి, సరయిన మార్గములో ఉండే విధంగా చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. ఆంధరరావు (రవీంద్రగిరి) :- అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటుపై రెండు రోజులు ప్రసంగాలు జరిగిన తరువాత ముఖ్యంగా తెలుగుదేశంవారికి బడ్జెటును సమర్థించే ప్రయత్నము ఎక్కువగా చేసే అవసరంలేదు అనిపించింది. ఎందుకంటే ప్రతిపక్ష నాయకులు కూడా ఈ బడ్జెటును పెద్దగా విమర్శించలేదని భావిస్తున్నాను. నేను ఈ బడ్జెటును - ప్రజా సంక్షేమాన్ని, రాష్ట్ర సౌభాగ్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని-ఉన్న వనరులకు లోబడి రూపొందించిన ఉన్నతమైన బడ్జెటు అని మనవి చేస్తున్నాను. సిద్ధాంతపరమైన కొన్ని బేధాభిప్రాయాలు మాకు, ఇతర పక్షాలకు ఉన్న మాట నిజం. మేము ఎన్నికలకు వెళ్ళినప్పుడే కొన్ని కార్యక్రమాలు తీసుకుంటామని హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. మేము సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు ప్రాముఖ్యత ఇస్తామని చెప్పాము. బంపిన వర్గాలకు, అట్టడుగున ఉన్న వారికి - లాభాల్లికంగానైనా ఏదో పద్ధతిలో సహాయంచేసి, ఆందరికీ ఇంతో అంతో మేలు చేస్తామని హామీ ఇచ్చాము. అయితే మేము బడ్జెటు ప్రవేశపెట్టివస్తున్నా కొన్ని విమర్శలు రావచ్చు. మేము ఏ హామీలు ప్రజలకు ఇచ్చామో ఆ హామీలకు అనుగుణంగా లేకపోతే ఒక విమర్శ రావచ్చు. రాష్ట్ర సౌభాగ్యానికి అనుగుణంగా బడ్జెటు లేకపోతే విమర్శ రావచ్చు. కానీ మేము ఇచ్చిన హామీలు పూర్తి చేసుకునే పద్ధతిలో బడ్జెటు ప్రవేశపెట్టినప్పుడు - ఎన్ని విమర్శలు వచ్చినా - దానికి సమాధానం ఒకటి - మీ విధానాలు

వేరు, మా విధానాలు వేరు - ప్రజలు మా విధానాలు చచ్చుకున్నారు. వారికి మేము ఇచ్చిన హామీలు పూర్తి చేయడంపై ఉంటుంది. మీ ఆమోదం ఉన్నా లేకపోయినా మా విధానాలను ప్రజామోదం ఉంది, కనుక మేము చేస్తున్న కార్యక్రమాలను మీరు కూడా సమర్థించాలని గౌరవ సభ్యులకు ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తున్నాను.

ఎన్నో విమర్శలు వచ్చాయి. ఒక్కొక్క ప్రతిపక్ష నాయకుడు ఏ పద్ధతిలో విమర్శ చేశాడన్నాడు - ఒక చిన్న విషయం చెప్తాను. 30 సంవత్సరాల కాలంలో అన్ని పద్ధతుల వారికి ప్రతి ప్రభుత్వం ఏదో ఒకటి చేస్తూనే వచ్చింది. వారి ఆర్థిక పరిస్థితి ఎంతో మెరుగుచేస్తూ పోయింది. కానీ ఈరోజు తెంగాజాలో ప్యూసెయం రంగంలో ఉన్నవారికి, ప్యూసెయం కూలీలకు, మెట్టకూమర్లలో ప్యూసెయం చేసే రైతులకు, శరీర దారులకు ఉండి రోజూ ఉదయం నుంచి సాయంత్రం వరకు కష్టపడేవారికి రూ. 200 కూడా అదాయం వచ్చే పరిస్థితి లేదు. రాయలసీమలో కూడా మెట్ట ప్యూసెయం చేసేవానికి అందరికీ అదే పరిస్థితి ఉంది. ప్యూసెయం కూలీలకు అనుకున్న పద్ధతిలో కూలీలు చెల్లించే పరిస్థితి లేదు. రైతులకు అసలే లాభంలేదు. అయితే, పది ఎకరాలు ఉన్న రైతులూ కూడా పట్టణాలకు వచ్చి రిక్షాలు లాక్కునే పరిస్థితి ఉంది.

అయితే సిద్ధాంత పరమూ మనము యేమి చేయాలి? అనేది ఒకటి ఉంది. అటు సరిపోయినా వారిని యేదో విధంగా ఆదుకొనే బాధ్యత ప్రతి ప్రభుత్వము మీద ఉండే యే ప్రభుత్వం కూడా వారి విషయం పట్టి చుకోకుండా, యే మాత్రము వారి విషయం చూడకుండా, యే మాత్రం సహాయం చేయకుండా 30 సంవత్సరములు సిద్ధాంతం ప్రకటించి తోనే గడిచి పోయింది. కాని మొట్టమొదటి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము వచ్చింది. మన సిద్ధాంత రూపకంగా వారికి యోగ్యమైన యేమి చేస్తామో భగవంతునికే తెలియదు. కొంత మంది మిత్రులు అన్నారు యీ పరిస్థితిలో ఆర్థిక పరిస్థితి దాగుండదని. కాని వారి ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపరచే పరమ వారు జీవించే హక్కు ఉందా? లేదా? అనేది విచారణ చేయాలని సభ్యులందరికీ మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా మనవి చేసేదేమిటంటే మన సిద్ధాంతాలు వారి అదాయం యెక్కువ అయ్యేవరకు 10 సంవత్సరములు పట్టవచ్చును. 20 సంవత్సరములు పట్టవచ్చును. ఎంతకాలం అయినా పట్టవచ్చును. అంత వరకు వారి కనీస అసరాలు పూర్తిచేసే బాధ్యత ప్రతి ప్రభుత్వం పై ఉంది, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అట్టడుగున ఉన్నవానికి, ఆర్థికంగా బలహీనంగా ఉన్నవారికి నిత్యావసరాల కొరకు యేదో ఒక పద్ధతిలో రూ. 200 కంటే బియ్యం కాని, ప్యూసెయం పెన్షన్ కాని, విద్యలకు పెన్షన్ కాని యీ విధంగా కొన్ని స్కీములు ప్రవేశ పెట్టింది. ఇది సిద్ధాంతపరంగా దీనితో లాభం ఉందా అనే పద్ధతి గురించి తర్వాత మనవిచేస్తాను. అసలు మనము బ్రతికి ఉండే ప్రగతి ఉంటుంది. బ్రతికి లేకపోతే మనిషికి ప్రగతి లేదు. అసలు రం ఉన్న వ్యక్తికి సహాయం చేసే పరిస్థితి లేకపోతే భవిష్యత్తు దృష్టిలో ఉంచుకొని

నిస్తాము అంతా పను నిపు బ్రతికి ఉండే చేద్దాము, నీ అదృష్టం అని విచారణ చేసే పద్ధతి సరియైంది కాదు. తెలుగుదేశం ప్రవేశపెట్టిన సంక్షేమ కార్యక్రమాలు మీద యెన్ని విషయాలూ చర్చించి అవి సరియైన విమర్శలు కావని, ఆ కార్యక్రమాలు యే పద్ధతిలో చేయబడాలి? ఆ విధంగా చేయబడినవిని మరచి వేస్తున్నాను. సంక్షేమ కార్యక్రమాలు కొరకు తెలుగుదేశం యిచ్చిన హామీలు నిలబెట్టుకొనే పద్ధతిలో చేయబడినాయని, యీ బడ్జెటులో కేటాయింపులూ హామీలూ కనుక మేము ఇచ్చిన హామీలను ప్రజలు ఆమోదించిన హామీలను నిలబెట్టుకున్నాం కనుక ఇద విమర్శకుతావు లేదని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే యేదో పావురస్థ పొంపేనో దృష్టిలో పెట్టుకొని రాష్ట్ర సాభాగ్యానికి యే విధంగా అయినా ప్రయత్నం చేస్తున్నామా? లేదా? అనే విమర్శ వచ్చింది. ఇప్పుడేదో ఉన్నంతలో ఖర్చు పెట్టుకొని ముందు ముందు దరిద్రం వచ్చే పరిస్థితి గురించి యెట్లా అనే విచారణ చేసే పద్ధతి నిజమే అయితే వెనుకదేం ప్రభుత్వము ఆ పద్ధతిలో విచారణ చేస్తుందా? లేదా అని తెలుసుకోవలసికొన్న అసభకు ఉన్నప్పుడు మర ఫ్రాన్ బెట్ లేన్ యేవైతే ఉన్నాయో ఎకనమిక్ పాయింట్ లఫ్ పూర్తి గురించి మర రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి అవసరం ఉన్న కేటాయింపులు మనము చేస్తున్నామా? లేదా? చూస్తూ ఉంటే యిదికరకు ఉన్న దాని రందే ఎక్కువ చేస్తున్నామా? తక్కువ చేస్తున్నామా అనే విషయం గమనించవలసి ఉంది. ఆ పద్ధతిలో ముఖ్యముగా ముఖ్యమైన రంగాలలో యింగ్లెండ్ రంగంలో యిది వరకు 1982-83 బడ్జెట్ తో పోల్చి చూస్తే రూ. 153.71 కేటాయించబడి ఉండే యిప్పుడు. 1985-2006 లో దీనికి రూ. 304.38 కోట్లు కేటాయించబడింది. దీనికి యెంత యెక్కువ కేటాయించబడిందో గమనించాలి. ఇదే పద్ధతి లోపలర్ కొరకు 1982-83 లో కా గ్రెస్ దారి కాలంలో రూ. 140.48 కోట్లు కేటాయించి ఉంటే ఇప్పుడు రూ. 180.25 కోట్లు ఉంది. అట్లాగే ఇ డస్ట్రీస్ విషయం కూడా 1983-84 లో 98.87 కోట్లు ఇస్తే ఇప్పుడు రూ. 52.27 కోట్లు కేటాయించబడింది. అట్లాగే ట్రాన్స్ పోర్టు రంగంలో, మిగిలిన వాటిలో ప్రతి రంగంలో ప్రతి డిపార్ట్ మెంటుకు కూడా యిదివరకు ఉన్న దానికన్నా తూడా యెక్కువగానే కేటాయింపు జరిగింది. కనుక రాష్ట్ర ప్రయోజనాల కొరకు, రాష్ట్ర సంక్షేమం కొరకు మేము హామీ ఇచ్చిన పద్ధతిలో కేటాయింపులు జరిగినాయన మనవి చేస్తున్నాను. విమర్శలు యెన్నో వచ్చినాయి. ఈ విమర్శలన్నటికీ సమయం ఇస్తే వాటికి మూడు నిమిషాలలో సమాధానం చెప్పగలను. నాకు సమయము ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు కనుక ఒక విషయము చెబుతాను. విమర్శ చేయవచ్చును. అంతా తప్పు జరుగుతోందని అంటున్నారు. కాని గౌరవ సభ్యులు మరకు ఉన్న వనర్లలో యీ విధంగా కేటాయింపులు జరిగితే మర రాష్ట్రానికి అభివృద్ధి జరుగుతుందని నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు యేమైనా చేసినారా అని చూస్తే ఆ విధంగా చేసినట్లు కనపడడం లేదు. ముఖ్యంగా మేము అన్ని చేస్తున్నామని చెప్పాలను కాని ఉన్న పరిధిలో పీలుర్నంతకరకు చేయడం జరుగుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ పద్ధతిలో ఆర్థిక శాఖామూర్ఖులుగారు బడ్జెట్ ను ప్రవేశపెట్టినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

محمد امان اللہ خان - جناب اسپیکر صاحب بجٹ جو پیش کیا گیا ہے -
 خانہ پی مہندرانہ صاحب اہلک سنیر پارلیمنٹ میں جو کانگریس کے دور
 حکومت میں بھی وزیر رہ چکے ہیں اور آج تلگو دیشم دور حکومت میں بھی
 اب ایک وزیر نیشنل کی حیثیت سے ہیں - آپ نے جو بجٹ پیش کیا ہے
 وہ بڑی ہوشیاری کے ساتھ پیش کیا ہے - آپ نے آندھرا پردیش کے 1/2 -
 کروڑ ہزار شیڈز یا خصوصی مسلمانوں کے مسائل کو نظر انداز کر دیا - آپ
 نے بہت ہی ہوشیاری کے ساتھ کہا کہ بلا لحاظ مذہب و ملت ذات پات
 اور غریبوں کیلئے زیادہ سے زیادہ رقوم مختص کی گئی ہے - لیکن سارے
 بجٹ کے اندر کسی بھی جگہ ہمارے لئے ایڈروپ بھی اس بجٹ میں نہیں
 رکھا گیا - اور اقلیتی کمیشن کے تعلق سے بھی ایک لفظ آپ نے نہیں کہا -

شری پی مہندرانہ - قلی قطب شاہ ارین ڈیولپمنٹ اتھارٹی کیلئے رکھا گیا
 ہے -

شری محمد امان اللہ خان - اقلیتی کمیشن کے 5 رپورٹس حکومت کو وصول
 ہوئی ہیں لیکن آج تک اس رپورٹ کی کاپیاں اس ہاؤز کے شیل پر نہیں رکھی
 گئی - آندھرا پردیش کے ہزار شیڈز کیلئے کوئی تیقن نہیں دیا گیا ہے
 ہزار شیڈز کمیشن قائم کیا گیا لیکن اسکو قانونی اختیارات (statutory power)
 نہیں دیئے گئے جس طرح سے وہ دوسرے کمیشنوں کو دیئے گئے ہیں - اس
 اقلیتی کمیشن کو بھی قانونی اختیارات دیں - یہ کمیشن مستقل یا طرزی ہے
 جب رپورٹس حکومت کو وصول ہو چکی ہیں تو اسکو روئے عمل کیوں نہیں لایا
 جا رہا ہے آج ایسا محسوس ہوتا ہے کہ ہزار شیڈز کے رپورٹس کو برف دان
 میں رکھا گیا ہے - اس لحاظ سے یکسر نظر انداز کر دیا گیا ہے - تلگو دیشم
 کے ام ایل اے یہ سمجھ رہے ہیں کہ آندھرا پردیش کے عوام نے ووٹ دیکر
 کامیاب کیا ہے - اس سے انکار نہیں کیا جاسکتا کہ 1983ء میں عوام اکثریت
 سے کامیاب بنایا اسکے بعد 1984ء کے پارلیمنٹ الیکشن میں بھی ہزاری
 اکثریت سے کامیاب بنایا اور پھر قلیل وقفہ مدت کے بعد پھر 1985ء
 میں اکثریت سے کامیاب بنایا - اس کا مقصد یہ نہیں ہے کہ تلگو دیشم
 حکومت کے کچھ کارنامہ تھے - نہ آپکی کوئی نئی جماعت ہے نہ ہی آپکی
 لیڈر این سی راؤ صاحب کا کوئی سیاسی کردار تھا - بلکہ آندھرا پردیش
 کی عوام کانگریس کے 35 سالہ دور میں جو نقصانیاں ہوئیں اس سے
 بچاؤ ہو چکی تھی - جسکی وجہ سے آپکو اقتدار ملا - اس کا مطلب
 یہ نہیں ہے کہ عوام آپکے ساتھ ہیں - آپ نے کہا ہے کہ چھوٹے
 پر شیڈز عائد کر دیا جیسے اجارہ مرنے بنانے والوں پر بھی
 شیڈز عائد کر دیا - لیکن کڑی روپہ آپکے نیچے سے چلے جا
 اسکی کوئی پڑا نہیں ہے آپکے دور میں کرپشن انتہا سے زیادہ ہے
 کیا ہے - ہر محکمہ میں کرپشن ہی کرپشن ہے - آپ اندازہ لگائے

؟ جب ایک غریب مریض ' سرکاری دواخانہ عثمانیہ ہاسپٹل دوا کیلئے جاتا ہے تو وہ اسے پہلے ٹاکٹر کے دنگھر پر جا کر اس کی فیس یا رشوت دینا پڑتا ہے تب اس سرب کا علاج ہوتا ہے۔ عثمانیہ دواخانہ ہسپتال نئی نڈاز کر دیا جا رہا ہے۔ وہاں کے عصری آلات کو نڈائیہ آرٹھوپیتک ہاسپٹل کو منتقل کیا جا رہا ہے۔ ایسا نہیں ہونا چاہئیے۔ آپ نے 1983ء میں شہر میں روایات کے بلدی ایلکشن کرانے کا وعدہ اس اسمبلی کے فلور پر کیا تھا۔ اس سے پہلے بلدیہ کے ایلکشن کے میں ہوئے تھے اسکے بعد کانگریس حکومت نے بارہا وعدہ کیا لیکن اسکو پورا نہیں کیا۔ اسی طریقہ سے چیف منسٹر۔ مشران شی راہ راؤ صاحب نے بھی جب 1983ء میں برسواتندار آئے۔ اسکے بعد یہیں کہا کہ ایک مہینہ گئے اندر بلدیہ کے ایلکشن کروائے جائیں گے۔ لیکن یہ وعدہ ایسا محسوس ہوتا ہے جیسے ایک مینوک کا وعدہ ہمارے ہوئے والا نہیں ہے۔ بٹائیے ایک اسپیشل آفیسر کو ذریعہ بلدیہ کا کام کر دیا جا رہا ہے۔ کیا یہاں پر جمہوریت نہیں ہے کیوں شہر حیدرآباد کے بلدیہ ایلکشن نہیں کروائے جاتے۔ آپ نے 24 کروڑ روپیہ ٹرو ڈرنیج سسٹم کیلئے رکھا ہے۔ اسپیشل آفیسر کے پاس ایم ایل ایز کو ایک ایک گلی اور چھوٹے چھوٹے کاموں کیلئے پیری کرنا پڑتا ہے۔ شہر حیدرآباد سلم میں سلم بننا جا رہا ہے۔ تمام منسٹریں سے بالخصوص مشرخی مہیندرناہد صاحب سے پیری گذارن ہے کہ آپ پرانے شہر کا دورہ کریں تو حلقہ ہوا کہ وہاں بچی انسان رہتے ہیں۔ وہ کس حالت میں رہتے ہیں۔ اگر منسٹریں کے گھروں کے کتوں کو لاکر پرانے شہر کی بستیوں میں چھوڑ دیں تو وہ سانس لے کر مر جائیں گے۔ ایسی کیفیت کے اندر لوگ پرانے شہر میں رہتے ہیں۔ قلی قطب شاہ این ٹیولینٹ انڈرشی کیلئے پیسہ رکھا گیا ہے یہ ایک دھوکا ہے۔ اس کے سوا کچھ بھی نہیں ہے۔ جیسے آپ کو یاد ہے مشران یہاں کر راؤ صاحب جب ایک عبوری حکومت کے چیف منسٹر تھے انہوں نے پرانے شہر کیلئے 10 کروڑ روپیہ دینے کا وعدہ کیا تھا۔ لیکن سیاسی حالات بدل جانے کے بعد آپ نے دوبارہ برسواتندار آئے تو آپ نے اقتدار سنبھالنے ہی یہ وعدہ کیا تھا کہ پرانے شہر کی ترقی کیلئے 30 کروڑ روپیہ دینے کا وعدہ کیا۔ بٹائیے کہ کہاں ہیں وہ 30 کروڑ اور 10 کروڑ روپیہ آج بجٹ میں یہ پہن کیا گیا ہے کہ 4 کروڑ روپیہ قلی قطب شاہ این ٹیولینٹ انڈرشی کیلئے رکھا گیا ہے۔ اس میں بھی من مانی کی جائیگی۔ سڑکوں کی توسیع کے نام پر غریب لوگوں کے مکانوں اور دکانوں کو توڑا جا رہا ہے۔ اس کا نفع بدل

نوری دیا جائے۔ لیکن ایسا محسوس ہوتا ہے کہ آپ 10 سال کے اندر بھی لے
اں لوگوں کا ملاحظہ نہیں دے سکتے۔ ایم ایل ایز کو ہر چھوٹے سے چھوٹے کام
کیلئے اسپیشل آنیسر کے ہاں پر پھل بیڑی کرنا پڑتا ہے۔ کانگریس کے دور
حکومت میں کم سے کم بلدیہ کے ایکشن نہیں موزے تھے لیکن بلدیہ کی اٹارنی
کمٹی موتی بنی اس میں سارے دھڑ کے ایم ایل ایز شریک رہتے تھے۔ اور بلدیہ
کے عہدیداروں کے تین کو پکڑ سکے تھے۔ لیکن آج آندھرا پردیش کے 16 کروڑ
عوام کی جمہوری نظام کو ستم کر دیا ہے۔ آپ نے کلکٹر اٹارنی کمیٹی کو حتم
کر دیا۔ بلدی اٹارنی کمیٹی کو ستم کر دیا گیا اور سیکرٹری کمیٹی کو ستم
کر دیا۔ اس علاقے سے ہم نے کئی مرتبہ نمائندگی کی لیکن اس کا کوئی جواب نہیں
ملا۔ زیادہ سے زیادہ اس اسمبلی میں وہ مسائل اٹھائے جاتے ہیں۔ چنانچہ مشر
صاحب کو اٹھنے پر غور کریں نہیں تو یہ ایک عوام کیلئے دھوکا ہے۔ کیونکہ
35 سالہ کانگریس دور حکومت کی خرابیوں کی وجہ سے آپ کو برسراقتدار لایا گیا۔
لیکن ایسا محسوس ہوتا ہے کہ آپ بھی وہی راستہ اختیار کیا ہے جو کانگریس حکومت
نے کی تھی۔ اگر یہی رویہ رہے تو آپ کو یاد ہوگا کہ 1977ء میں مندوسن
کو عوام نے ایک مضبوط حکومت جو شریعتی انداز پر تھی اس کو اکھاڑ پھینک
دیا تھا۔ اس وقت مائنارٹیز مہرجن، اور گرجن بیڑا ہوجکتے تھے جسکی وجہ سے
اندرا گاندھی کی مضبوط حکومت کو اکھاڑ پھینکا تھا۔ اور جنٹ حکومت برسراقتدار آتی
تھی۔ لیکن جنٹ حکومت نے کوئی فلاحی کام کرنے کے بجائے اندرا گاندھی کے
پیچھے بڑی ہوتی تھی۔ اسکا نتیجہ یہ ہوا کہ اقتدار پھر اندرا گاندھی
کے ماتھے میں آگیا۔ آپ کو بھی کانگریس سے الگ کر دینا چاہیے ہے اس نے جو برائیاں
کی تھیں اس پر فکر کرتے ہیں۔ آپ کو بتا رہے ہیں کہ آندھرا پردیش کے مسائل پر توجہ
دینا چاہیے۔ آپ کے سامنے مائنارٹیز کے مسائل ہیں میریوں کے مسائل ہیں۔
ٹائینٹ آرڈر کا مسئلہ اسپیکر صاحب آپ سے چھپا ہوا نہیں ہے۔ ابھی اسمبلی
میں اس چیز پر بحث ہو چکی کہ ایک ایم ایل اے کر گھر میں گیس کر پولیس من مانی
کر سکتی ہے تو بتائے کہ غریب عوام کے ساتھ کیا جان ہوا۔ شہر حیدرآباد
میں این سی راؤ صاحب نے ایک ٹاسک فورس بنائی ہے یہ ایک غصہ فورس ہے
جو بغیر کسی وارنٹ کے گھروں میں گیس کر لاکھوں روپیہ لوٹ لیتی ہے اور ان لوگوں
کے گھروں کے دروازے توڑتی ہیں دیواریں پھاند کر گھروں میں کود جاتی ہے۔
جب ہم نمائندگی کرتے ہیں تو ایسا محسوس ہوتا ہے کہ یہ ایک سیاسی جبروت ہے

ہے۔ اس کا کوئی رولاب نہیں ملتا۔ این ٹی راولا راولا صاحب خود یہ چہرہ
کروانا چاہتے ہیں یا ایسا محسوس ہوتا ہے کہ این ٹی راولا راولا صاحب کی ہاتھ
میں کوئی کنٹرول نہیں ہے۔ کوئی پولیس آفیسر برکنٹرول نہیں ہے۔ ٹاسک
فورس کے نام پر اندھا دھند گرفتاریاں کر رہی ہے۔ ہم نے ہنر مند صاحب سے
ملکر ان لوگوں کو بتائے جن کو ٹاسک فورس نے ہارٹ کرتے ہوئے ان لوگوں کے
ہاتھوں کے ناخنوں کو نکالا گیا اور ان کے منہ میں پیشاب ڈالا گیا۔ ایسا ظلم
انگریزوں کے زمانہ میں بھی نہیں ہوتا تھا۔ اس طریقہ سے ظلم و زیادتی
کی جارہی ہے۔ ان آفیسروں کو ٹرانسفر کرنے کے بجائے جو سب انسپکٹر تھلڈ
اسکو سرکل انسپکٹر بنایا گیا جو سرکل انسپکٹر تھا، اسکو اے سی پی بنایا گیا۔ جو
اسے سی پی تھا اسکو ڈی سی پی بنایا گیا۔ اور ان لوگوں کو پرلنے شہر پر
مسلط کر دیا گیا ہے یہ تو لائینڈ آرڈر کا حال ہے۔ آپ کیوں دریافت نہیں
کرتے کہ کیوں ایسا ظلم کیا جا رہا ہے۔ اگر کوئی شخص غلطی کرتا ہے تو
اسکو سڑ ملنی چاہئے چاہئے وہ کسی بھی بڑی شخصیت ہو۔ ہندوستان کا
دستور ہے آئین پروردی کا دستور ہے۔ دستوری سڑ ملنی چاہئے۔ ان پولیس
والوں کو کیا حق پہنچتا ہے کہ بغیر کسی وارنٹ کے گھروں میں گھس جاتے ہیں۔
بٹائے لوگ گھروں میں کس حال میں رہتے ہیں پردہ نشین خواتین رہتے ہیں انکا
احترام نہیں کیا جاتا۔ ایجوکیشن کا کیا حال ہے اس محکمہ کیلئے ایک کروڑ 30 لاکھ
روپیے کا بجٹ اسکولس بلڈنگ بنانے کیلئے رکھا گیا ہے۔ میں چیلنج کے ساتھ
یہ کہتا ہوں کہ شہر حیدرآباد میں 70 فیصد بلڈنگ کرایہ کے ہیں۔ اسکولس اس
بلڈنگ میں چل رہے ہیں جہاں کرایہ کم ہوتا ہے وہاں اسکول چلائے جاتے
ہیں اور جس بلڈنگ کا کرایہ زیادہ ہوتا ہے اس کا تخلیہ کر دیا جاتا ہے۔
ہندوستان کی آزادی کے 38 سال بعد بھی اسکولوں میں مٹارے بچوں کے بیٹھنے
کیلئے بنچس نہیں ہیں۔ مشینوں کے اسٹیشن اور انکے جیمبریں اور انکے بلڈنگ بنائے
کیلئے کروڑوں روپیہ خرچ کیا جاتا ہے۔ لیکن غرب بچوں کو اسکولوں میں بیٹھنے کیلئے
بنچس نہیں ہیں۔ میں مسٹر پی مہندرناتھ صاحب سے گزارش کرتا ہوں کہ وہ
میرے ساتھ چلیں تو معلوم ہونا کہ پرانے شہر میں ایک لوگوں کا اسکول ہے جو
مظربورہ میں واقع ہے۔ یہ تقریباً 50 سال سے چل رہا ہے اس اسکول کی بلڈنگ
بوسیدہ ہو گئی ہے۔ پی ٹیلیو ڈی ڈی آرٹھٹ، ایجوکیشن ڈپارٹمنٹ کو اس اسکول
کے بنائے کیلئے 12 لاکھ روپیہ دینے تھے لیکن انتظامیہ کا پتہ چل گیا ہے کہ اسکول کی

بلڈنگ ٹرانس کے بجائے اس کو کنٹرول روم بنانے کی کوشش کر رہے ہیں۔ ایک
حوائص کا اسکول شاعلی بنڈہ میں ہے وہ بلڈنگ بھی کرایہ کی ہے جو سوسیدہ
پر بھی ہے۔ اس کو مگنڈار نہیں بنانا ہے کیونکہ حکومت اسکو بہت ہی کم
کرایہ دے رہی ہے۔ اردو کے کئی مدارس کو ختم کیا جا رہا ہے۔ ٹیپ مشر
حاسب نے کہا تھا کہ برسرِ اقتدار آتے ہی اردو کے اتھ انصاف کیا جائے گا۔
اور اردو کو دوسری سرکاری زبان بنائی جائیگی۔ لیکن آج آئینہ بھریں میں
اردو نام کی کوئی چیز کوہِ باقی نہیں رہی۔ امداد اسکی تہذیب اور ورثہ کو ختم
کرنے کی کوشش کی جارہی ہے۔ دوسرے اکاڈمی کو طابہ نراہ کیا گیا ہے
لیکن اردو اکاڈمی کو طابہ فراہم نہیں کیا جاؤ۔ حال میں میں تیں ماروز
پہلے اخباروں میں آیا کہ اردو اکیڈمی بٹائی گئی اور اسکا ایب صدر ہے بنایا گیا
لیکن یہ صدر صاحب تو اردو سے واقف ہی نہیں ہے ایسے میں کو صور بنایا
گیا ہے۔ یہ اردو کے ساتھ مذاق کیا جا رہا ہے۔ اردو اکاڈمی کا طاب بھی
وقت بورڈ جیسا ہے۔ وقت بورڈ کا کیا حال ہے یہی وقت بورڈ کے مشر احب
نے وقت کا حساب نہیں ٹٹ سکے۔ وقت کے تعلق سے تلنگانہ میں سورے کیا گیا
تھا اسکی رپورٹ 8 سال پہلے پیش کی تھی تھی۔ جو تقریباً 48 کروڑ روپیہ
کی حائداد تھی۔ وقت بورڈ کو کوئی قانونی اختیارات نہیں ہیں۔ جی
طریقہ سے ہندو وقت بورڈ کو حاصل ہے۔ وقت بورڈ کو بھی قانونی اختیارات
دہئے جائیں۔ اس کا مطلب یہ ہو کہ آپ ہمارے مسائل پر غور کرتا نہیں جانتے
ہمارے انسٹیٹیوٹ پر پابندیاں لگاتے ہیں۔ آپ سے کوئی امداد نہیں لیتے
ہم ٹھیکر انسٹیٹیوٹ چلاتے ہیں جیسے اویسی ٹھیکر انسٹیٹیوٹ ہے وغیرہ۔
اس پر بھی آپ پابندی لگتے ہیں۔ کیا ہم ہندوستان کے شہری نہیں ہیں۔ آپ
تو ہمارے انسٹیٹیوٹ کیلئے کوئی امداد نہیں دیتے۔ پھر گویں پابندی لگاتے ہیں
میں یو یو جیٹ ڈامٹ موں کہ کیا ہمارے مسائل نہیں ہیں۔ اس سارے جٹ میں
ماترغیز کیلئے اب نفد جی نہیں کرا گیا۔ اقلیتوں کے ساتھ بالخصوص مسلمانوں
کے ساتھ ناانصافی کی گئی ہے۔ میں جیف مشر صاحب سے گزارش کرتا ہوں کہ
اس پر غور کریں اور ہمارے مسائل کو حل کریں۔

ప్రీ. వై. నారాయణస్వామి (కాడేనల్లిగూడెం) :- అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖామంత్రులు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటు ప్రసంగాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను. ఈ బడ్జెటులో సామాన్య ప్రజలయొక్క స్థితిగతులను మెరుగుపరచడమే కాకుండా, బలహీనవర్గాల, బడుగువర్గాల వారికి క్రొత్తగావస్తున్న వేయించుకు ఆర్థికశాఖామంత్రుల వారిని అభినందించక తప్పదు. బడ్జెటు కేటాయింపులలో అన్ని రంగాలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చి - ముఖ్య అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు సుమారుగా 74 శాతం ఖర్చును ఎలాబే చేసినందుకు వారిని అభినందించాలి. దీనివల్ల అన్ని రంగాలలో అభివృద్ధి చెందడమే కాకుండా ఉపాధి అవకాశాలు, ఉద్యోగ అవకాశాలు కలిగే పీలు ఏర్పడింది, అవతలి పక్షము వారు సున్నేను కార్యక్రమాల గురించి మాట్లాడినపుడు అమెరికా దేశంలోగాని, ఇంగ్లండులోగాని, కమ్యూనిస్టు దేశాలలోగాని సర్టిఫైడ్ ఇంజనీర్ల కొరతను గుర్తుచేస్తున్నదని అన్నారు. అదే విధంగా మన రాష్ట్రములో ముఖ్య పుత్రి ఎస్. డి. రామారావుగారి నాయకత్వములో బలహీనవర్గాల సంక్షేమం కోరకు, ఎక్కువగా వినియోగంలో వారికి చేసిన వ్యాపారాలను నిలబెట్టడం కోసము సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలందే విద్యుచ్ఛక్తి, నీటిపారుదల శాఖలకు సుమారు 44 శాతం నిధులు కేటాయించడమే కాకుండా, సుమారు 494 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. దీనివల్ల మెట్టసాగుచేసే రైతుకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయడానికి ఇన్ఫ్రాగ్రాఫ్ ను సంబంధించి అనేక పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులలో - కొంత పీడియం, డ్రైర్ ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయడానికి ఈ నిధులు పడిపోతాయి. మెట్టసాగు, వాటర్ షెడ్ మానే మొంటు క్రింద ఏ జిల్లాలోనైనా బంజరు భూమిని అభివృద్ధి చేయడం, పట్టు పరిశ్రమను, చేరల పెంపకము, చెట్లు నాటడంపంధి కార్యక్రమాలు మొదలుపెట్టడం జరిగింది. ఒక్కొక్క జిల్లాలో 5 వేల ఎకరాలు తీసుకొని పైలెట్ ప్రాజెక్టు క్రింద కార్యక్రమాలను అమలుచేస్తే నిరుపేదలకు, నిరుద్యోగులకు ఉపాధి కలిగే అవకాశముంది.

విద్యా విధానములో కూడా కొత్త విధానము ఈ ప్రభుత్వము మొదలు పెట్టింది. ఏ రాష్ట్రములోని ఒకేషనల్ కోర్సుకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చి ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించారు. 705 ప్రైవేటు స్కూళ్ళలో ఈ కోర్సును ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. మిగతా 240 ప్రైవేటు స్కూళ్ళలో కూడా ప్రవేశపెట్టి పుత్తి విద్య చేర్చడానికి ఎక్కువ చర్యలు తీసుకొన్నారు.

ఎ. పి. షోర్ డెవలప్ మెంటు అథారిటీని ప్రవేశపెట్టి, తీర ప్రాంతాలలోని జల సంపదను వెలికి తీయడానికి వెనుకబడిన ప్రాంతాలలోని మత్స్య కార్మికులకు ఈ షోర్ డెవలప్ మెంటు అథారిటీ వ్వారా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టడం ఈ బోర్డును విరూపం చేయవలసిన అవసరం వచ్చింది.

అధ్యక్షా, అదేవిధంగా ఈనాడు సరిశ్రమలకు ఘమాడగా 52 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించి అందులో ముఖ్యంగా ఎలక్ట్రానిక్స్ పరిశ్రమకు ఎక్కువగా దానిని స్టైం చేయడము జరిగింది. దీనివల్ల యంత్రాలకే కాకుండా మహిళలకు కూడా ఎక్కువ ఉపాధి కల్పించడానికి వీలు అవుతుంది. ఆ పరిశ్రమతోదాటు విలేజ్ ఇండస్ట్రీస్ కి స్కాల్ స్కెల్ ఇండస్ట్రీస్ కి 17 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ విలేజ్ ఇండస్ట్రీస్ ద్వారాను, కాజేజ్ ఇండస్ట్రీస్ ద్వారాను ఈ స్కాల్ స్కెల్ ఇండస్ట్రీస్ ద్వారా మన రాష్ట్రాన్ని అన్ని రంగాలలో అన్ని ప్రాంతాలలోకూడా వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ఈ శ్రమలు పెట్టి ఎక్కువగా అభివృద్ధి చేసినట్లయితే ఆ ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి నిరుద్యోగులకు ఉపాధి కల్పించడమే కాకుండా, స్పీకర్ సెక్షన్ కి ఇచ్చిన హౌసింగ్ ఫెసిలిటీస్ చూసినట్లయితే మన రాష్ట్రం, ఇతర రాష్ట్రాలతో పోలిస్తే మన రాష్ట్రం ప్రదమ ప్రేజిలో వుందని నేను గర్వంగా చెబుతున్నాను. ఎదురేమిట ఈ హౌసింగ్ ప్రోగ్రాముకి 40 కోట్ల రూపాయలు కేటాయింపడం జరిగింది. ఈ విధంగా బహిష్కారాలవారికి ఇళ్ళు కట్టించేటటువంటి కార్యక్రమం చేసినట్లయితే ఆ కార్యక్రమం ద్వారా ఎక్కువగా ప్రభుత్వం ఆశించినటువంటి ఫలితాలు వస్తాయి. తప్పకుండా వారికి గృహసౌతి కల్పించాలని అవసరంకూడా ఎంతయినా ఉన్నదని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ విధంగా, ముఖ్యంగా వ్యవసాయరంగం చూసినట్లయితే వ్యవసాయరంగములో ఈ సంవత్సరము క్రొత్తగా మూడు అగ్రికల్చరల్ కార్పొరేషన్ గాని మెరైరీ కార్పొరేషన్ గాని గవర్నమెంటు వరముగా స్థాపించడానికి వారు ఈ ఐదేడు ప్రపంచములో పేర్కొన్నారు. అగ్రికల్చరల్ కార్పొరేషన్ గాని మెరైరీ కార్పొరేషన్ గాని, ఈ క్రొత్తగా పట్టణంలో కార్పొరేషన్లు యుంచుందరికి వ్యవసాయ శృతిలో వారుచదువుకున్న తరువాత అనుభవం సంపాదించి ఈ స్వయం ఉపాధి పథకాలు చేయడానికి ఆధునిక పద్ధతిలో వ్యవసాయం చేయడానికి అదేవిధంగా పశుపోషణకి వారందా కూడా ఉపయోగపడతారని చూడా నేను భావిస్తున్నాను. అదే విధంగా మత్స్యపరిశ్రమ గురించి ఫిరీన్ కార్పొరేషన్ ద్వారా ఫిరీన్ కార్పొరేషన్ పెట్టి ప్రతిపాదన ఉన్నందుకు నేను చాలా సంతోషిస్తున్నాను. అది కాకుండా ఈ సంవత్సరము క్రాస్ ఇన్సూరెన్సుకి 8 కోట్ల రూపాయలు కేటాయింపటంగా ఇందులో పేర్కొనబడింది.

అనాపృష్టిత అతిపృష్టిత చాలవంటి రైతులు నష్టపోడం సంగతి మీ అందరికీ తెలుసు. అందుచేత రైతులకు ఈ క్రాస్ ఇన్సూరెన్సు చాలా అవసరం. ఇది అన్ని పంటలకు అన్ని ప్రాంతాలలో కూడా అమలు పరచాలని ఆదేశము ఎంతైనా ఉంది. ఈ వ్యవసాయ రంగానికి ముఖ్యంగా నీటి పారుదలకి ద్రయినేజీకి మరీకాళావంటి పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోగాని అదేవిధంగా గోదావరి భేసిన్ లోను కృష్ణా బేసిన్ లోను అక్కడ ఇన్ గేషన్ ఒరిగేటటువంటివి గోదావరిమీద కట్టేటటువంటి బారేజీకి అనుగుణంగా అక్కడ మొత్తం కెనాల్ సిస్టమ్ అంతాకూడా మోడర్నైజ్ చేసి అవసరం ఎంతైనా

ఉంది. ఎప్పుడో సర్ ఆర్థర్ కాటన్ ఆనకట్ట నిర్మించినప్పుడు ఈ కాలువలు అన్నీ కూడా ఏర్పడ్డవి. ఆ కాలువలు, ఈనాడు బారేజీ కొత్తగా కట్టిన తరువాత అక్కడ వాటర్ రెవెన్ పెరిగింది కాబట్టి దానికి అనుగుణంగా మొత్తం అక్కడ ఉన్నటువంటి క్లారిగేషన్ సిస్టమ్ అంతా మోడర్నైజ్ చేసి ఆధునికీకరణ చేసి టెయిల్ ఎండులో ఉన్నటువంటి రైతుకి కొంత నీరు సరఫరా చేసే కార్యక్రమం కూడా చేపట్టవలసినదిగా నేను కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా ఈనాడు వ్యవసాయ కూలీలకు ఇతర బలహీనవర్గాల వారికి ప్రవేశపెట్టబడుతుంటే ఈ సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు కూడా ఎక్కువగా నిధులు కేటాయించి ఈనాడు అన్ని రంగాలలో కూడా సమతూకముగా కేటాయింపు చేసినందుకు, అన్ని రంగాలలో సమగ్ర అభివృద్ధి ఉండేటట్లుగా కార్యక్రమాలు చూపించినందుకు మరొకసారి ఆర్థికశాఖామంత్రిలను నేను అభినందిస్తూ ఈ బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలను బలపరుస్తూ శంభు శీఘ్రముంటున్నాను.

-35 p. m: Chairman :- Now the [House stands adjourned to meet again at 8-30 A. M. tomorrow.

The House then adjourned to meet again at 8-30 a. m. on Thursday i. e. 22-8-1985.